

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2020
VIII. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 52. schůze Poslanecké sněmovny

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 889/ - první čtení

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2020
VIII. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 52. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 23. června 2020

Obsah:

Strana:

23. června 2020

Schůzi zahájil předseda PSP Radek Vondráček.

Usnesení schváleno (č. 1192).

Řeč poslance Jaroslava Faltýnka 6

Další část schůze řídil místopředseda PSP Vojtěch Filip.

Schválen pořad schůze.

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 889/ - první čtení

Řeč místopředsedkyně vlády a ministryně financí ČR Aleny Schillerové 7

Řeč poslance Jana Volného 10

Řeč místopředsedy PSP Tomia Okamury 10

Řeč poslankyně Markéty Pekarové Adamové 15

Řeč poslance Miroslava Kalouska 17

Další část schůze řídil místopředseda PSP Tomio Okamura.

Řeč místopředsedy PSP Petra Fialy 21

Další část schůze řídil místopředseda PSP Vojtěch Filip.

Řeč poslance Mikuláše Ferjenčíka 25

Další část schůze řídil místopředseda PSP Petr Fiala.

Řeč poslance Víta Rakušana	28
Řeč poslance Jana Bartoška	30
Řeč poslance Václava Klause	31
Řeč poslance Stanislava Grospiče	33
Řeč poslance Jiřího Dolejše	36
Řeč poslance Jiřího Bláhy	43
Řeč poslance Radka Kotena	43
Řeč poslance Jiřího Dolejše	43
Řeč poslance Vojtěcha Munzara	44
Řeč poslance Stanislava Blahy	44
Řeč poslance Jiřího Dolejše	45
Řeč poslance Zbyňka Stanjury	45

Další část schůze řídil místopředseda PSP Vojtěch Píkal.

Řeč poslance Jiřího Bláhy	56
Řeč poslance Zbyňka Stanjury	57
Řeč poslance Jiřího Bláhy	57
Řeč poslance Jana Bauera	58
Řeč poslance Stanislava Blahy	59
Řeč poslance Martina Kupky	62
Řeč poslance Jana Skopečka	64
Řeč poslance Radka Holomčíka	69
Řeč poslankyně Kateřiny Valachové	70

Další část schůze řídil místopředseda PSP Tomio Okamura.

Řeč poslance Pavla Blažka	71
Řeč poslance Lea Luzara	72
Řeč poslance Miroslava Kalouska	73
Řeč poslance Jana Volného	74
Řeč místopředsedkyně vlády a ministryně financí ČR Aleny Schillerové	74
Řeč poslance Miroslava Kalouska	76

Usnesení schváleno (č. 1193).

Závěrečná řeč místopředsedy PSP Tomia Okamury

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny
23. června 2020
Přítomno: 176 poslanců

(Schůze zahájena v 9.01 hodin.)

Předseda PSP Radek Vondráček: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, pan poslanec Zlesák hlasuje s náhradní kartou číslo 18. Zahajuji 52. schůzi Poslanecké sněmovny a všechny vás vítám. Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve vás odhlásím a prosím, abyste se přihlásili identifikačními kartami a případně mi oznámili jako tady kolega, kdo žádá o vydání náhradní karty.

Schůzi jsem svolal podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu na základě žádosti 57 poslanců a v návaznosti na § 99 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, podle něhož jsem vyhlásil legislativní stav nouze. Pozvánka vám byla rozeslána elektronickou poštou dne 16. června tohoto roku.

Nyní bychom přistoupili k určení ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili poslance Jaroslava Holíka a poslance Leo Luzara. Má někdo jiný návrh? Nikoho nevidím.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro určení ověřovatelů? Kdo je proti?

Hlasování číslo 1, přihlášeno je 120, pro 118, proti nikdo. (Dle světelné tabule bylo přihlášeno 122 poslanců, pro 119, proti nikdo.)

Konstatuji, že jsme ověřovateli 52. schůze Poslanecké sněmovny určili poslance Jaroslava Holíka a poslance Leo Luzara.

Sděluji, že do zahájení schůze požádali o omluvení své neúčasti na jednání tito poslanci a poslankyně. Ivan Adamec – pracovní důvody, Pavel Blažek – pracovní důvody, Jan Čížinský – zdravotní důvody, Petr Dolínek – bez udání důvodu, Jaroslav Dvořák – zdravotní důvody, Jan Farský – bez udání důvodu, Stanislav Fridrich – zdravotní důvody, Petr Gazdík – osobní důvody, Pavla Golasowská do 11 hodin – pracovní důvody, Miroslav Grebeníček – pracovní důvody, Tomáš Hanzel – pracovní důvody, Milan Hnilička – pracovní důvody, Tereza Hyťhová – pracovní důvody, Miloš Janulík do 14.30 – zdravotní důvody, Stanislav Juránek – zdravotní důvody, Helena Langšádlová od 9.45 do 11.30 hodin – pracovní důvody, Jana Levová do 13 hodin – pracovní důvody, Ilona Mauritzová – pracovní důvody, Jiří Mihola – zdravotní důvody, Petr Pávek – zdravotní důvody, Pavel Plzák – zdravotní důvody, Karel Schwarzenberg do 11 hodin – zdravotní důvody, Petr Třešňák – zdravotní důvody, Vlastimil Válek do 15 hodin – pracovní důvody, Petr Venhoda od 14.30 do 19 hodin – zdravotní důvody, Jan Zahradník osobní důvody.

Z členů vlády se omlouvají: Marie Benešová – pracovní důvody, Karel Havlíček do 14 hodin – osobní důvody, Lubomír Metnar do 14.30 – pracovní důvody, Tomáš Petříček – osobní důvody, Robert Plaga – pracovní důvody, Miroslav Toman – pracovní důvody.

Nyní, jak bylo avizováno, a s mnohými z vás jsem telefonoval, zde bude návrh na přerušení. Prosím, pan předseda Faltýnek.

Poslanec Jaroslav Faltýnek: Hezké dopoledne, vážené kolegyně, kolegové, pane předsedo. Jak už avizoval pan předseda, po včerejší debatě s většinou šéfů klubů a stran bych chtěl poprosit o přestávku v trvání půl hodiny na jednání politického grémia Sněmovny, to znamená předsedů poslaneckých klubů a předsedů stran, abychom se dohodli o dalším postupu při jednání této mimořádné schůze. Děkuji.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji. Já tedy poprosím vás všechny, kterých se to týká – předsedové klubů, předsedové stran a paní ministryně financí – abychom se sešli bezprostředně v místnosti 120. Já vám děkuji. Přerušuji do 9.35 hodin jednání schůze.

(Jednání přerušeno v 9.06 hodin. V 9.35 hodin předseda Sněmovny oznámil, že prodlužuje přestávku do 10.30 hodin. Jednání pokračovalo v 10.30 hodin.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, budeme pokračovat v přerušeném jednání. Nejprve tedy přečtu další došlé omluvy z dnešního jednání. Omlouvá se z pracovních důvodů z celého dne Karel Rais, dále se omlouvá do 10 hodin pan poslanec František Navrkal, dále se omlouvá pan poslanec Marian Bojko od 9.00 do konce pracovního dne a mezi 9.00 a 11.00 se omlouvá pan poslanec David Kasal. Další omluva je z důvodu nemoci na celý den, pan poslanec Patrik Nacher.

Jednání jsme přerušili pro poradu předsedů poslaneckých klubů a předsedů politických stran. A budeme tedy pokračovat.

Dne 19. května předseda Poslanecké sněmovny svým rozhodnutím číslo 56 vyhlásil stav legislativní nouze na návrh vlády. Vláda v souvislosti s vyhlášením stavu legislativní nouze požádala, aby následující sněmovní tisk, který schválila a předložila do Poslanecké sněmovny, byl projednán ve zkráceném jednání podle § 99 odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Pro tento případ, pro tuto schůzi, tak jak je svolaná, se jedná o návrh vlády, kterým se mění zákon číslo 355/2019 o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 889. Rozhodnutím číslo 59 předseda Poslanecké sněmovny rozhodl o projednání tohoto vládního návrhu ve zkráceném jednání a přikázal sněmovní tisk 889 rozpočtovému výboru, kterému stanovil nepřekročitelnou lhůtu pro předložení usnesení do 16. června 2020 do 13 hodin.

Paní kolegyně Valachová má náhradní kartu číslo 19.

Vážené paní kolegyně, páni kolegové, v této souvislosti podle § 99 odst. 4 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny máme ve stavu legislativní nouze před projednáním návrhu pořadu posoudit, zda stav legislativní nouze trvá. Otevírám rozpravu, do které nemám žádnou písemnou přihlášku ani nevidím nikoho hlásit se z místa.

Rozhodneme o trvání nebo netrvání stavu legislativní nouze v hlasování číslo 2, které jsem zahájil, a ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

V hlasování číslo 2 z přítomných 165 pro 67, proti 49. Návrh nebyl přijat.

Budeme tedy pokračovat. Stav legislativní nouze nebyl schválen, proto přistoupíme k pořadu 52. schůze, který je uveden na pozvánce. Připomínám, že tato schůze byla svolána na základě iniciativy poslanců podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu a Sněmovna tak rozhodne pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu, rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad.

Rozhodneme v hlasování číslo 3, které jsem zahájil, a ptám se, kdo je pro. (Z lavic se ozývají hlasy: Pořad schůze?) Pořad schůze. Kdo je proti? Děkuji vám.

V hlasování číslo 3 ze 166 pro 152, proti 3. Návrh byl přijat, a budeme se tedy pořadem schůze řídit.

Na pořadu máme

1.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ve znění pozdějších předpisů
/sněmovní tisk 889/ - první čtení

Z pověření vlády předložený návrh uvede místopředsedkyně vlády a ministryně financí Alena Schillerová. Než se ujme slova, požádám zpravodaje pro první čtení pana poslance Volného, aby zaujal místo u stolku zpravodajů.

Zároveň požádám sněmovnu o klid ještě předtím, než udělím slovo paní místopředsedkyni vlády a ministryni financí Aleně Schillerové. Nepovažuji hladinu hluku za úměrnou důležitosti zákona, a proto ještě jednou žádám sněmovnu o klid, a ti, kteří diskutují jiné téma, aby ho diskutovali v předsádku. Děkuji.

Paní místopředsedkyně vlády, máte slovo.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí ČR Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Dobrý den, dámy a pánové. Dovolte mi, představit již třetí novelu zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2020. Plně chápu, že někteří z vás patrně považují počet jednání k letošnímu rozpočtu za nezvyklý. Také rozumím tomu, že na jednání není mnoho času, jsou od vás vyžadována rozhodnutí v krátkém časovém horizontu a o nemalých prostředcích. Myslím si ale, že to vše vystihuje mimořádnost situace, ve které se nejen ČR nachází, a mimořádná situace vyžaduje mimořádné prostředky a zvýšené úsilí.

Každé diskuzi o rozpočtu by měla předcházet rozprava k ekonomickému vývoji. Letošní rok je však značně specifický. Některé instituce dokonce dočasně odmítly zpracovávat prognózy vůbec. Při volném pádu ekonomiky či alespoň některých odvětví jim to nelze vyčítat.

Patrně poslední známá ucelená prognóza světové ekonomiky pochází z pera Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Ta ve čtvrtek 10. června vydala svůj ekonomický výhled včetně prognóz v jednotlivých členských zemích. Podle OECD letos projde česká ekonomika hlubokou, téměř desetiprocentní kontrakcí. Důvodem je silná závislost ekonomiky na zpracovatelském, zvláště pak na automobilovém průmyslu a její velká otevřenost. Vývoj v části roku již známe. Zatímco meziroční pokles HDP v prvním čtvrtletí vyčíslil Český statistický úřad na 1,7 %, některé dostupné údaje na měsíční frekvenci již dávají tušit i hloubku problémů za druhé čtvrtletí. Dovolte mi je stručně zmínit.

Dubnová průmyslová produkce se meziročně propadla o téměř 34 %, z čehož odstávky v produkci automobilek téměř zastavily produkci v jejich odvětví. Podobný příběh nabízí tržby v průmyslu. Velká část produkce je exportována na zahraniční trhy. Export České republiky se přitom v dubnu snížil o shodných 34 %, nejvíce opět u silničních vozidel. Nieméně i pokles o 40 % u průmyslového spotřebního zboží, polotovarů a materiálů není zanedbatelný. Stavební produkce klesla bezmála o 5 %, přičemž pozemní stavby se snížily o cca 11 %. Dále maloobchodní tržby vyjádřené ve stálých cenách klesly téměř o 11 %. Vyloučíme-li z nich prodeje motorových vozidel, tak potom o 5 %. Hodnota nových zakázek v průmyslu se snížila o 42 %, z toho zakázky v zahraničí o cca 45 %. Obrázek je to pochmurný, přestože pevně doufám, že duben byl nejhorším měsícem roku a že květen již byl pro řadu odvětví lepší. Stále ovšem vykáže signifikantní meziroční propady.

Vývoj v ekonomice se pak promítá hlavně na příjmové straně pokladního plnění státního rozpočtu. Například inkaso daně z přidané hodnoty kleslo za leden až květen o 7 %, a to nejen díky posečkání u platby daně v celkové výši 4,5 mld. Kč, ale právě z důvodu nižších maloobchodních tržeb. V meziročním vyjádření se pak inkaso DPH čistě v květnu propadlo o 30 %.

Vybavení znalostí za téměř polovinu roku pokladního plnění státního rozpočtu jsme schopni rozsah ekonomického problému přenést do příjmů státního rozpočtu. Jen makroekonomický vývoj bez diskrečních změn letos přinese přes o 125 mld. Kč nižší příjmy na daních a pojistném, než jak byly schváleny v loňském roce.

Dalších 88 mld. bude v rozpočtu chybět z důvodu opatření, která zmírňují dopady hospodářské recese pro různé ekonomické subjekty. Myslím, že je vhodné připomenout, jaká opatření to jsou. Kompenzační bonus pro osoby samostatně výdělečně činné a pro společníky v malých společnostech s ručením omezením v celkové výši kolem 25 mld., prominutí minimálních záloh na sociální pojištění pro osoby samostatně výdělečně činné za 15 mld., prominutí pojistného na sociální zabezpečení placeného zaměstnavatelem za téměř 14 mld., projednávaná zpětná aplikace aktuální daňové ztráty za 13 mld. a zrušení daně z nabytí nemovitých věcí za 11 mld. Kromě toho již v příjmech státního rozpočtu není počítáno s 16 mld. z titulu posunu konkludentního výměru u DPH, chybí výnos aukce kmitočtových pásem za 7 mld., čili rozpočet reflektuje pokles cen emisních povolenek snižující příjmy o další 2 mld.

Celkově proto příjmy státního rozpočtu pro rok 2020 odhadujeme o 213 mld. nižší oproti schválenému rozpočtu na konci minulého roku, tedy na 1 365 mld. Kč.

Na výdajové straně se samotný vliv propadu ekonomiky zatím výrazně neprojevil. Kupříkladu dávky v nezaměstnanosti jsou pouze o půl miliardy vyšší, svůj otisk zde však zanechala jak samotná pandemie v podobě zvýšených výdajů do zdravotnictví či záchranného systému, tak i prodloužené a zvýšené ošetrovné pro zaměstnance či osoby samostatně výdělečně činné. K tomu je od tohoto měsíce razantně navýšena platba za státního pojištěnce, která v odhadované výši 21 mld. korun sanuje výpadky veřejného zdravotního pojištění.

Nad rámec toho byly oddluženy přímo řízené nemocnice, které byly v první linii při řešení koronavirové epidemie. Zaměstnavatelům postiženým koronavirem ať přímo, či nepřímo, jsme nabídli programy, které hradí část mzdových nákladů nebo participaci na nákladech spojených s nájmy, programy na provozní úvěry. Vytvořili jsme spoustu dílčích projektů a výzev v oblasti vědy, výzkumu a inovací souvisejících s COVID-19. Výdaje jsou navýšeny v oblasti Státního fondu dopravní infrastruktury a s dalšími je pro připravenost projektů uvažováno.

Celkem jsou výdaje plánovány ve výši 1 865 mld. Kč, deficit státního rozpočtu tak novela prohlubuje na 500 mld. Kč.

Ačkoliv jsou výdaje státního rozpočtu v současné chvíli navýšeny o 136,6 mld. Kč v části vládní rozpočtová rezerva, neznamená to, že by šlo o bílo šek vládě. Většina opatření totiž prochází Poslaneckou sněmovnou, resp. Parlamentem. Rozpočtová rezerva – zavnímali jsme kritiku a upravili jsme ji komplexním pozměňovacím návrhem, který podal pan premiér v roli poslance – zůstala v částce 36 a něco miliard korun. Je to dáno především proto, že nejsme schopni v tuto chvíli ta opatření často předjímat. Na celé řadě projektů se pracuje a v tuto chvíli nevíme, jaký bude vývoj ve druhém pololetí roku 2020, to znamená, že chceme, aby zdroj financování byl průžný a umožňoval tak reagovat na nedávnou situaci.

Vnímám ale obavy řady z vás ohledně budoucího rozdělení této vládní rozpočtové rezervy. Proto jsme připravili, jak říkám, komplexní pozměňovací návrh, který programy, jež jsou buď pokračováním těchto stávajících, nebo jsou plánovány jako nové a u nichž předpokládáme financování právě v rámci těchto programů a jsou alokovány do příslušných kapitol. Domnívám se, že takový krok řeší podstatnou část námitek ohledně současné podoby novely zákona o státním rozpočtu, obav, které patrně nepramení ze samotné výše schodku, jako spíše z jeho struktury. Pozměňovací návrh proto v maximální možné míře, v jaké jsme nyní schopni předjímat a určit účel a výši výdajů, respektuje právo Poslanecké sněmovny rozhodovat o výši a struktuře státního rozpočtu České republiky.

V tuto chvíli vám děkuji za pozornost a věřím, že se nám společně podaří překonat nelehký rok 2020, a pevně doufám v to, že tato novela zákona o státním rozpočtu pro rok 2020 je tou poslední. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji paní místopředsedkyni vlády a ministryni financí Aleně Schillerové. Požádám nyní o zpravodajskou zprávu zpravodaje pro první čtení, pana poslance Jana Volného. Pane zpravodaji, máte slovo.

Poslanec Jan Volný: Dobrý den, vážení kolegové, kolegyně. Já bych po vyčerpávajícím úvodu paní ministryně neprodlužoval svoji řeč. Pouze bych opravdu požádal čtenou Sněmovnu o konstruktivní přístup k projednávání tohoto zákona, abychom opravdu dosáhli v co možná nejrychlejším čase jeho schválení. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu zpravodaji za jeho zpravodajskou zprávu. Než otevřu rozpravu, přečtu omluvu došlou předsedovi Poslanecké sněmovny. Z pracovních důvodů se omlouvá pan poslanec Karel Krejza.

Nejdříve vyčerpáme návrhy do rozpravy, které předložili poslanci s přednostním právem. První je místopředseda Poslanecké sněmovny Tomio Okamura, připraví se paní předsedkyně Pekarová Adamová. Prosím, pane místopředsedo, máte slovo.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, vláda po nás žádá zvýšení státního dluhu o rekordních 200 mld. Kč na astronomických 500 mld. Kč, tedy půl bilionu. To je v historii naší republiky zcela nevidané. Řeknu hned v úvodu, že hnutí SPD tento záměr nepodpoří, jelikož vláda hnutí ANO, ČSSD a KSČM zároveň odmítá škrtnout prokazatelně nepotřebné výdaje, které jsou shodou okolností právě téměř 200 mld., takže ve skutečnosti není vůbec nutné naši republiku takto zadlužit.

Hnutí SPD představilo balíček úspor nepotřebných výdajů a vláda na to nereaguje. Hnutí SPD navrhuje ukončit zneužívání dávek nepřizpůsobivými, dále navrhujeme ukončit výdaje na inkluzi ve školství, to je 6 mld., dotace solárním baronům, to je 40 mld. ročně, dále ukončení financování z veřejných peněz takzvaných politických neziskových organizací, dále chceme stáhnout vojáky z Afghánistánu, 0,75 mld. ročně stojí Českou republiku přítomnost vojáků v Afghánistánu, dále chceme zrušit či alespoň odložit předražené armádní nákupy v zahraničí, ty staré americké vrtulníky, to je 17 mld., co pan premiér Babiš slíbil Američanům při své loňské návštěvě ve Spojených státech, bojová vozidla jsou 52 mld. Kč atd. To vše jsou výdaje, které teď v době krize opravdu nic nepřinášejí slušným a pracujícím lidem. Jsou to teď během krize, kdy lidé přicházejí o práci a na konci roku hrozí nezaměstnanost až 10 %, tak teď potřebujeme peníze přeměňovat ke slušným a pracujícím lidem a ne utrácet tímto směrem. A vláda tyto návrhy SPD odmítá. Vláda odmítá tyto škrty. Raději zadluží všech 10 milionů občanů. To je pak šílený a zcela neodpovědný přístup k veřejným financím.

Zaznamenal jsem včera nějaké lži, že SPD chce ukončit financování neziskových organizací. Není to pravda, nám jde pouze o ty takzvané politické neziskové organizace. To jsou ty, co tady propagují za veřejné peníze Evropskou unií, pozitivní diskriminaci, multikulti, migraci atd. Samozřejmě vůbec nic nemáme a naopak

podporujeme neziskové organizace, které se starají o staré lidi, o potřebné, o seniory, o děti atd.

Mnozí z nás si pamatují takzvanou transformaci v 90. letech. Tehdy vláda žádala po občanech, aby si utáhli opasky. Bohužel občané si tehdy utahovali opasky v situaci, kdy vláda spravovala na dnešní dobu také rekordní majetek, který nechala rozkrást, takže zatímco prostí lidé si utáhli opasky, vybrané elitní skupiny s podporou politiků rozebíraly lacino státní majetek, aniž z toho měli občané užitek. Na tu privatizaci, divokou privatizaci 90. let, si myslím pamatujeme všichni. No, a to rozkradení země sebralo lidem víru ve stát a ochotu se za něj obětovat. I proto je dnes nemožné žádat po lidech, aby si utáhli opasky. A má to logiku. To by měli udělat dnešní miliardáři, kteří se obohatili na úkor občanů a státu právě během divoké privatizace. Bohužel zrovna tohle nikdo po nikom nechce. Bezesporu pan Sobotka s panem Hamáčkem z ČSSD po panu Bakalovi nějaké vracení privatizovaného majetku chtít nebudou.

Takže jako ovce k oškubání zbývá vládě zase jen občan, i když mu to vláda dnes otevřeně neříká. Naopak, vláda rekordním schodkem, tedy dluhem, dělá dojem, že občanům chce rozdávat. A skutečně, komentář vlády k rozpočtu zdůrazňuje – dáme peníze tam, dáme podnikatelům, dáme kultuře, dáme zdravotnictví. Ale skutečnost je úplně jiná.

Vážené dámy a pánové, vážení občané, plátcí daní, v první řadě řekněme zcela upřímně, že vláda nedává nic, peníze opět dávají občané. Vláda pouze na jejich konto dělá rekordní dluh a jejich peníze hodlá přerozdělit. Mimochodem, podobným systémem hospodářství v Evropské unii. Ale zpátky k nám. V budoucích letech budeme muset začít šetřit a vláda vybírat od občanů takové peníze, aby se tento rekordní dluh splatil. Vše, co se dnes rozdává nebo proinvestuje, zaplatíme my nebo naše děti z našich daní. Respektive nebude na adekvátní navyšování důchodů, nebude na adekvátní podporu pracujících rodin s dětmi, nebude také na invalidy a na další potřebné a nebude ani na podporu živnostníků a malých podnikatelů.

Dlouhodobě říkáme, že v čase krize má stát investovat a hlavně vytvářet nové zdroje příjmů a na rozdíl od pseudokonzervativních stran nejsme formalističtí. Ano, peníze pomohou rozehýbat ekonomiku, je ovšem zcela zásadních několik faktorů, jakým způsobem a jak se ty peníze využijí, aby skutečně rozehýbaly tu ekonomiku.

V první řadě by měla vláda začít u sebe a hledat zdroje v úsporách. Jak jsem již zmínil na začátku, vláda žádnou úsporu nepotřebných výdajů udělat nechce. A jak jsem již zmínil v úvodu, tak ve skutečnosti kdyby vláda škrtila ty nepotřebné výdaje, tak tady vůbec dnes nemusíme sedět a o žádném navyšování schodku 200 miliard tady vůbec nemusíme jednat, protože ty peníze v rozpočtu jsou, a správně na to upozornil i pan prezident Zeman.

Druhá věc je, mít řádný plán investic a podle našeho soudu tyto investice by měly jít nejen na kompenzace postiženým firmám a občanům a na budování infrastruktury, ale také do projektů, které by vytvářely státu příjmy. Umím si představit, že stát místo prodeje licence na čtvrtého telekomunikačního operátora sám takového operátora vytvoří a bude poskytovat levné telekomunikační služby, čímž přirozeně přinutí

zlevnit i stávající komerční operátory, protože stát by nebyl popoháněn tou snahou vytvářet za každou cenu zisk.

Pokud jde o příjmy, čekal bych nějakou analýzu možných příjmů, které dnes inkasují zahraniční firmy. Typický příklad by mohlo být zákonem dané zdravotní pojištění cizinců nebo úrazové pojištění zaměstnavatelů. Opět peníze, které dnes plynou většinou zahraničním pojišťovnám, zahraničním firmám a které by se mohly stát naopak příjmem státu, jako jim ostatně kdysi byly.

Na stole je také zákon z pera SPD na zdanění dividend, které nadnárodní korporace v současnosti bez zdanění vyvádějí z České republiky, protože jim to umožňuje legislativa Evropské unie. Jedná se o cca 300 miliard korun ročně, zatímco české firmy dividendy vyplácené v rámci České republiky danit musí 15 procenty. Snad všechny strany zdanění slibovaly, ale žádná kromě SPD žádný návrh do Sněmovny nepředložila, protože ve skutečnosti servilně poklonkují zájmům Bruselu a globálních korporací na úkor naší ekonomiky a na úkor našich občanů. Takže místo aby vláda vytvořila rovné podmínky pro české firmy, tak se raději zadluží a nechá ten stav takový, jaký je, to znamená, že jsou zvýhodněny nadnárodní korporace na úkor českých firem.

Přitom český státní rozpočet nyní nutně – nyní nutně – potřebuje peníze pro slušné a pracující občany. A znovu se ptám, a budu se stále ptát pana premiéra a jeho vlády, proč odmítají žádat po Německu, aby nám zaplatilo dluh za reparace za okupaci a druhou světovou válku. A není to nějaká fikce, o reparace žádá i Polsko a Řecko! Německo nám dluží v přepočtu na dnešní měnu a s úroky zhruba 15 tisíc miliard korun. Tento dluh nelze promlčet. Tento dluh německé vlády nikdy nerozporovaly a nerozporuje ho ani vláda premiéra Andreje Babiše. On a jeho ministr zahraničí Petříček z ČSSD v odpovědi na moji interpelaci pouze tvrdí, že žádat náhrady za válečné škody po Německu by nám prý pokazilo krásné vztahy. Postoj vlády je tristní také z toho pohledu, že poválečné Československo muselo zaplatit západním mocnostem dluhy za druhou světovou válkou do poslední libry.

Takže milí přátelé, já si myslím, že když Německo za naše peníze budovalo 75 let svou prosperitu, tak dnes v případě nouze přišel čas, aby Německo dluh konečně zaplatilo a umožnilo budovat prosperitu i nám a navíc za naše peníze.

Ale zpátky k analýze státního rozpočtu. Pokud jde o investice, je pozoruhodné, že vláda vlastně neví, kam přesně peníze půjdou. A nemluvím jen o plánované rozpočtové rezervě vlády 137 miliard. Propad při výběru příjmů do konce roku je v tuto chvíli odhadován na 213 miliard korun, pokles hrubého domácího produktu o 8 %, automobilový průmysl i květnu zaznamenal propad o 50 % a pracující rodiny a firmy a další mají existenční problémy. To je současná situace. A odhad míry nezaměstnanosti v závěru roku je až 10 % ze současných 3,76 %. Chceme tedy oprávněně po vládě rozklad jednotlivých kapitol státního rozpočtu ministerstev s vyčíslením plánovaných výpadků v příjmech a plánovaných škrtech v jednotlivých programových výdajích.

Ani v ostatních segmentech vládou navrhovaného rozpočtu není zcela jasné, kam konkrétně peníze půjdou. Co přesně znamená zvýšení investic do materiálně

technické základny státních kulturních zařízení o jednu miliardu? Nebo to bude jen na libovůli ministra, jak a komu přesně rozdá miliardu? To netušíme. Bude se investovat například do jejich energetické soběstačnosti, která by jim snížila náklady? Nebo se, jak je dnes u dotací obvyklé, a mluvím o kultuře, vymění například funkční střecha za novou, jen aby se peníze nějak utratily? Jmenovaný model zbytečných předražovaných rekonstrukcí, dámy a pánové, je skutečný fakt, jak se v posledních letech utrácí například evropské dotace.

A když zůstanu u tématu kultury, umím si představit skutečně smysluplné investice do kultury. Podpořme kvalitní filmové projekty s mezinárodním přesahem, s tím, že výměnou za podporu si stát nechá podíl na autorských právech a bude z nich mít desetiletí stabilní příjem. Podpořme stejně tak hudebníky a výtvarníky a jejich propagaci v zahraničí. Opět se nám to vrátí v rámci prodeje jejich díla do zahraničí, ale i v propagaci ČR jako celku. Podpořme masivně rekonstrukce kulturních památek. Přinese to nejen podporu ekonomiky a zaměstnanosti teď během krize, ale i příjmy z cestovního ruchu v budoucnu. Stále tu mimo jiné chátrá jediný stavebně dochovaný koncentrační tábor u nás, Oskara Schindlera v Brněnci na Moravě, který se stal celosvětově známý díky stejnojmennému oscarovému filmu režiséra Stevena Spielberga. Bohužel nic nevím o tom, že by takové smysluplné věci Ministerstvo kultury hodlalo podpořit.

A takhle bych mohl pokračovat po jednotlivých ministerstvech. Jaké investice mají smysl a jaké smysl nemají a co předvádí tato vláda. Ty samé výtky máme vůči vládou navrženému a horkou jehlou sešitému rozpočtu i v dalších oblastech, jako je například nejasné poskytnutí 3,8 miliardy korun na některé národní programy. Klíčové je skutečně, za co se peníze utratí. Obecný pojem, že to bude třeba podpora cestovního ruchu, je velmi široký, protože se dosud pod ním často skrývaly dotace na soukromé hotely, na soukromé hotely milionářům a golfová hřiště pro kamarády kamarádů, která jsou stejně jenom pro ty bohaté, nebo zcela nepotřebné brožury, které jakživ nikdo nikdy nečetl a turismu nijak ve skutečnosti zásadně nepomohly.

V celkovém pohledu je tedy problémem navrhovaného rozpočtu to, že vládní prioritou není podpora slušných a pracujících lidí, kteří ale právě teď potřebují tu největší pomoc. Vláda nechce přesunout peníze ke slušným a pracujícím lidem. Raději bude nadále vyplácet desítky miliard na dávkách nepřizpůsobivým, na zpackanou inkluzi ve školství, na dotace solárním baronům, na politické neziskovky rozeštvávající naši společnost a utrácí, utratí desítky miliard na předražené armádní nákupy v zahraničí, které lze přitom minimálně odložit. S tímto přístupem vlády prostě hnutí SPD nesouhlasí.

Já dám ještě příklad té inkluze ve školství. Jak mnozí z vás víte, tak hnutí SPD předložilo návrh zákona, abychom inkluzi ve školství zrušili. No a vrátila se nám před několika dny odpověď s vládním stanoviskem, jelikož vláda náš návrh projednávala na svém zasedání, teď přednedávnem. A napsali nám v odůvodnění, proč zaujali k našemu návrhu na zrušení inkluze ve školství negativní stanovisko. Že prý to je proti tomu, proti EU, proti tomu, co nám nakazuje EU. Protože ta inkluze ve školství, to je projekt, to je projekt z EU, to je v podstatě to, co na nás žádala EU. A jak víme, tak tu inkluzi ve školství prosadila v minulém volebním období proti vůli učitelů,

proti vůli rodičů i zdravých i postižených dětí vláda hnutí ANO, ČSSD a KDU-ČSL. Tenkrát byla ministryní školství Kateřina Valachová, která zásadně poškodila celé školství ČR na dlouhou dobu.

A ten argument, že vláda zaujímá negativní stanovisko k návrhu SPD na zrušení inkluze, protože je to proti EU, která to naopak po nás žádala, tak to je v podstatě opravdu velice výstižné. To znamená, ČR raději v době nouze utrácí 6 miliard ročně na inkluzi, která škodí úplně, kterou kritizují úplně všichni, školy, rodiče, ředitelé škol, učitelé. A protože jsme prostě v klinici EU, tak to vláda nechce zrušit, protože se servilně poklonkuje EU, aby si ji náhodou nerozhněvala. A to, že klesá kvalita českého školství a učitelé si stěžují, nedá se skoro učit ani, tak to je vlastně úplně každému tady jedno. Hlavně že to chce EU!

Navíc při pohledu na vládou předkládaný rozpočet ani u velké části peněz netušíme, za co a kdo je skutečně utratí a jakým budou přínosem. Vláda jen všeobecně říká, že hlavním cílem deficitního rozpočtu je podpořit ekonomický růst. Jak vyplývá z mnohamiliardových výdajů, o kterých jsem tady hovořil, skutečnost je bohužel jiná. Obecně deklarace prostě nestačí. Je to skutečně velký dluh, půl bilionu korun. To je neuvěřitelná částka, která tady ještě nebyla. A občané mají prostě právo vědět, proč a za co bude vláda jejich peníze utrácet. A hlavně o tom vláda v podstatě vůbec nehovoří. Jak hodlá dluh následně splácet?

To, že o tom vláda v podstatě mlčí, znamená, že plán je takový, že co jednou rukou firmám a lidem teď jakoby rozdává, tak jim v následujících letech druhou rukou sebere. To ovšem není pro občany ani podniky úplně nejvýhodnější investice, ale jen půjčka, která se hodně prodraží. A vláda tenhle způsob v podstatě si navykla opakovaně dělat před občany.

Já tady připomenou návrh na zrušení daně z nabytí nemovitosti. To je návrh zákona, který v listopadu tady vloni podalo hnutí SPD, půl roku tady ležel a teď v rámci krize jsme tady na jednu stranu rádi, že si ho vláda osvojila a že to vláda navrhla a že to teď prošlo tedy už do toho závěrečného jednání, ale vláda místo toho, aby zrušila daň z nabytí nemovitosti, tak v uvozovkách opsala ten návrh zákona záměrně špatně od SPD a ještě si tam do toho přidala, že zároveň ruší možnost odpočtu úroků ze stavebního spoření a z hypoték. To znamená oni, na jednu stranu vláda jakoby uleví lidem, když si koupí nemovitost, ale ty stejné peníze jim vláda hnutí ANO, ČSSD a KSČM vzápětí vezme z kapsy tím, že jim ruší v tom návrhu zákona možnost odpočtu úroků z hypoték a ze stavebního spoření. No to je neuvěřitelné! Já opravdu nevím, jestli – občané to prostě musí vědět, že se s nimi hraje úplně neuvěřitelná hra, co tady s nimi hraje vláda. Takže to je přesně tenhle způsob, že na jednu stranu jakoby se něco rozdává a na druhou stranu to stejně těm občanům vzápětí se vytáhne z kapsy. Přitom znovu zdůrazňuji, SPD předložilo, a už měsíce tady o tom s vámi jednáme, i s vládou, náš balíček úspor v hodnotě až 200 miliard korun, já už jsem ho tady jmenoval, stačilo by škrtnout tyto nepotřebné položky a vůbec nemusíme ČR zadlužovat.

Takže děkuji za pozornost a budeme pozorně sledovat projednávání tohoto návrhu rozpočtu ze strany vlády. (Potlesk z lavic poslanců SPD.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji místopředsedovi Tomio Okamurovi. Nyní vystoupí s přednostním právem paní předsedkyně Pekarová Adamová, připraví se pan poslanec Miroslav Kalousek. Prosím, paní předsedkyně, máte slovo.

Poslankyně Markéta Pekarová Adamová: Děkuji za slovo. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážená vládo, máme před sebou již třetí návrh změny schodku rozpočtu ČR, který pro rok 2020 vláda Poslanecké sněmovně předkládá. Připomeňme, že ten původní, který byl navrhován na letošní rok na 40 miliard korun, byl vlastně svým způsobem passé již před koronakrizí, protože už v únoru jsme měli rekordně prolomen ten schodek, už tehdy to bylo víc než 27 miliard, a to ještě o koronakrizi v ČR řeč být nemohla. Pak jsme koncem dubna už tedy schvalovali dokonce 300 miliard, mezitím 200. A nyní, po dvou měsících, je tady opět předkládán deficit, který se prohlubuje už na rekordních 500 miliard korun. Vzpomeňme na to jednání před dvěma měsíci, kdy nám od paní ministryně Schillerové bylo vysvětlováno, že čas hraje proti nám, tehdy jsme tu schvalovali ten deficit takřka od oka, protože – cituji: nebyl čas vše probrat s ministry. Mezitím byla přijata novela zákona o ČNB, která měla podle vlády pomoci se stabilizací národního rozpočtu. A nyní, po dvou měsících, je nám opět tedy předkládán schodek nový, tentokrát navýšený o dalších 200 miliard korun. A těch 200 miliard korun je nám tady představeno v návrhu stručně a jejich využití na pouhých šesti stranách a pouhých pár minutách v úvodní řeči paní ministryně. Pan zpravodaj už se neobtěžoval ani to nějak dále rozšířit.

Pokles příjmů není téměř vůbec odůvodněn, absolutně chybí jakékoliv makroekonomické prognózy, nemáme žádná tvrdá data, která by nás přesvědčila o tom, že nejde o další nepromyšlený krok vlády a že tu ať už přes léto, nebo po létě nebudeme znovu projednávat další, tentokrát už pátý návrh rozpočtu na rok 2020. Na nějaké bližší vysvětlování či analýzy a prognózy evidentně ani nyní po dvou měsících tedy nebyl čas. A prosím pěkně, neschovávejme se neustále za mimořádnost situace, tak jak tady zaznělo od paní ministryně v úvodní řeči.

Je důležité zde uvést na pravou míru, že se bavíme o tom, jestli si má Česká republika půjčit dalších 200 miliard. Za celý rok půjde o půjčku ve výši 500 miliard korun, které si půjčíme, abychom se vypořádali s následky koronavirové krize. A jistě nejsme jediná země, která tuto situaci řeší. Ale je namístě se ptát: Bylo by to číslo takhle vysoké, kdyby koronavirové krizi nepředcházelo šest let rozchazenosti a neodpovědné rozpočtové politiky, která je této vládě vlastní? Udělala vláda maximum na to, aby se připravila na krizová léta? A prosím opět, nevymlouvejme se na to, že se jedná o něco, co jsme nemohli předvídat, že za vir žádná vláda nemůže. Protože víme všichni dobře, jak funguje ekonomický cyklus, a že tedy po létech prosperity obvykle přichází nějaká krize, ať už způsobená čímkoliv. My léta upozorňujeme na nízkou připravenost na tuto krizi, na neodpovědné rozhazování vlády a varujeme, protože ekonomický cyklus je prostě předvídatelný korona nekorona. Pokles musel přijít a my mohli a měli být připravenější.

Takže nyní končí šestiletý mejdan, na kterém létaly peníze vzduchem, kdy docházelo sice k legálnímu, ale rozhodně nemorálnímu korumpování části voličů, přichází s tím vystřízlivění a s ním i první účet v této výši 500 miliard. Tedy bezprecedentní deficit. Ale ten nezaplátí ani hnutí ANO, ani ČSSD. Zaplatí ho děti nebo mladí lidé, kteří se teď teprve rozkoukávají ve svém životě, a další generace.

A co bude ještě dál? Nemáme tady žádnou prognózu toho, jak deficit bude vypadat v příštím roce, v roce 2022 a dál. Tato vláda totiž vyměnila budoucnost dětí a mladých lidí za různé předvolební dárečky, které měly některé politiky udržet u moci, a tím jim pomoci v prosazování svého vlastního byznysu, ať už to bylo cestou různých daňových úlev, manipulací veřejných zakázek, nebo přidělování dotací.

A to nám nyní opět zhoršuje pozici při vyjednávání pomoci z Evropské unie. Poslanci Evropského parlamentu minulý pátek schválili jasnou většinou hlasů kritické usnesení k možnému střetu zájmů premiéra Andreje Babiše. To slovo "možnému" už bychom měli přestat používat, protože ten střet zájmů je zcela evidentní. Podle rezoluce Andrej Babiš na jedné straně stále ovládá Agrofert a je jeho jediným beneficentem a na straně druhé se z pozice premiéra podílí na rozhodování o penězích z rozpočtu Evropské unie. Usnesení zároveň vyzývá Evropskou komisi k nulové toleranci vůči střetům zájmů. Závěr by se dal shrnout velmi jednoduše: buď se Andrej Babiš vzdá Agrofertu a vlivu na něj, nebo křesla ve vládě.

Takový závěr může být velmi problematický v souvislosti s aktuální přípravou evropského rozpočtu a vyjednávání o Evropském fondu obnovy, ze kterého chce Evropská komise ekonomikám pro zotavení z koronavirové krize nad úroveň běžného unijního rozpočtu poskytnout 750 miliard eur, resp. tedy v přepočtu přes 20 bilionů korun. Nedůvěryhodnost českého premiéra tak zhoršuje pozici České republiky ve vyjednávání. To si přiznáme. Takže zde máme bezprecedentní zadlužení státu ve výši 500 miliard na straně jedné, které je omlouváno potřebou záchrany české ekonomiky z koronavirové krize, a na druhé straně 20bilionový Evropský fond obnovy, který se nám kvůli tomuto střetu zájmů Andreje Babiše přivírá.

Já se chci zeptat, paní ministryně, zda jste schopna jasně deklarovat, že i když jste si prosadili a schválili prolomení zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, bude příští rok už schodek v přijatelné výši, nebo se dočkáme toho, že navrhnete i na rok 2021 a léta další stamiliardové schodky? Čtyři sta miliard bude opticky samozřejmě vypadat menší schodek, než tady schvalujeme v těchto dnech. Ale pokud bude 400 miliard nebo 300 miliard i v příštích letech, dopouštíme se skutečně obrovského hazardu. Tvrdit, jak skvělá je to pro nás zpráva, protože bude nižší než letos, to si umím představit, že tady na podzim tohoto roku budeme u tohoto pultíku slýchat. Ale nevidím žádnou snahu o úspory. Kde jsou úspory v rámci navrženého rozpočtu, tak jak jej tady dnes projednáváme? Opravdu je tam nelze najít, protože žádné nejsou. Nenacházíte k nim buď vůli, nebo odvalu.

TOP 09 tento astronomický schodek bez řádného zdůvodnění a právě bez snahy jakýchkoliv úspor a šetření rozhodně nemůže podpořit. My tento hazard nechceme dopustit. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji paní poslankyni Pekarové Adamové. Nyní vystoupí s přednostním právem pan poslanec Miroslav Kalousek, připraví se Petr Fiala. Pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Miroslav Kalousek: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené dámy a vážení pánové, je to během půl roku již třetí novela zákona o státním rozpočtu a s každým tím návrhem klesá schopnost vlády sdělit nám, na co vlastně ty peníze, které požaduje po Sněmovně, aby jí byly schváleny, na co potřebuje, a už vůbec se neobtěžuje aspoň s pokusem o to nám říct, s jakou efektivitou těchto výdajů můžeme počítat, pokud s nimi budeme souhlasit.

Svědčí o tom již prostý fakt, že máme na stole vládní materiál, kdy vláda požaduje zvýšit výdaje státního rozpočtu o 137 mld. korun. To 200miliardové navýšení schodku se skládá z předpokládaného 63miliardového propadu příjmů, ten samozřejmě nelze vládě vyčítat, ten je způsoben ekonomickým vývojem, ale vláda aktivně žádá, abychom povolili zvýšení výdajů o 137 mld. korun, aniž by dokázala specifikovat na co, protože navrhuje veškeré ty peníze ve vládním materiálu do vládní rozpočtové rezervy. Jinými slovy vláda říká Poslanecké sněmovně, dovolte nám utratit o 137 mld. víc a my už si s nimi nějak naložíme podle toho, jakým způsobem se rozhodneme, to už se budeme rozhodovat bez vás. To jsem nezažil. Za 30 let, co se věnuji veřejným rozpočtům, jsem něco takového nezažil a žádný své cti dbalý poslanec by pro to nemohl zvednout ruku, protože by rezignoval na svoji povinnost, se kterou ho sem daňoví poplatníci poslanci, rozhodovat o tom, kam skutečně a proč a s jakou efektivitou jednotlivé položky půjdou.

Zajímavé je, že před více než týdnem jsme měli videokonferenci s paní ministryní financí a ona na takto vznášené výhrady říkala: jsme v situaci, kdy já to prostě neumím specifikovat, já to nedokážu, to nejde. A řada z nás říkala: pokud to nedokážete specifikovat, tak to po té Sněmovně nemůžete chtít, aby vám to schválila, paní ministryně. Takže najednou po 18 hodinách od toho okamžiku, kdy paní ministryně financí řekla, že to neumí, přišel pozměňující návrh poslance Babiše, což je další kuriozita v historii projednávání státních rozpočtů, přišel pozměňovací návrh poslance Babiše, který se o tu specifikaci pokouší a rozepisuje to celkem do sedmi kapitol státního rozpočtu.

Takže je moje logická otázka, kterou jsem vznášel, paní ministryně na ni dodnes neodpověděla: kdy tedy poslance obelhávala? Jestli v pondělí, kdy říkala, že to neumí, anebo v úterý, kdy dorazil Ministerstvem financí zpracovaný pozměňovací návrh poslance Babiše. A já se tedy domnívám, že nás obelhávala v pondělí i v úterý, protože ani ona specifikace, takzvaná, pana poslance Babiše žádnou specifikaci není.

Kromě některých nezpochybnitelných položek – jako např. mandatorní výdaj schválený minulý týden, kompenzace obcím 12,8 mld., to je logické – jsou tam položky, pod kterými nevíme, co si máme představit. A jsou to položky astronomické, ve výši desítek miliard. Například 10 mld. nazvaných "prostředky na podporu podnikání" a vysvětleno je to tak, že se jedná o zatím nerozhodnutou specifickou podporu do hospodářských odvětví, která jsou výrazně postižena následky epidemie,

atd. O použití těchto prostředků bude rozhodovat vláda, bude na to teprve sestavovat program, ale dnes už po nás chce těch 10 mld., a my nemáme sebemenší tušení, na co je dáme. Co to bude za program?

Dovolím si doporučit panu ministru Havlíčkovi, aby ten program nazval Covid-Svatba. Protože kdo byl na svatbě na Čapím hnízdě a řekne si, tak pravděpodobně dostane. Kdo nebyl na svatbě na Čapím hnízdě, tak nedostane a bude mít smůlu. Pokud pan ministr Havlíček nebo paní ministryně Schillerová či pan premiér chtějí říkat, že si teď vymyslím, že to není pravda, tak ať mi to vyvrátí tím, že řeknou, na co těch 10 mld. bude použito. Popřípadě, kdo je přítelem cizokrajných názvů, doporučuji název program Covid-Jančuši. Dešifrujte jako Jančura-Šimáně. Prostě opravdu chceme podepsat vládě bílanku šek na 10 mld. podpory podnikání, kdy nemáme sebemenší tušení, na základě jakých kritérií, na základě jaké efektivity ona ty prostředky bude poskytovat!?

Z krize možná je možné se proinvestovat, ale z krize není možné se prodotovat dotacemi kamarádům. To jsou dva velmi odlišné pojmy.

Úplně stejně nechápu, jak si mám vysvětlit 10 mld. pro případnou další podporu organizací financovaných ze státního rozpočtu. Rozhodovat o tom bude vláda, ale my je máme dneska schválit. Co si pod tím mám představit? Že přidáme Fotbalové asociaci, aby mohla politiky ANO a ČSSD vozit na drahé výlety? Nebo že přidáme soudruhu plukovníku Vodičkovi, protože komunisté podpoří státní rozpočet? Já nevím! Ví to někdo? Možná že to v tuhle chvíli neví ani vláda, ale už dneska po nás ty peníze chce! Prostě je naší povinností jí je nedat a dát jí je teprve v případě, kdy nám bude umět naprosto jasně a věrohodně říct, na co je použije!

Úplně stejně je to s vládní rozpočtovou rezervou 36 mld. Na navýšení 137 mld. výdajů, což je obrovské číslo, je ale 36 mld. vládní rozpočtové rezervy naprosto šílené číslo! Kdyby vláda řekla, kdyby vláda požádala o 5 mld., ať nejím, tak o 10 mld., tak bych pro to měl ještě jisté pochopení. Ale 36 mld. bílanku šek? To bylo možná možné tolerovat v prvních dnech krize, kdy jsme opravdu netušili, jaká rozhodnutí bude moci vláda dělat, a potřebovali jsme, aby byla ve dnech a v hodinách operativní. No ale my jsme čtyři měsíce po vyhlášení nouzového stavu a není snad přehnaná ambice v tuhle chvíli chtít už po vládě nějakou hospodářskou strategii. A schopnost říct nám, na co ty peníze bude používat.

Říká: Tady nám schvalte 36 mld., o kterých vůbec zatím netušíme, na co je použijeme, ale určitě víme, že je potřebujeme! Uvědomujete si, že nemáme právo něco takového schválit? A pokud to uděláme, tak že prostě rezignujeme na své povinnosti, se kterými nás sem daňový poplatník poslal?

No a pak naprostou pikantností jsou položky, které s covidem vůbec nesouvisejí. Sociální výdaje Ministerstva vnitra – to nemá nic společného, odchodné – nemá vůbec nic společného s covidem. Sedm miliard na kůrovce – nemá vůbec nic společného s covidem. Kůrovec tady byl i loni a předloni. A když vláda dělala státní rozpočet na rok 2019, tak s touhle prioritou měla počítat. A pokud se ta priorita aktualizuje, tak se má aktualizovat na základě, na úkor jiných priorit státního rozpočtu schváleného v roce 2019. Vždyť je to naprosto neskutečná arogance! A teď se

obracím na všechny vládní politiky, kteří nějakým způsobem podnikají nebo mají mezi podnikateli své přátele. V celé ekonomice všichni samozřejmě různým způsobem, jak byli postiženi, ale protože začíná být postižena celá ekonomika, tak naprosto všichni jdou se svými provozními náklady na dřeň. Všichni šetří.

Pan poslanec Juříček, vládní poslanec, velký podnikatel, mi říkal: S fixními náklady jsem musel jít o desítky procent dolů. Nemůžeme si koupit ani toaletní papír. Ano, já mu věřím. V téhle situaci opravdu jsou všechny firmy, z jejichž daní my jsme živi. Ale vládní úřady, ty si žijí, jako by žádná krize nepřišla! Ty čerpají své rozpočty schválené v prosinci 2019 bez pokusu o jedinou korunu úspory včetně vyplácených statistických odměn. Nás se to netýká, my jsme vládní úřady, ať se šetří v ekonomice!

Uvědomujete si, jak je toto odtažené od života? Jak strašlivá je to arogance? Od vlády, která si uvědomuje, to nám tvrdí ve své důvodové zprávě, v jak složité situaci jsou ekonomické subjekty a jak arogantně sama na svých úřadech odmítá ušetřit byť jenom jednu jedinou korunu? Jak arogantně odmítá přestat vyplácet úředníkům statistických odměn? Kdybyste se pokusili alespoň o symbolickou úsporu provozních výdajů, tak bych se na ten návrh mohl dívat trochu s většimi sympatiemi. Ale vy nemáme sebemenší snahu, ani té koruny. A to vás ujišťuji, že bych tam do oběda našel 30 mld., ve stávajícím návrhu státního rozpočtu z roku 2019.

Dovolte mi i řečnickou otázku. Na co jsme si zřídili zákonem Národní rozpočtovou radu? Znáte stanovisko Národní rozpočtové rady? Znáte její pozici o tom, že tento návrh je předčasný, ukvapený, neefektivní, že není podložen makroekonomickým rámcem, že není sebemenší jistota o efektivitě výdajů, o které chcete zvýšit platné výdaje? Že jste se ani nepokusili o vyhodnocení efektivity dosavadních výdajů! A přes toto stanovisko Národní rozpočtové rady paní ministryně maximálně osočí předsedkyni docentku Zamrazilovou, že to nemá odborně podložené. Ona to má odborně podložené a má odborné podklady! Odborně podložené to nemáte vy, kteří nám dokonce ani neumíte říct, na co ty peníze chcete! A Národní rozpočtovou radu jste si zřídili prostě proto, aby když vám nekývá, abyste ji vůbec neposlouchali.

A ono nejde jenom o Národní rozpočtovou radu, dámy a pánové. Najděte mi jednoho jediného odborníka v odborné veřejnosti, který se zabývá veřejnými rozpočty a hospodářskou politikou, který by řekl, že tento návrh má nějaký smysl a má šanci nás vyvést z krize! Já neznám žádného.

Četl jsem jenom naprosto kritické články, se kterými jsem se ztotožňoval, protože tenhle návrh má minimální šanci dostat nás z krize, ale má obrovskou šanci dostat nás do dluhové pastí. Ne že bychom si letos nemohli dovolit půlmiliardový (?) deficit, můžeme, ale důležité by bylo, aby ty výdaje byly skutečně směřovány na nejefektivnější opatření. Ale hlavně aby se tak obří deficity nevyskytovaly už v dalších letech! A já se obávám, že tak strašně tlačíte na to říct 500 ještě před prázdninami, protože po prázdninách chcete říct, rok 2021 – 400, 2022 – 300, a podívejte se, my snižujeme deficit. Ono na grafu to bude vypadat jako snižující se trajektorie, ale doopravdy to bude cesta do rozvratu veřejných rozpočtů.

My si z hlediska dlouhodobé udržitelnosti nemůžeme dovolit stamiliardové deficity v příštích letech. My máme sice výjimečně dobrou pozici z hlediska celkové výše zadlužení, tam jsme na tom opravdu dobře, ale máme výjimečně špatnou pozici z hlediska dlouhodobé udržitelnosti. Tam jsme na tom čtvrtí nejhorší v Evropě. To vám možná paní ministryně nezdůrazňuje tak často, ale je to pravda. Tam jsme čtvrtí nejhorší v Evropě, protože nás v roce 2030 čeká obrovský demografický zlom, a jestli k tomu obrovskému demografickému zlomu dojdeme vysílení stamiliardovými deficity v příštích sedmi letech, tak prostě mně je dodneška těch dětí líto. Mně bude sedmdesát, budu v důchodu, tak žádný důchod brát nebudu, ale ty děti si s tím nějak budou muset poradit. A já při téhle politice opravdu nevím jak.

Setrávám tedy na tom, co jsem řekl na začátku. Ten návrh je nezdůvodněný, je neodpovědný a nemá jednu jedinou snahu přesvědčit nás o efektivitě těch výdajů. V takovém případě jsem přesvědčen, že nemáme právo něco takového vládě schválit. A chápu, že vláda je v situaci, kdy má na účtu vládní rozpočtové rezervy 100 mil. a jsou před ní některé výdaje, které je schopna specifikovat, ale těch zase není tolik, a nepokusila se o jedinou úsporu v provozních výdajích schválených z roku 2019, a tam je tedy rezerva obrovská. Takže jsem přesvědčen, že s klidným svědomím je možné hlasovat pro novelu zákona, kde výdaje nejsou navýšeny o 137 mld., ale o 80 mld. méně.

Z tohoto důvodu si dovoluji předložit návrh usnesení – a teď prosím dělám odbočku. Já respektuji stanovisko legislativního odboru, který říká, že nejednáme podle speciální kapitoly jednacího řádu o státním rozpočtu, ale že to projednáváme jako standardní zákon. Přesto mi ale dovolte, abych v návrhu usnesení respektoval tradici a v návrhu na vrácení vládě k přepracování formuloval i doporučení, to znamená, navrhuji vrátit vládě návrh novely zákona o státním rozpočtu s následujícím doporučením: Výdaje snížit o 80 mld., saldo snížit o 80 mld., příjmy ponechat v navrhované výši, návrh doplnit makroekonomickým rámcem, termín dvacet dnů.

V případě – to je klasický návrh při projednávání státního rozpočtu –, že by vzhledem ke stanovisku legislativního odboru zpravodaj shledal tento návrh jako nehlasovatelný, tak v takovém případě dávám alternativní, obyčejný návrh vrácení k přepracování.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Přeji hezký den. Já jsem si poznamenal váš návrh na vrácení předloženého návrhu navrhovateli k dopracování... (Posl. Kalousek: Přepracování.) Přepracování. (S doporučením...) Ano, s doporučením, to tady ještě vyhodnotíme, jestli, protože tady se v této fázi o tom usnesení nehlasuje, nicméně v rámci toho vašeho návrhu určitě to může být nějakým způsobem přečteno.

Nyní tedy přečtu omluvu. Paní poslankyně Helena Válková se omlouvá mezi 11.00 a 13.00 z důvodu – pracovní důvody.

A nyní s přednostním právem vystoupí místopředseda Sněmovny, předseda ODS Petr Fiala a připraví se pan poslanec Lukáš Černožorský, který je pověřen přednést stanovisko poslaneckého klubu... pardon, Mikuláš Ferjenčík, opět ovšem podepsáno

poslancem Lukášem Černohorským, prvním místopředsedou poslaneckého klubu Pirátů, který je pověřen přednést stanovisko poslaneckého klubu. Pane místopředsedo, prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Vážený pane předsedající, vážené pani poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zřejmě vás nepřekvapím, když na začátek oznámím, že ODS tento návrh na zvýšení schodku letošního státního rozpočtu na 500 miliard korun nepodpoří. Moji kolegové potom v rozpravě podrobně vysvětlí, proč tento vládní návrh není dobrý nápad. Já se tady omezím na začátek na tři vzkazy.

První vzkaz je předsedovi vlády. Pane premiére, státní rozpočet – a to vy dobře víte, i když se občas tváříte jinak – nejsou vaše peníze, nejsou to ani peníze vlády. Jsou to peníze všech občanů a každá deficitní koruna, každá deficitní koruna je dluh, který budou muset lidé v této zemi vrátit. A zatímco na začátku tohoto roku byl dluh každého občana České republiky 153 500 korun, v případě, že bychom schválili vaší vládou navrhovaný deficit ve výši 500 miliard, zvýšilo by se zadlužení každého občana na 198 300 korun, včetně seniorů a malých dětí. Tedy zadlužení každého občana ze 153 tisíc na 198 tisíc jenom tímto rozhodnutím.

Daňovým poplatníkům chci říct, dámy a pánové, to, co vláda dnes předložila – to není záchraný balíček, to není balíček obnovy, to není investiční balík nebo něco podobného. Je to především důkaz bezradnosti. A řeči o tom, že se proinvestujeme k prosperitě, jsou v případě této vlády pouze mediální trik. Je to pouze fráze. Ano, i my, občanští demokraté, věříme tomu, jsme o tom přesvědčeni, že lidem se má pomoci, že k nim vláda má dopravit peníze. A ještě lépe, že jim má peníze nechat, že jim má peníze nechat zjednodušením byrokracie, snížením daní, těmi recepty, které předkládáme. A přímá i nepřímá pomoc má jít cíleně, transparentně a promyšleně. A to není případ této vlády. Tato vláda to dělá chaoticky a klientelisticky.

Třetí vzkaz směřuje k Poslanecké sněmovně. Je to spíš výzva k vám, kolegyně a kolegové. Nepokračujeme po koronavirové krizi tam, kde jsme skončili před ní. Nepodporujeme vládní bezradnost a vyžadujeme pro vládu řádnou práci. A tím mám na mysli, aby plnila alespoň svoje sliby, svoje závazky, které dala. Proto v závěru nabídnu pětibodový plán, jak to můžeme udělat a jak k tomu můžeme vládu přivést.

Dámy a pánové, předseda vlády tady od minulého týdne v médiích vystupuje jako nějaký Ježíšek, který přinesl nadílku a tu chce rozdat, ty dárečky, občanům, a je to nějaká zlá, špatná opozice, hloupá, která chce občanům ty dárky sebrat. Pan premiér se tady pokouší udělat z občanů, promiňte mi to slovo, hlupáky, protože každý přece ví, každý přece ví, že vláda má v této Poslanecké sněmovně většinu. Vláda ANO, ČSSD a KSČM tady má většinu 107 hlasů z 200, takže opozice mu v tom rozdávání prostě nemůže zabránit. To není pravda, to je lež. A pokud pan premiér tu podporu nemá, tak to není chyba opozice, tak ať to veřejnosti oznámí a vyjednává o nějaké jiné vládě, ale vinit opozici z vlastních chyb, z vlastní bezradnosti, dělat z veřejnosti hlupáky, to si myslím, že je přinejmenším neslušné.

Ale to, co je nejpodstatnější, pane premiére, paní ministryně financí, chystáte se tady 500 miliardami dluhu zatěžovat možná i celou jednu příští generaci. Ani jedna ta koruna toho dluhu, který uděláte, není od vlády. A podle toho se k těm korunám prosím chovejte. Každou jednu korunu, každou jednu korunu, kterou tady dnes zapíšeme jako deficitní, budou muset lidé této země v budoucnosti splácet. A budou ji splácet i s úroky. Na to bychom měli dnes myslet.

Vážení občané České republiky, to, co vláda dnes předložila, jak už jsem řekl, to není záchranný balík, to není balík investiční, to není balík obnovy. To je možná něco jako předvolební trik. Už si to řekneme na rovinu, tato koronavirová krize byla vládou v jedné věci využita, a možná to správné slovo by bylo zneužita. Vláda zneužívá tuto krizi k tomu, aby díky ní vyřešila svou neschopnost hospodařit, a důkazem toho jsou i tyto požadavky na stále rostoucí deficity. Už před počátkem krize bylo zjevné, že vláda se v této oblasti dostává do potíží. Vždyť už ten únorový schodek rozpočtu byl nejhorší v historii České republiky. Za normální situace by už teď lidé, a samozřejmě v nejbližších volbách, hnali vládu k odpovědnosti za to, že neumí v době bezprecedentních ekonomických růstů hospodařit. Ale nyní slyšíme: 100 miliard nahoru, to není žádný problém, a nikdo tady neřeší, co bude v budoucnosti. Místo toho, aby vláda dnes musela odpovídat na otázky – proč promarnila hospodářský růst, ten ekonomický růst, kde je slibovaný vyrovnaný rozpočet, touto vládou slibovaný rozpočet, kde je slibované zrušení superhrubé mzdy, touto vládou slibované zrušení superhrubé mzdy, kde je méně byrokracie, touto vládou slibované méně byrokracie, kde je fungující stát, kde je například postup na světovém žebříčku konkurenceschopnosti a tak dál – místo toho sem přichází, ohání se koronavirovou krizí, jeden měsíc je deficit 200 miliard, další měsíc ho navýšíme o 300 miliard, další měsíc o 500 miliard a tak dále.

Před koronavirovou krizí si ve vládě, aspoň doufám, lámali hlavu s tím, co udělají s narůstajícím deficitem. A narůstající deficit by bez pandemie, to je taky potřeba říct, dosáhl na celoroční plánovanou výši 40 miliard korun už někdy v dubnu. Tak vypadal rozpočet před koronavirovou krizí. Tak doufám, že si lámali hlavy s tím, co s tím budou dělat a třeba i za co si budou kupovat hlasy na podzim a příští rok před volbami do Poslanecké sněmovny, protože během ekonomického růstu, a to je potřeba říct, protože to má dopady na to, čím se tu dnes zabýváme, stihla vláda rozpustit dokonce i všechny rezervy. Nejen že si nic nenashromáždila, ale stihla vlastně rozpustit všechny rezervy. A dnes si chtějí desítky miliard peněz daňových poplatníků nechat jen tak někde bokem, uloženo bez určení, jako jakési dárečky, se kterými bude pan premiér asi jezdit po republice a rozdávat, jako by to byly jeho peníze.

A investice – pořád se tu mluví o investicích, jak se někam proinvestujeme a tak dále. Možná někde něco ještě nějak opraví, na co nevyšel čas, na co nebyly peníze, na co nebyl čas a nebyly peníze v těch sedmi letech vlády této koalice, v těch sedmi letech nepřetržitých ekonomických růstů, protože v těch sedmi letech se stále více utrácelo na provoz stále více rostoucího státu, přibýval státní aparát, vymýšlely se různé komplikující nástroje, jako je EET, jako je kontrolní hlášení, nemusím to tady ani připomínat – takže na ty investice vlastně moc peněz nezbylo. Opravdu nevěřím

tomu, že teď je to lepší, že teď najednou vědí, kde budou investovat, a že dokážou investice opravdu realizovat.

Řeknu vám na příkladu, proč si to nemyslím a proč pro to nemám žádné důvody, abych si to teď začal myslet. Já jsem byl v uplynulých dnech v Teplicích, kde Andrej Babiš sliboval před lety stovky milionů na opravu nádraží. A jak to vypadá? Dosud se nestalo nic, žádné stovky milionů tam nepřišly. Byl jsem v Libereckém kraji, kde vláda naslibovala stovky milionů na opravu skokanského areálu v Harrachově, a stále nic nepřišlo. Byl jsem třeba v Karlovarském kraji, kde vláda naslibovala čtyři zimní stadiony, které tam ale nikdo nechce. A tak je to s řadou investic a tak je to s tímto deficitem. Vláda chce rozhazovat peníze tam, kde nejsou potřeba, a nedává je tam, kde to je nutnost. A prosím pěkně, každý si na to odpovězte: to máme vážně věřit, že po těch chabých výkonech v dopravních investicích, kdy se tady stavěly čtyři kilometry dálnic za rok, že po těch chabých výkonech během dlouhých let se najednou vládě podaří proinvestovat 20 miliard korun, které nebyly plánovány, které se teď vezmou, a do konce roku je vláda proinvestuje? Vždyť je to nesmysl.

Takže dámy a pánové, abych to shrnul, navrhnout a schválit 500miliardový rozpočtový deficit je předčasné, nadměrné a neopodstatněné. Předčasné, nadměrné a neopodstatněné. A to prosím není opoziční rétorika, já ta slova podepisuji. A nejsou moje, poctivě to přiznávám, toto je citát z vyjádření Národní rozpočtové rady. A můj vzkaz občanům zní: pokud, dámy a pánové, nevěříte opozici, je to samozřejmě možné, každý máme jinou politickou preferenci, tak prosím poslouvejte odborníky, a ne vládní propagandu. Vláda vám chce hodit na krk dluhy, o kterých renomovaní ekonomové v Národní rozpočtové radě říkají, že jsou předčasné, nadměrné a neopodstatněné.

Můj třetí vzkaz je spíše výzvou, abychom po koronavirové krizi nepokračovali tam, kde jsme před ní skončili. A řeknu vám několik faktů. V rámci hodnocení úrovně digitalizace hospodářství a společnosti je Česká republika na 20 místě z 28 zemí Evropské unie. V hodnocení konkurenceschopnosti zemí se Česká republika v minulém roce umístila na 32. místě a pohoršila si o tři pozice.

Podle dílčího ukazatele výkonnosti veřejného sektoru obsadila Česká republika 99. místo ze sledovaných zemí a je třetí nejhorší ze zemí Evropské unie. Znovu opakují, že jde o výkonnost veřejného sektoru. V období 2014 až 2018 se počet státních zaměstnanců zvýšil o 23,4 tisíce. A budeme slyšet, že to jsou ti lidé, kteří jsou potřeba, že to nejsou úředníci. Jenomže speciálně úředníků tady máme od roku 2013, od první vlády ANO a ČSSD, zhruba o 15 tisíc navíc.

V minulém roce stát hospodařil s nejvyšším deficitem od roku 2016 a zvýšené příjmy státu byly v podstatě spotřebovány na běžné výdaje. Zvýšené příjmy státu, tedy to, co lidé vydělají, protože pracují, protože podnikají, odvedou to na daních, stát spotřeboval na běžné výdaje. Dlouhodobě jsou neudržitelné průběžné platby důchodového systému a sociálních dávek. Problémem je také dlouhodobě složitost a náročnost daňového systému. A tak bych mohl pokračovat.

A to, co jsem tady říkal, vážené kolegyně, vážení kolegové, to jsem si nevymyslel, dokonce jsem po tom nemusel ani nijak zvlášť pátrat. Na to nás

upozorňuje analýza Nejvyššího kontrolního úřadu ve zprávě z března tohoto roku. A já tady z ní jenom některé věci připomínám.

Ta zpráva nás kromě jiného varuje, že nic z toho, o čem jsem tady mluvil, nevyřeší deficity, deficity si nic nevykoupíme, z těchto problémů se dokonce ani nikam neproinvestujeme. Tyhle problémy musíme řešit jinak. Nikdo by tedy na základě toho, jak se tu hospodařilo předtím, v jakém stavu je stát pod vedením této vládní koalice, jak tato vládní koalice špatně hospodařila před koronavirovou krizí, neměl podpořit půl bilionu navíc s velkými bílými místy, s černými dírami, aniž bychom předtím neměli záruky, že vláda bude šetřit. A bude šetřit nikoliv na lidech, ale na státu. Že vláda skutečně ví, co dělá, a že ty peníze na dluh budou skutečně využity pro lidi, aby si poradili s ekonomickými důsledky koronaviru.

A já vám tedy, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, navrhuji toto. Navrhuji pět bodů, podle kterých bychom měli postupovat.

Za první. Nepodporujte navýšení deficitu, protože vláda nepředložila podrobný plán toho, co chce dělat do konce volebního období. Půlbilionový deficit přepisuje všechno. A svět po koronavirové krizi je jiná realita, než ve které dostala vláda důvěru Poslanecké sněmovny pro svůj vládní program. A ten vládní program je potřeba upravit.

Za druhé. Zavažme usnesením vládu, aby předložila audit výdajů státu. Audit výdajů státu. Stát je příliš velký. Je správná poznámka, že se z krize neproškrtnáme. S tím souhlasím. Ale řešení existuje. Pojďme šetřit na státu a nešetřme na lidech.

Za třetí. Zavažme vládu, aby konečně předložila návrh na zrušení superhrubé mzdy. Není to jenom náš program. Je to i vládní program. Pro něj jste, dámy a pánové z hnutí ANO, z ČSSD i z KSČM, hlasovali. A je čas to uskutečnit. My vám v tom pomůžeme. Zrušení superhrubé mzdy znamená, že člověk s průměrnou mzdou bude mít na účtu každý měsíc o 1 700 korun více, to je za rok 20 000 korun. A to lidé poznají. A poznají to zrovna v těchto dobách, kdy řada z nich bude mít ekonomické potíže.

Za čtvrté. Zavažme vládu, aby předložila plán na snížení byrokracie – o 10 % letos, o 10 % příští rok. Zase si tady nic zvláštního, nového nevymýšlím. Těch 10 % – to jenom připomenu – to je doslovný slib vládních představitelů ze začátku minulého roku. Opakují: pojďme šetřit na státu, nešetřme na lidech.

A za páté. Zavažme vládu, aby předložila koncept důchodové reformy a celkové reformy daní a odvodů. O tom se taky pořád mluví, že se to má zjednodušit. Tak to pojďme zjednodušit. Pojďme zavázat vládu k tomu, aby předložila takový návrh zjednodušení a snížení daní, které podpoří malé a střední podnikání. A to lidem skutečně pomůže.

Dámy a pánové, jsem přesvědčen, že bychom selhali všichni, kdyby výsledkem jednání této Sněmovny bylo jenom to, že zvýšíme deficit ze 300 miliard na 500 miliard korun. Jsem přesvědčen, že ty tři měsíce, kdy byla vypnutá ekonomika, nijak nezměnily to, že zaostáváme v důležitých sektorech už před koronavirovou krizí, tak jak na to upozornil Nejvyšší kontrolní úřad. Můžeme se teď bavit o tom, jestli stačí 200 miliard, nebo je potřeba 300 miliard dluhu, tedy deficitu. O tom se

můžeme bavit. Ale musíme se bavit o tom, že půl bilionu deficitu je předčasné, nadměrné a neopodstatněné. A je to o to horší, že to jsou peníze lidí a firem, peníze, které budou muset jednou v budoucnu vydělat a budou je muset splatit.

Dámy a pánové, i kdybychom takto sebrali z budoucnosti ne půl bilionu, ale celý bilion, tak tímto způsobem nepostavíme Česko na nohy. A proto musíme chtít od vlády, musíme chtít od vlády víc než to, co vláda dosud předvedla. Teď je pro to příležitost. A teď je to i naše povinnost. Ale nechat dále stát růst, nechat sílit byrokracii, svazovat všechny kontrolami, komplikovanými vysokými daněmi, zadlužit všechny lidi na generaci dopředu, to žádné řešení není. To žádné řešení není.

Neschvalujeme tento astronomický deficit, který nemá v historii obdoby, ale donutíme vládu, aby udělala kroky, které naši ekonomice a lidem skutečně pomohou.

Děkuji za pozornost. (Potlesk z lavic ODS.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu předsedovi Petru Fialovi. A mám tam faktickou poznámku paní poslankyně Věry Adámkové. Tak to byl omyl. Dobře. V tom případě s přednostním právem k přednesení stanoviska poslaneckého klubu vystoupí pan poslanec Mikuláš Ferjenčík. Máte slovo. Připraví se pan kolega Vít Rakušan.

Poslanec Mikuláš Ferjenčík: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, milá vládo, my si jako Piráti uvědomujeme, že naše země je v bezprecedentní situaci, dochází k obrovskému poklesu hospodářského růstu, dochází k tomu, že zpracovatelský průmysl, ta naše exportní mašina, se zadrhne z vnějších příčin, že automobilový průmysl měl v dubnu obrovské poklesy a celoročně to s ním také nevypadá dobře, a z těchto důvodů je namístě ze strany vlády dělat razantní opatření. Vláda tedy k takovému razantnímu opatření přistoupila. Bohužel na první pokus to dopadlo spíš jako špatný vtip. Dostali jsme na stůl rozpočet, kde bylo 137 miliard zvýšení výdajů, a nebylo žádným způsobem specifikováno, na co mají ty peníze jít. To samozřejmě vzbudilo značné rozhořčení v řadách opozice, ale i v řadách občanů, kteří říkají, tady chce vláda 500 miliard korun – a na co to má jít? My jsme ještě žádnou vládní pomoc nedostali. Kam ty peníze mizí? To byla řada otázek, které jsem dostával ať už na poslanecký e-mail, nebo přes sociální síť. A ty otázky jsou samozřejmě oprávněné.

V reakci na razantní odmítnutí tohoto postupu vlády vláda udělala poměrně značný ústupek. Těch 100 miliard korun z těch 137 rozškatkovala do rozpočtových kapitol. To znamená, víme, že 20 miliard má jít na opravy silnic. Víme, které dotační programy se mají posílit, co se má realizovat za ty peníze. Zbyly tam dvě kapitoly, které ještě nejsou úplně přesně specifikované, to je, řekněme, obecná podpora podnikání za 10 miliard a obecná podpora veřejného sektoru za dalších 10 miliard. Ale s výjimkou těchto dvou významných kapitol skutečně zhruba 80 miliard korun bylo rozděleno způsobem, který dává nějakou představu o tom, jak se vláda chystá s těmi prostředky naložit. A tento ústupek i z naší strany vedl k tomu, že jsme byli ochotni vstoupit do jednání o tom, za jakých podmínek můžeme najít nějakou dohodu

ohledně případné podpory tohoto rozpočtu v řešení té největší ekonomické krize, kterou naše země od roku 1990 procházela.

Co byly naše priority v tomto jednání? Zprvč chceme, aby skupiny, na které vláda zapoměla, dostaly podporu. Asi nejmíc viditelní z těchto skupin jsou dneska lidé, co pracovali na dohody o provedení práce nebo pracovní činnosti a zatím nedostali vůbec žádnou podporu, akorát zcela marginální ošetrovné, a to byl ještě velký boj ve Sněmovně. A tito lidé, kteří řádně platili sociální pojištění, platili poměrně významné peníze na daních, byli necháni stranou, a to dokonce v případě, kdy současně pracovali na živnostenský list, tak ještě přišli o ten kompenzační bonus. Tohle my považujeme za obrovskou nespravedlivost. A to je věc, co se snažíme změnit. Doufám, že paní ministryně dodrží svůj slib a těmto lidem pomůže.

Další velká skupina lidí, která je zcela nespravedlivě ponechána bez podpory, jsou živnostníci, kteří měli souběh s malým zaměstnaneckým úvazkem. To je zase velká skupina lidí, kteří podle nás bohužel velmi nespravedlivě byli z té státní podpory vynecháni. Další skupina jsou osoby bez zdanitelných příjmů. To jsou lidé, kteří z nějakých důvodů třeba nemají nárok na podporu v nezaměstnanosti. A zatímco OSVČ dostaly odpuštěné odvody, tito lidé odvody odpuštěné nedostali.

Mohl bych pokračovat. Každopádně první naše vyjednávací prioritou byla, aby lidé, na které stát zapoměl, dostali podporu analogicky ke všem ostatním skupinám, které podporu dostaly. Jak zaměstnanci, tak živnostníci měli státní programy podpory.

Druhá věc byla řešit opatření, která mají šanci zabránit další vlně nákazy, případně zmírnit její dopady jak zdravotní, tak epidemiologické. Především se bavíme o tom, aby stát v létě využil ten čas, který jsme získali zmrazením ekonomiky, na to, aby vybudoval infrastrukturu pro plošné testování, abychom v případě zhoršení situace byli schopni testovat třeba 30 tisíc lidí za den.

V Jižní Koreji to funguje výborně. Tam skutečně díky masivnímu testování nemoc prakticky eliminovali a díky tomu nemuseli vypínat ekonomiku. Podle nás tohle je nejlevnější opatření, které se dá dělat pro zmírnění ekonomických dopadů. Já jsem byl trochu zhrozen z toho, když pan Prymula říkal, že stát si nemůže dovolit dvě miliardy na plošné testování, to už by bylo včetně těch testů, teď se bavíme jenom o přípravě infrastruktury. Ale přitom tyhle dvě miliardy, i kdyby to stálo až takovou částku, můžou zabránit ekonomickým škodám v řádu desítek až stovek miliard korun, které jsme zažili v březnu, dubnu a květnu. Takže to je za nás zásadní věc, kterou je potřeba rozjet.

Stejně tak je potřeba nachystat podporu pro online výuku v případě, že bude potřeba opět uzavřít školy. Je potřeba, aby žáci, kteří nemají zařízení pro výuku online, si ho mohli zapůjčit od školy, a tím pádem se normálně účastnit výuky, protože jinak zase budou desítky tisíc dětí ponechány úplně mimo vzdělávací systém, což povede i k obrovským ztrátám do budoucna a ke strašnému zhoršení perspektivy těchto dětí.

Stejně tak chceme, aby proběhly nutné investice do vylepšení fungování státu. Jeden projekt za všechny – chceme, aby se zrychlila práce na sjednocení výběru daní, sociálního pojištění a zdravotního pojištění. To by snížilo byrokracii, to by vedlo

k úsporám na provozu státu. Myslíme si, že zrovna teď je vhodná chvíle na to do takového projektu investovat, analytické firmy mají větší kapacitu. A je podle nás možné tento projekt urychlit tak, aby skutečně časem bylo možné zredukovat počet úředníků, kteří dělají tyto duplicitní agendy.

Současně si myslíme, že v případě takových ekonomických ztrát, kterými trpí celá země, je namístě, aby i stát hledal úspory ve svém provozu. Můžeme se bavit o tom, že ty úspory následně dá do podpory firem a lidí. Paní ministryně opakovaně říká – no ale podívejte se, opozice chtěla ještě větší výdaje... Ano, my jsme chtěli, aby kurzarbeit a odpuštění sociálních odvodů se týkalo většího rozsahu firem, nejenom těch do 50 zaměstnanců, protože tam vnímáme nespravedlnost. Pan Bláha se tady na mě dívá, ano, to byl jediný z poslanců ANO, který to prosazoval také, protože skutečně to, aby firma, která má 51 zaměstnanců, měla diametrálně odlišné podmínky než firma s 50 zaměstnanci, to je prostě nespravedlivé. Chtěli jsme rozšířit tu podporu a peníze podle mě se na to dají vzít právě z úspor na provozu státu. Vezmu jedno velké téma posledních dnů a to jsou PR služby, které si platí ministerstva, a podle nás je zrovna v krizi příležitost tady šetřit. Rozhodně není důvod za PR utrácet násobně více než před krizí, jak se dneska objevilo v tisku. Stejně tak odmítáme nějaké VIP podpory jednotlivým firmám typu Smartwings, které mají část majitelů v daňových rájích.

Další požadavek, co jsme měli v tom jednání o státním rozpočtu, byla transparence nakládání s vládní rozpočtovou rezervou a transparence příjemců státních dotací. Myslíme si, že všichni příjemci dotací mají být zveřejňováni. Navrhli jsme k tomu pozměňovací návrh k zákonu o rozpočtových pravidlech. Stejně tak si myslíme, že má být znám skutečný vlastník těchto firem.

A potom, protože samozřejmě podpora rozpočtu v sobě nese i díl odpovědnosti za vládní postup v řešení té krize, jsme navrhovali opatření, která by podle nás měla velký dopad i na to, jak si jako země s tou krizí poradíme. Proto jsme prosazovali reformu exekucí a zavedení teritoriality exekutorů. Myslíme si, že právě teď hrozí, že problém s exekucemi razantně naroste, a je potřeba udělat tlustou čáru za tou neblahou minulostí a skutečně nastavit nový systém významně lépe. Stejně tak si myslíme, že naše země a její budoucnost je spojena se vzděláním, a proto chceme i v době krize nastavit jasný závazek, že platy učitelů se budou dlouhodobě valorizovat s růstem průměrných mezd, že zůstanou na těch 130 % průměrné mzdy tak, jak slibovala vláda, i v budoucnu, aby byli studenti motivováni dát se na dráhu učitele, aby se časem i kvalita vzdělávacího systému v naší zemi zlepšovala.

Tohle byly věci, které my jsme se snažili vyjednat. Nakonec jsme našli dohodu na tom, že podpoříme projednání ve Sněmovně, podpoříme zkrácení lhůt, umožníme vládě, aby rozpočet prohlašovala ještě před parlamentními prázdninami. Na druhou stranu vzhledem k tomu, že vláda se nechystá šetřit, vzhledem k tomu, že podle nás je třeba ta příjmová stránka rozpočtu poměrně optimistická, nejsme si jisti, jestli vůbec rozpočet naplní svoje očekávání, nejsme si jisti, jestli se podaří ty peníze proinvestovat, tak z těchto důvodů ten rozpočet jako celek nepodpoříme.

A já můžu na závěr jen doufat, že paní ministryně dodrží to, co přislíbila, a skutečně navrhne alespoň kompenzační bonus pro dohodáře. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. S přednostním právem nyní vystoupí pan předseda Vít Rakušan, připraví se pan předseda Jan Bartošek. Prosím, pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Vít Rakušan: Děkuji vám za slovo, vážený pane místopředsedo. Paní ministryně, pane premiére, členky, členové vlády, kolegyně, kolegové, vláda za námi přichází s návrhem půlbilionového schodku. 40 miliard byl původní plánovaný schodek, 213 miliard, to je odhad propadu příjmů, 237 miliard to mají být peníze, které ve svém důsledku povedou k zahojení české ekonomiky, která je nemocná v důsledku koronakrizy. Vyšlo to hezky kulatě, je to přesně 500 miliard. A my se možná trochu provokativně ptáme, proč ne 450, proč ne 478, proč ne 507. A to je možná věc, která je od začátku právě tím momentem, který je na tom rozpočtu nejhorší. Ten rozpočet nemá žádné přesné parametry. Ten rozpočet nám říká, že o 63 miliard poklesnou daňové příjmy, ale už se nedozvídáme, alespoň tedy my řadoví poslanci bez nějaké informační exkluzivity, o jaké daňové příjmy se jedná. Vláda nám neříká, jaká je struktura poklesu daňových příjmů, které se teď České republiky dotknou. Vláda rozepsala rozpočtovou rezervu ve výši 137 miliard korun do jednotlivých kapitol velmi hrubě, bez nějakého širšího projednávání s jednotlivými ministry, a my říkáme – bez nějaké závažnější vnitřní logiky. Jedná se o 137 miliard korun, o kterých teď při schvalování rozpočtu nemáme přesnou představu, kam plynou, jaký efekt české ekonomice přinesou, jaká bude měřitelnost efektu těchto výdajů, jaký bude předpokládaný dopad těchto výdajů pro naši nemocnou ekonomiku. Zcela chybí analýza – analýza dopadů, ale zcela chybí i analýza dosavadních stabilizačních opatření, jejich efektivity, jejich odrazu v české ekonomice.

A samozřejmě některé programy budí pochybnosti. K 12. červnu podle oficiálních údajů z programu COVID III bylo vyčerpaných doslova směšných 17 milionů korun. My se ptáme, kam vlastně míří ty rozpočtové výdaje a komu mají pomoci.

My od začátku celé té krize říkáme, že pomoc má být rychlá, pomoc má být efektivní, pomoc má být cílená. Máme poskytovat likviditu dlouhodobě užitečným, resp. životaschopným firmám, a to především těm malým a středním, a ne velkým holdingům, které jsou ovládány oligarchy, ne firmám, které jsou v čínských rukou a v rukou lidí s velmi složitou majetkovou strukturou, jako je např. firma Smartwings.

Ptáme se: jsou v tomto návrhu rozpočtu skutečně peníze určeny k tomu, aby reálně pomáhaly naší ekonomice? To znamená rozhybání malých a středních životaschopných firem a zároveň rozhybání lokální ekonomiky měst a obcí. Dobře. Paní ministryně mně řekne, že se nám nakonec podařilo prosadit, po velkém tlaku. A vzpomeňte si na ty debaty, kdy mi tady pan přítomný premiér říkal, že jsem pouze lobbistou za města a obce v České republice. Nakonec na to vláda přistoupila, sám

pan vicepremiér Havlíček to vydává za důležitý stimul pro naši ekonomiku, podpořit města a obce. Ale trochu se zapomnělo na kraje.

A dovolte mi ke krajům ještě jedno číslo. Kraje v této situaci nárokovaly ty ztráty spojené s koronakrizí, vyčíslily je na částku, která je vyšší než 3 miliardy korun. Podle návrhu, se kterým přišlo Ministerstvo financí, bude kompenzace pro každý jednotlivý kraj 10 milionů korun. Částka absolutně neadekvátní. A k čemu to povede? No, povede to právě k tomu, že si vláda protřečší. Tvrdí, že se z krize proinvestujeme. My se z krize nemůžeme proinvestovat, pokud ty lokální sféry, města, obce a kraje v České republice, nebudou mít na investice dostatečné finanční prostředky. A jak se chceme proinvestovat? Kde to v tom rozpočtu prosím najdeme? Jaké jsou ty investiční projekty, s kterými vláda přichází? Ty strukturální projekty, které posunou Českou republiku dál? Investice do vysokorychlostní železnice, aby německé železnice nemusely objíždět Českou republikou cestou do Vidně, protože se jim nevyplatí tady jezdit. Kde jsou investice do digitalizace, do životního prostředí, do moderní státní správy? Najdeme to někde v tom návrhu rozpočtu, který vláda předkládá jako protikrizový, který vláda předkládá jako proinvestiční? Proč vláda místo svého imaginárního investičního plánu, což je jenom zásobník projektů, prostě nevybere ty krajské, městské, obecní projekty, ale i státní, na které už je vydáno stavební povolení a mají nějaký multiplikační efekt v dané oblasti? Prostě té ekonomice jednoznačně pomohou.

Neříkejte, že se proinvestujeme z krize, když nemáte připraven žádný konkrétní investiční plán, žádné konkrétní investiční projekty, které přinesou nějaký efekt naší zemi. Ono snad v této chvíli opravdu nejde, paní ministryně, o samotnou výši toho deficitu – a tady bych s vámi souhlasil, že ta doba je skutečně bezprecedentní a dostali jsme se do situace, kdy ta půlbilionová příšerná částka by snad i za určitých okolností byla přijatelná –, pokud byste ale předložili rozpočet, který by dával nějaký smysl. Opíral se o analýzy a díval se do budoucnosti s tím, že by poskytoval České republice nějakou perspektivu. A to ten rozpočet prostě nedělá.

My jako Starostové a nezávislí budeme mít pozměňovací návrhy k tomu rozpočtu. Ano, máme své představy, co by měl obsahovat. Ale my dopředu říkáme, nejsou to žádné dárečky, za které případně zvedneme ruku. My bychom zvedli ruku i pro takto deficitní rozpočet ve chvíli, kdy by ten rozpočet byl rozpočtem budoucnosti, rozpočtem skutečných investic a rozpočtem vize moderní a úspěšné České republiky v době po koronakrizi. A takovou ambici tento rozpočet nemá. Má ambici utrácet i v kapitolách, které evidentně nesouvisí s nastartováním ekonomiky. Nemá ambici šetřit sám na sobě, to znamená na provozních výdajích. A nemá bohužel ani ambici přijít s investicemi a takovou logikou rozpočtu, která povede Českou republiku do 21. století a ne ke stagnaci.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Nyní vystoupí pan předseda Jan Bartošek a připraví se pan poslanec Václav Klaus. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jan Bartošek: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Podklady pro projednání schodku státního rozpočtu, které předložila vláda, jsou naprosto nedostačující. Vzhledem k tomu, že nejednáme v legislativní nouzi, ale v řádném čtení a patrně budou padat návrhy na zkrácení projednávání lhůty tohoto návrhu, za KDU-ČSL mohu říct, že budeme chtít, aby bylo zkráceno projednávání na deset dnů.

Vysvětlím důvod proč. Jestliže se chcete bavit o schodku státního rozpočtu, musíte mít k dispozici relevantní čísla. Ta budou známa až v měsíci červenci, kdy budeme vědět, jak vypadají výsledky hospodaření státu za prvního půl roku, respektive za druhý kvartál, kdy bude jasné, jakým způsobem se propadly příjmy státu, jakým způsobem se čerpá stávající schodek, a na základě těchto čísel můžete teprve plánovat případné další zadlužování státu. Bez těchto čísel je to pouze v rovině zbožného přání a představ, kolik by stát měl zhruba potřebovat a utratit.

Dále. Zcela zásadní je, že bavíme-li se o schodku rozpočtu letošního roku, musíme vědět, jak budou vypadat rozpočty roku příštího a přespříštího. To znamená, potřebujeme vědět nějaký rozpočtový výhled, který lze modelovat. Já jsem to s paní ministryní řešil, ona mi říkala, že nelze. Já říkám, že existují matematické modely, na základě kterých lze modelovat, jak by měl vypadat rozpočtový výhled. To znamená, očekával bych a chci, aby vláda předložila rozpočtový výhled pesimistický, realistický a optimistický a aby nás seznámila s nějakým plánem, jak uvažuje, že se budou a za jakých okolností vyvíjet veřejné finance.

Osobně mě mrzí, že tato vláda nespolupracuje a nevede odbornou diskuzi, jakým způsobem se zachovat k státnímu rozpočtu, například s Národní rozpočtovou radou anebo s KoroNERVem, kde je možné mít k dispozici relevantní informace, relevantní postupy, ale bohužel se ukazuje, že tato vláda nestojí o odbornou a kompetentní diskuzi. Za KDU-ČSL je bez těchto podkladů obtížné hovořit o jakékoliv podpoře státního rozpočtu.

Na druhou stranu, ptáte-li se, jaké jsou priority KDU-ČSL, tak my opakovaně říkáme, že v České republice v důsledku dopadů této krize vzniká počet rodin, které velmi obtížně hospodaří. Je již přes 30 % rodin s dětmi v České republice, pro které jednorázový výdaj ve výši 10 tisíc a více znamená sociální ohrožení. Když si to představíte v praxi, koupě nové ledničky nebo pračky je pro ně takřka likvidační. A tyto rodiče čeká začátek školního roku. Každý, kdo jsme měli děti, a malé děti, tak víme, že začátek školního roku je vždycky ekonomicky náročný, ať už se to týká: nové boty, oblečení, školní pomůcky, internát, kolej a tak dále. Z toho důvodu my chceme, aby pro pracující rodiče, a to znovu říkám – aby dětem u pracujících rodičů byl dán jednorázový příspěvek 5 tisíc, a to v měsíci srpnu, ještě předtím, než začne školní rok, aby přes 30 % rodin nebylo uvrženo do sociální tísně.

Druhá věc. Rozpočet jednoznačně musí pamatovat na investice, kde naprosto klíčovou investici vidíme ve stavbě bytů, obecních bytů. Bytů, které budou nabídnuty lidem za nižší nájemné než komerční nájmy a umožní se mladým rodinám s dětmi start do života, založení rodiny, případně senioři. To znamená, chceme, aby stát zjednodušil pravidla pro čerpání prostředků na dostupné bydlení, aby zjednodušil tato pravidla, dále změnil poměr peněz, aby 80 % hradil stát a 20 % aby hradila obec. A

aby se konečně začalo stavět. Protože jednak to budou peníze a práce pro lokální firmy a současně to bude vstřícné vůči mladým rodinám s dětmi a mladým rodinám, aby měly kde bydlet, protože bydlení je jeden z klíčových faktorů, které dost často lidem brání v tom, aby založili rodiny.

Jestliže stát přichází s takto velkým schodkem, tak by měl také přijít s návrhem reformy veřejných financí, úspor státu a také reformou důchodového systému. Nic takového se neděje. A je to pouze o tom, že si půjčíme a utratíme, ale tato vláda nechce reformovat. To znamená, bez reformy není možné naši Českou republiku posunout vpřed. Bohužel, vzhledem k tomu, že vláda nepřichází se systémovými změnami, tento rozpočet směřuje spíš k rozpočtovému eldorádu než k tomu, aby se jednoznačně vydefinovalo, jaké jsou priority státu. Tyto priority státu, investiční priority, by bylo také dobré, aby zazněly v souvislosti s rozpočtovým výhledem.

Jen tak pod čarou, není možné navrhovat schodek státního rozpočtu, mít tam desítky miliard a říkat, že vlastně ještě úplně nevíme, kam půjdou. To se na mě nezlobte, takhle doma nikdo nehosподаří. Kdo z vás jste si půjčovali například na hypotéku, tak se vás vždycky ptají, jaké máte příjmy, jak to budete splácet, jak to budete investovat. Není možné, aby se stát choval jinak, než se musíme v tom okamžiku chovat my nebo kdokoli, kdo si jde půjčit peníze.

Vzhledem k tomu, že tento návrh obsahuje řadu nedostatků, dávám ze KDU-ČSL návrh na přepracování tohoto návrhu schodku státního rozpočtu. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Václav Klaus, přihlášený do obecné rozpravy, připraví se pan poslanec Grospič. Prosím, máte slovo.

Poslanec Václav Klaus: Dobrý den, dámy a pánové, vážená vládo, paní ministryně. Já budu další v řadě, který za hnutí Trikolóra navrhne tuto novelu zákona o státním rozpočtu k přepracování. Vedou nás k tomu důvody tyto. Toto není žádná novela návrhu státního rozpočtu, není to žádná reakce na ekonomický vývoj, velice dramatický, který zažíváme. Je to čistá informace o narůstajícím dluhu. A my si myslíme, že to je zkrátka a dobře málo.

Tady spousta kolegů mi říkala, že ve čtyři ráno dneska jeli po dálnici, aby se zúčastnili zasedání. To pak tedy začalo se zpožděním v 10.30 a jediné, co se dozvíme, že je to teď 500 mld., po prázdninách to bude 700, ale není zde sebemenší snaha jakkoliv ušetřit ve státních výdajích, jakkoliv reagovat na stávající situaci.

Často se tady operuje tím, že 500 mld. je velké číslo. Ono je, díky pro vládu, tak velké, že si ho nikdo neumí představit. Moji kolegové spočítali, že kdyby to bylo v tisícikorunách, tak dvakrát oblepíme celou zeměkouli těmi penězi, kolik je 500 mld., tedy abych byl přesný, je to 1,996krát, aby mi demagog.cz nezrušil facebookový účet, že šířím fake news.

Co je závažnější, je to jedna třetina celého státního rozpočtu a to už je dle mého názoru extrémně varující. A já skutečně nesdílím takovou tu vaši politiku, paní ministryně, že to nevdá, že se nemůžeme proškrtat já nevím do čeho, a rovnou vám

to vyvrátím. Pokud to tedy nevádí, že je 500 mld. schodek, tak proč by nevádilo 1 000 mld. nebo 3 000 mld.? Proč vůbec vybíráte daně, když to nevádí, když tedy peníze vytisknete a půjčíte. Tak zrušme daně, zvyšme všechny výdaje státního rozpočtu dvakrát, a máme 3 000 mld., to už od těch 500 není tak velký rozdíl. Anebo to vadí? A nejde ani tak o to, že to budou platit naše děti a vnoučata, ale vy tím útočíte zejména na naše vkladatele, na střední třídu. To si musíme jednoznačně říci.

Ze schodku 500 mld. se zatím občanům, živnostníkům a podnikatelům vrátilo minimum. K 8. červnu to bylo, tuším, 43 mld., co dostali nazpátek v těch poměrně neúspěšných akcích COVID I, II, III, IV, nevím kolik. Čili jsou to čistě výdaje vlády.

K rozpočtu je podle mého názoru nutno přistupovat strategicky jinak, protože vy jste několik let tady prohospodařovali naši prosperitu, kterou netvoří byrokrati ani vláda, při vši účtě, ale firmy a občané, kteří pracují, starají se o své rodiny a něco dělají. Vy jste jim daně sebrali a projedli, když to řeknu drsně. Když to řeknu slušněji, tak jste upláceli různé voličské skupiny, ale tento mejdan teď skončil díky přispění té epidemie. Tohle už je dlouhodobě neudržitelné. Každá rodina, když se ocitne v tak dramatické situaci, jako je nyní Česká republika s mnoha desítkami procent propadu průmyslové výroby atd., tak musí nějak reagovat. Musí si stanovit výdaje, které jsou nezbytné, např. tatínek jezdí do zaměstnání ráno autem, tak musí mít tu tisícikorunu na benzin ten měsíc, ale holt si místo pěti piv dají dvě, holt něco odloží, začnou prostě šetřit. Takhle se chová každá normální rodina v situaci, když jí dramaticky klesnou příjmy nebo se stane něco hrozného, že jim vzrostou skokově výdaje, aby přežila.

Vy jste v situaci rodiny, která má příjem 30 tisíc měsíčně a měsíčně je 10 tisíc v minusu, a tváříte se, že nic, a další měsíc to možná bude 15 a takhle budeme čekat, co se stane. Každá firma, která je v podobné situaci, se zejména snaží udržet výrobu, snaží se dát nějaké peníze do něčeho, co má šanci růst a řezat náklady. A vy jedíni se tváříte, že vláda to dělat nemusí. Já si to nemyslím, ale pakliže nemusí, tak skutečně snižme všechny další typy daní a zvyšme ten rozpočet, vždyť si půjčíme a o nic nejde.

My jsme tady navrhovali, když se projednával rozpočet ještě v době blahobytu, různé typy úspor. Já to tedy opráším. Tam je 150 mld. rezerva, která už byla o Vánocích, dá se to škrtat ještě dále. Nejde jenom o ty politické neziskovky a různé samojedící organizace v rámci státu, ale jsme třeba země, která má trojnásobek dotací soukromým subjektům z rozpočtu. Vezměme si příklad například Švýcarska. To je země, kde z ústavy není možné vyprodukovat schodek státního rozpočtu, a když ano, tak součástí tohoto schodku musí být návrh, jak to bude splaceno v nejbližších pěti letech. Tady o to seběmenší pokus není, je tady výhled do října na krajské volby a do dalšího října na ty celostátní, a pak, děj se vůle boží!

Když dojde k přepracování, dá se to najít v podání, které jsme dávali, kde se peníze dají šetřit, nehodlám to tady teď všechno opakovat, abych vás nezdržoval.

Pak bych rád vznesl ještě jednu otázku. Když se dnes bavíme víceméně o dlužích, o dluhu, jak ho budeme splácet, tak bych se zeptal pana premiéra na jednu věc. Ta věc se jmenuje New (Next?) Generation EU, což není nic jiného než společné dluhy Evropské unie a společné daně. To je věc, která stojí před branami, chystá se. Já bych se rád zeptal vlády České republiky a pana premiéra, jaké je naše stanovisko. Protože

já patřím k těm, kteří nemají rádi dluhy, pro mě je ta současná situace státního rozpočtu hroživá, ale byl bych velice rád, aby se k tomu ještě nepřidalo splácení dluhů Španělska, Itálie a dalších v rámci té nádherné akce New (?) Generation EU.

Ta mimochodem zavádí – nebo hodlá zavést, abych byl přesný – čtyři nové společné daně, čili prolomí to tabu, že Evropská unie žádné vlastní peníze nemá. Jsou to nové emisní povolenky, což za Jana Husa se jmenovalo odpustky, čili teď například, já nevím, v Litvínově by ta chemička mohla více prosperovat, mohli by podporovat hokej, místo toho to odvedou a nějaký bankéř s tím obchoduje jako s evropskou emisní povolenkou a má z toho profit, ne ti lidé, kteří tam žijí. Druhá zajímavá idea je daň z velikosti firmy, kterou se chystají zavést. Třetí je dovozní uhlíková daň, to je jakési celosvětové clo. Čtvrtá je digitální evropská daň.

To mě velice děsí a já bych se rád zeptal pana premiéra, jaká je naše pozice české vlády, zda je striktně odmítavá, zda je to jasné veto a v žádném případě se toho nebudeme zúčastňovat, nebo zda je to jako u evropského Green Dealu, kde pro časopis Blesk a podobně se vyjadřujete velice negativně – já s vámi souhlasím – ale v realitě ta vláda už vysílá signály, že se toho zúčastníme, čili je to takové to něco jiného pro lidi a něco jiného navenek. Zkrátka jestli nejste rozhořčen na Evropskou unii, jenom když kritizuje vás osobně, ale jestli jste zásadový ve věcech, které se týkají celé České republiky. To bych se rád ještě při projednávání tohoto rozpočtu doslechl, ale v tom současném stavu to skutečně podpořit nemůžeme. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Stanislav Grospič, připraví se pan poslanec Mikuláš Ferjenčík.

Poslanec Stanislav Grospič: Děkuji, vážený pane místopředsedo. Vážení členové vlády, vážené kolegyně a kolegové, dovoluji vám také několik poznámek k tématu, které je navýsost závažné, protože dnes tady spouštíme diskusi, na jejímž konci v třetím čtení bude rozhodnutí, zda ano, či ne zadlužit Českou republiku, český stát půl bilionem korun. Je to částka nevidaná.

Já si dovoluji na začátek citovat jednoho amerického diplomata, který o České republice prohlásil: Máme vás dobře zanalyzované. Vypadáte dobře, jste výborní technici, sportovci, máte krásné ženy, měli jste jeden z nejlepších průmyslů na světě, ze 3 500 oborů jste jich provozovali 1 800 a to neměl nikdo ve světě, od výroby knoflíků, skla, porcelánu, piva, zbraní až po jaderné elektrárny. Máte nádhernou zemi. Ale máte jeden velký průšvih. Jste všichni proti všem, nejste schopni se na ničem domluvit, nemáte disciplínu. Vy se sjednotíte jednou za 20 let, když vám sem přijedou cizí tanky nebo vyhrájete olympiádu v hokeji. Co se vám však za posledních 30 let podařilo, a to se nepodařilo ani minulému režimu, úplně vynulovat všechny úspěchy, kterých jste v minulosti dosáhli. Dnes jste pouze skladem, montovnou Evropy.

To je prohlášení vysoce postaveného amerického diplomata. A u mě to evokuje přesvědčení, že v podstatě nejsme jenom montovnou Evropy, ale že jsme vlastní kolonií, která je odvislá od jiných evropských států, členských států Evropské unie, možná i od Spojených států amerických, a že se rozhodujeme podle toho, komu právě

zvoni hrana a kdo bude vlastně ochoten jednou přispět na nákup českých dluhopisů, a také hlavně úroků z nich. Protože ono nejde jenom o ty dluhopisy, počítá se s tím, že vlastně dluhopisy se nikdy nesplatí, že se budou splácet pouze úroky z nich, při té sumě 500 miliard, a to nejsem ekonom, to není možné.

V roce 2018 jsme schvalovali státní rozpočet ve výši 1 bilionu 688 miliard. V roce 2019 to byl 1 bilion 505 miliard, v roce 2020 původní rozpočet činil 1 bilion 618 miliard. Zanedlouho nato, tuším konec března, duben, jsme schvalovali už rozpočet ve výši 200 miliard, následně tiskem 789 jsme schvalovali rozpočet ve výši 330 miliard a nyní stojíme před otázkou, abychom v tisku 833 schválili rozpočet 500 miliard.

Není žádným tajemstvím, že paní ministryně financí se dušovala, že už nepůjde do Poslanecké sněmovny, před toto fórum s požadavkem, aby státní rozpočet obsahoval ještě větší schodek. Upřímně řečeno, nejsem o tom zcela přesvědčen. Nikdo nezná přesná čísla a otázka nouzového stavu, tříměsíčního vypnutí ekonomiky, problémů způsobených epidemií koronaviru, odstávka automobilového průmyslu, kdy například mladoboleslavská Škodovka jede pouze na tři dny v týdnu a je na ni navázáno téměř 25 % firem České republiky z řad drobných osob samostatně výdělečně činných, budí řadu a řadu otázek.

Já nejsem v této situaci přesvědčen o tom, že bychom měli podporovat jenom osoby samostatně výdělečně činné. Ano, samozřejmě musíme, a zejména ty, kteří díky vypnutí ekonomiky, nouzovému stavu a zákazu nesměli podnikat. Ale pak je také řada firem, která nemohla, nebo z důvodu nákazy, nálezových opatření musela vypnout a zastavit své provoz. Samozřejmě nemohly se zastavit elektrárny, nemohly se zastavit hutě, nemohly se zastavit sklárny, nezastavila se úplně doprava, která na tom tratila nejvíc a která nemůže nikdy dohnat onen schodek, protože prostě výpadek tří měsíců nelze naplnit tím, že najednou v průběhu léta nebo podzimu se zvýší výrazně objem přepravených osob.

Musím také podotknout, že rozhodnutí bývalého ministra Ťoka bez výběrového řízení na tři roky zadat přepravu některým společnostem typu Arriva se ukázalo jako vysoce tragické. Dodnes se tato společnost nevykázala s provozními problémy, dodnes není schopna zprovoznit ani automaty, které vydávají jízdenky ve stanicích, kudy projíždí, a to nemluvím o tom, že nelze koupit jednu jízdenku, která by umožňovala lidem zvolit si cestu jednou třeba Arrivou a vrátit se Českými drahami. To jsou drobné problémy, které tíží lidi, o kterých diskutují, které jim přidělávají starosti při návratu domů a které bohužel, byť se plnila železnice a odčerpávala značnou kapacitu přetížených silnic, způsobily pravý opak. A to je také odpovědnost vlády, byť rozumím tomu, že komunistická strana vyjádřila svou podporou důvěru této vládě a umožnila jí vládnout s důvěrou, nikoli v demisi, nikoliv v nějakém polovičatém stavu, a také že jí schválila onen rozpočet na rok 2020 a pak všechny zatím zbývající rozpočty, které navyšovaly ty schodky na 200, 330 miliard, a že po dlouhých jednáních a vyjednáváních je ochotna podpořit i oněch 500 miliard, zejména proto, že chceme, aby se také vyrovnaly propastně nízké příjmy zdravotních sester v sociální oblasti, a to nejméně o 2 miliardy, protože jsou na tom mzdově a platově mnohem hůře než zdravotní sestry třeba i v jiných zdravotnických zařízeních.

A to neříkám z důvodu toho, že bych nepřál sestřám ve zdravotnických zařízení typu nemocnic, lůžkových zdravotnických zařízení, protože i tam ty platy nepokrývají dneska už inflaci, která se stále více rozrůstá v České republice.

Kladu si otázku, s jakými penězi vlastně vláda počítá, s úvěrovými, jaká bude jejich hodnota, jakou základnu tvoří směnka, zdaleka neplatí tříměsíční příslib směnky učebnicově přemílaný na různých katedrách vysokých a středních škol. Dnes se již hovoří o dluhopisech, ale dluhopisy kupují banky, a bankovky budou postupně ztrácet charakter úvěrových peněz, nebudou postupně odpovídat hodnotě odpovídajícího zboží, budou se znehodnocovat, bude klesat kupní síla, a to rychleji, než se bude ožивovat ekonomika, a budou stoupat ceny zboží a poroste míra inflace, nikoliv inflace podporující ekonomický růst.

Já rozumím tomu seznamu, kterým bylo rozděleno 136 miliard do jednotlivých položek a kdy bylo takzvaně vyhověno požadavkům komunistické strany. Ale pokud tyto hodnoty půjdou čistě do segmentu spotřebitelského průmyslu a nepůjdou do průmyslu velkého, s vysokou přidanou hodnotou, potom to budou peníze projedené, nenastartují ekonomický růst, nenastartují nezaměstnanost, a nebude to trvat dlouho a budeme stát tady před otázkou zvyšovat státní zadlužení, zvyšovat příspěvek na podporu v nezaměstnanosti, řešit sociální dávky. A v této souvislosti se trochu podivují té diskusi, kterou vedou Piráti, která se týká takzvaných dohodářů.

Já nechci polemizovat o tom, že tito lidé si zaslouží důstojný život a důstojné příjmy. Ale rád bych jim tady připomněl prostřednictvím pana předsedajícího takové základní stanovisko z hlediska pracovního práva, které je vlastně také mým denním chlebem. A protože tady musím ohlásit i určitý střet zájmů, protože vedu jeden malý odborový svaz, tak bych chtěl říci, že dohoda o provedení práce v českém pracovním právu je zvláštní forma zakládajícího pracovního vztahu, vztahu mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, která není pracovním poměrem. Zdůrazňuji – která není pracovním poměrem. Zaměstnavatel má zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru. Pracovní vztahy mimo pracovní poměr by tedy měly být využívány pouze například pro příležitostné brigádníky. Podobným pracovním vztahem je též dohoda o pracovní činnosti, která je vhodnější spíše pro činnost soustavnějšího charakteru. A například smlouva o dílo je již značně odlišná, protože nejde o pracovní vztah s jistým garantovaným obsahem, ale o klasickou občanskoprávní smlouvu mezi objednatelem, de facto klientem a zákazníkem, a zhotovitelem, de facto podnikatelem, živnostníkem. Tedy nikoli o vztah zaměstnavatele a zaměstnance, o vázaný vztah, ale o dodavatele a odběratele.

Dohoda o pracovní činnosti má trochu odlišný charakter, ale velice se podobá. Dohoda o pracovní činnosti v českém pracovním právu je zvláštní formou základního pracovního vztahu mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, která není rovněž pracovním poměrem. A znovu tu zdůrazňuji – není rovněž pracovním poměrem. Dohoda o pracovní činnosti je upravena zákoníkem práce, což je obecně známo. Zaměstnavatel má zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru, pracovní vztahy mimo pracovní poměr by tedy měly být využívány pouze například pro příležitostné brigádníky. Podobným pracovním vztahem je též dohoda o provedení práce, která je vhodnější pro činnost spíše jednorázového

charakteru. Například smlouva o dílo je již značně odlišná, a proto nejde o pracovněprávní vztah s jistým garantovaným obsahem, ale o klasickou občanskoprávní smlouvu mezi objednatelem, de facto vztah mezi klientem a zákazníkem, zhotovitelem díla, de facto podnikatelem a živnostníkem, tedy nikoliv o vztah zaměstnavatele a zaměstnance, ale dodavatele a odběratele. Dohoda musí být uzavřena písemně, musí v ní být uvedeny sjednané práce, sjednaný rozsah pracovní doby a doba, na kterou se dohoda uzavírá. Rozumím těm pokusům prodloužit ji ze 300 hodin na 400 hodin. Ve srovnání s řádným pracovním poměrem jsou omezena některá práva zaměstnance i zaměstnavatele, například výpovědní lhůta trvá jen 15 dní, nelze ji uzavřít pro práci v rozsahu překračujícím průměrnou polovinu stanovené týdenní pracovní doby, a je proto vhodná například pro pravidelné servisní či úklidové služby.

Myslím si, že to je laciný úkon ze strany ministryně financí, možná i ministryně práce nebo vlády, Pirátů, za to, aby tedy podpořili schodek ve výši 500 mld. Rozumím tomu, že to je vítaná skupina zhruba 116 tisíc občanů. Nemyslím si, že by tito lidé měli být ostrakizováni, ale je to třeba jeden z důvodů, proč jsme měli velké dilema, velké dilema podpořit transpoziční novelu zákoníku práce, která šla nad její rámec, zavedla sdílená místa, a i po vyjádření předsedy ČMKOS je to zcela bezpředmětné a míjí se to zcela účinkem.

V této situaci si myslím, že by mělo jít vládě především o to, aby podpořila hnací motory ekonomiky s vysokou přidanou hodnotou, nezbytné osoby samostatně výdělečně činné, které skutečně trpěly krizí, byly nuceny zastavit své provozování a pak se postarat o zaměstnance. Pak se postarat důstojně o zaměstnance a udržet zaměstnanost. Nebude-li toto splněno, bude velice složitý tlak na sociální systém i systém důchodový.

My jsme ochotni diskutovat v druhém a třetím čtení o výši 500 miliard schodku. Ale předem chci říci, že nebudou-li vyslyšeny naše pozměňovací návrhy, nebudou-li například přidáno zdravotním sestřím v sociálních oblastech, potom naši podporu nečekejte.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Jiří Dolejš a připraví se pan poslanec Jan Bauer. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Dolejš: Děkuji za slovo, pane předsedající. Padlo na téma novely státního rozpočtu na letošní rok hodně slov. Já, když dovolíte, bych si vás dovolil upozornit na to, že nejde jenom o to před prázdninami lidem slíbit, že na ně myslíme, že jim něco pošleme, ale že to, co se teď odehrává, má jisté strategické souvislosti. A i když dneska není na stole nějaké zásadní strategické rozhodnutí, tak se doba strategického rozhodování blíží. A podle toho, zda odpovíme strategicky dobře, nebo špatně, tak podle toho bude vypadat pozice ČR v budoucnosti.

Takže si uvědomme, že pokud vláda přišla s návrhem letošního – zdůrazňuji to slovo letošního – deficitu půl bilionu korun, tak to, pokud jde o to číslo samozřejmě jenom, tak to asi pro většinu z nás nemohlo být nějaké zásadní překvapení. Pokud jste

sledovali debaty různých makroekonomů, tak od okamžiku, kdy se z nepříjemné, ale přesto částečně marginální virózy stala pandemie, která symetricky dopadla na celou zeměkouli, a pokud naše vypnutí ekonomiky stejně jako v dalších zemích začalo čítat délku nikoliv dnů, ale týdnů a měsíců, tak bylo jasné, že se neobejdeme bez poměrně drtivých dopadů. A to číslo půl bilionu deficitu na rok 2020 pokud vztáhneme k HDP, tak se dostáváme někam přes 9 %, což je číslo rekordní, ale rekordní to bude i v jiných zemích. Takže si myslím, že ta debata o tom, zda půl bilionu je nepřiměřené, nebo není nepřiměřené, není úplně ta pravá ořechová. Že ty peníze nepochybně jsou v jistém řádu, které uvolňují i ostatní země v Evropě, a vůbec už to nepoměřují se zeměmi bohatými, jako je sousední Německo, které opravdu sáhlo do kapsy, a mělo kam sáhnout, to je také třeba přiznat, které tedy opravdu sáhlo do kapsy a pouští peníze daleko velkoryseji, nebo chcete-li robustněji.

Co je pro naši českou situaci asi důležité a specifické, je, jestli jenom inspirování těmito příklady tedy také jsme zalovili v kešení, také pustíme nějaké ty peníze. Ale jestli to děláme vědomi si toho, co činíme, jestli ty finanční toky cílí správným směrem a budou dostatečně efektivní. A okamžikem kdy vyhasne, nebo překonáme tu první etapu krize, která souvisí s vypnutím ekonomiky a s kompenzacemi toho, že se stát rozhodl, jak se rozhodl, tedy upřednostnil životy před tím, aby ekonomika jela bez přerušení, tak se dostáváme k rozhodnutí, jak koncipovat rozpočtovou strategii, když skončily hezké časy, kdy konjunktura, která tady v této zemi v podstatě trvala někdy od roku 2013 až do loňského roku, tak vlastně skončila. Kdy se zásadním způsobem změni i poměry v mezinárodní územní dělbě práce, kdy se překopají možná dodavatelsko-odběratelské vztahy, dokonce bych řekl až v globální dodavatelsko-odběratelské řetězce, a zkrátka budeme muset obstát v řadě nových výzev.

Takže to předpokládá strategickou reakci. A dnes bychom pouze měli říci, zda víme, kam ty peníze posíláme. A jestli tím splníme aspoň to základní minimum. Čili taková velkorysá slova, jak se proinvestujeme opět na špici pelotonu, já si myslím, že to nás teprve čeká, že takto zásadní rozhodnutí budeme muset přijímat nejdříve nad rozpočtem v roce 2021. A pak si dovoluji obrátit i vaši pozornost k tomu, že snad se podaří přijmout i úkol, doporučení, v závorce úkol pro vládu, že je nejvyšší čas, abychom si tyto výhledové věci ujasnili, protože byt' se dopracujeme někam k dluhu 2,5 bilionu, což by mohlo být někde přes 40 % HDP, což není evropsky dramatické číslo, ale je to dluh, dluh se musí splácet. A pochopitelně pokud špatně nastavíme rozpočtovou politiku, tak ho budou splácet ti obyčejní daňoví poplatníci a to nepochybně nechceme..

Pokud jde o cílení těch peněz, musím zopakovat to, co jsme řekli, když jsme se dozvěděli, co vláda tuším 6. června schválila, že jsme byli překvapeni. My jsme byli překvapeni nikoliv tím číslem, ale tím, že půlbilionový deficit přišel do Parlamentu v podobě velmi útloučkého svazku, kde jsme se dočetli pouze nějaká tři základní čísla. A to bylo zcela neadekvátní tomu, co to vlastně znamenalo. Takže toto byl první signál, že chytáme kočku za ocas, že nám tady cosi ujíždí, že vlastně nevíme úplně přesně, co chceme. A tím se dostávám k tady už několikrát skloňovanému stanovisku Národní rozpočtové rady, což si můžeme o tamních expertech myslet cokoliv, ale oni

jsou už z titulu zákona a zakotvení této instituce koncipováni jako neutrální orgán, který by měl bez ohledu na naše parlamentní politické vášně vyřknout určité soudy.

Tady bylo opakováno, že oni považují tento návrh za nepřiměřený, předčasný a možná i ne dostatečně zdůvodněný a vyargumentovaný. Pokud jde o tu nepřiměřenost, tedy kvantitativní rozměr onoho deficitu, to už jsem se tady vyjádřil. Myslím si, že rozdíl mezi 450 mld. nebo 550 mld. není zásadní a že daleko větší problém je, pokud bychom schválili deficit a ten pak setrvačností fungování veřejné správy prostě nějak utratili. Pokud jde o ono předčasné – tam trošičku problém vidím, protože argument, že je zbytečné se v létě obtěžovat, že to stihneme před prázdninami a že docházejí peníze, které jsme uvolnili v předchozích rozhodnutích, to je 200 a 300 mld., možná platí jenom částečně. Faktem je, že těch 300 mld. vyčerpáno ještě není. Faktem je, že dobrodini takových nástrojů, jako je státní pokladna, umožňují poměrně efektivně řídit a využívat likviditu. A pravděpodobně kdybychom odsouhlasili tuto novelu 16. června, jak bylo původně uvažováno, tak pokud to uděláme teď 15. července, nepochybně zjistíme, že se vůbec nic nestalo. Čili ta předčasnost tady jistá je.

Otázkou je, jestli jsme měli čekat na tvrdší data, tzn. mít data o ekonomickém vývoji za první pololetí. Tam víme, že statistický úřad to vypouští s jistým skluzem, čili asi za první pololetí bychom se mohli dozvědět data někdy v polovině prázdnin, někdy začátkem srpna. Jestli už to není pozdě, to za prvé. A za druhé, jestli ta data už nám dají nějakou vysokou míru jistoty, že nedojde ještě k nějakým změnám. Obávám se, že situace není ještě zcela uklidněná. Že jistě turbulence jsou možné, a to si teď nehraji na proroka ohledně druhé vlny. Věřím, že nebude, nebo bude-li, bude malá. Ale víra nestačí. Takže v tomto ohledu tvrdá data za první pololetí dají přesnější obraz, ale není to až úplně základní argument. Takže z toho pohledu nikoliv.

Pak zaznívá argument také, že jsme v rámci schválených 300 mld. už uvolnili masu peněz na konkrétní pomoc, kompenzace za vypnutí ekonomiky. A teď pomoc šťastná, nešťastná, pomalu čerpaná... Čili říci si, jestli v tomto ohledu vše v pořádku běží, v pořádku funguje, a teprve na základě toho rozhodnout, co ještě doplatíme a zda tyto nástroje jsou šťastně nastaveny, tam samozřejmě ty otazníky jsou namístě. Koneckonců z praxe ty signály přicházejí. Ale my teď možná už řešíme některé věci, které nesouvisejí jenom s těmi kompenzacemi, ale už mají charakter přechodu do další fáze krize. Takže ano, nemusíme spěchat, ale když to rozhodneme v klidu, a koneckonců ráno už jsme se zbavili stínu legislativní nouze a jenom teď budeme řešit, jestli to uděláme v nějakém počtu dní, tak si myslím, že tady také není drama.

Takže poslední, co zbývá rozhodnout, abychom tento krok, který de facto, pokud jde o naše strategické rozhodování, je spíše předzvěstí, tak jestli ho naplníme, řekneme, s čistým svědomím. Až teprve po tlaku nejenom opozice, ale i KSČM vláda přistoupila k tomu, že toho 16. v úterý, když to projednával rozpočtový výbor, se narodil pozměňovací návrh, který byl označen jako komplexní pozměňovací návrh a je z dílny, nebo je autorizován panem poslancem, v závorce premiérem, Babišem. Pochopitelně to, že se to narodilo až v úterý 16., naznačuje, že to je vlastně odpověď na kritiku té nedostatečnosti, že v podstatě je to snaha napravit původní chybu, že ty představy byly příliš naivní, příliš nedočkávané, ale je to krok správným směrem. A teď

je otázka, jestli v těch dnech, které nám zbývají do konečného hlasování, ten krok vyrobíme tak, aby se našla většina, která to může opravdu podpořit. A tady je třeba, když to rozebereme, také ty klíčové bloky, tak začnu blokem investičním.

Pochopitelně, že když nám zbývá už jenom šest měsíců do konce roku, tak má smysl pouštět peníze tam, kde jsou na ně se vším všudy připraveni. Kdy projekt je hotový, kdy vlastně už ten projekt běží a jenom čeká na dofinancování jeho další fáze, kde vlastně může během krátkých okamžiků vše běžet. Disponibilita stavebních kapacit, příprava projektu a běží to. Já si myslím, že zejména segment, který směřuje do obcí, tomu odpovídá. Ať už to jde cestou programu MMR, nebo je to ten maličký program, který má ve své správě Poslanecká sněmovna a který míří do obecních škol a obecního bydlení, že je to určitě splňuje. Investice, které jsou směřovány přes Státní fond dopravní infrastruktury, ať už je to oblast Správy železniční cesty, nebo Ředitelství silnic a dálnic, tam také je poměrně bohatý zásobník projektů, které jen čekají, až ta mana nebeská, tzn. rozpočtové peníze, začne kapat. Takže si myslím, že tam ten rychlý efekt můžeme dosáhnout rovněž.

Poněkud otazník mám nad výkupem vodohospodářských systémů, protože to není záležitost jednoduchá, tam hlavně musíte mít zametenu právní cestu a připraveny věci smluvně. Ale je to na dobré cestě. Čili já si myslím, že je ta investiční oblast v tom skromném, tzn. doplnění již schválených investic o nějakých těch, řekněme, 40 mld. korun, že ten efekt přinese. Že ten efekt přinese.

Další oblastí je oblast podpory poptávky a záchrany pracovních míst. Podpora poptávky je jasná. To znamená, když jsme byli nuceně doma a dostávali jenom zlomek příjmů, tak když máme konečně nějaké peníze na utrácení, tak aby si občan zvykl, že nemusí sedět přikrčen doma, ale může si i něco koupit, že se oživí spotřeba, a k tomu potřebuje i řekněme perspektivu práce. To je ta ochrana pracovních míst. A tady si myslím, že ty toky jsou opět nastaveny rozumným způsobem. Takže pokud tímto způsobem interpretuji to vypoložkování těch 139 mld. korun s tím, že přes 30 mld. půjde přece jenom do těch vládních rezerv, protože ta nejistota je přece jenom dneska vysoká, tak to logiku má.

Co je třeba dovysvětlit, je, že některé položky na tom seznamu jsou poněkud, řekněme, obecné a že za nimi stojí tedy konkrétní připravené čerpání. Například když je tam položka veřejný sektor, tak je jasné, že pokud budeme významné peníze směřovat do zdravotnictví, že víme, na co to tam v tom zdravotnictví půjde, že zdravotnická zařízení státu či krajů skutečně dostanou příslušné peníze, a to jak z hlediska kapacit, tak i z hlediska úhrady platů ve zdravotním sektoru. Protože oni si odpracovali v té krizi své, a myslím si, že potřebují, potřebují, aby to bylo zohledněno i finančně. U podnikání možná je to ještě s trošku větším otazníkem, ale věřím, že v komunikaci s odpovědnými resorty, ať už je to MPO, nebo další resorty, které se v této oblasti pohybují, bychom mohli vystopovat, že to skutečně bude do konce roku využito.

A pak poslední pohled na ten seznam, a to je, že ho lze dotvořit pozměňovacími návrhy. Já si myslím, že možnost pozměňovacích návrhů nejen že tomu dá konkrétnější a akceptovatelnější podobu pro ty, co budou hlasovat, ale že vlastně je to

šance zohlednit i jiné pohledy. Každá ta strana má nějaké voličské zázemí, každý máme nějakou specifickou zkušenost –

Místopředseda PSP Petr Fiala: Já se omlouvám, pane poslanče, budu vás muset přerušit.

Poslanec Jiří Dolejš: Už je jedna hodina? (Ano.) No vidíte to. Takže aspoň máte naději, že až se sem vrátím, tak budu mnohem stručnější, protože jsem chtěl jít do finále. Ale snad mi dovolíte po dobrém obědě, abych aspoň těch pět závěrečných vět mohl adresovat auditoriu.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Nepochybně ano.

Já teď na základě dohody politického grémia a předsedů poslaneckých klubů přerušuji jednání Poslanecké sněmovny. Prosím, věnujte mně pozornost, protože polední pauza bude tentokrát pouze hodinu. Jednání Poslanecké sněmovny bude znovu pokračovat ve 14.00 hodin.

Než ukončím to jednání, ještě omluva pana poslance Jaroslava Martinů z odpoledního jednání od 14.00 hodin do konce jednacího dne z pracovních důvodů. A konstatuji, že ve 14.00 hodin bude pokračovat vystoupení pana poslance Dolejše, s faktickou poznámkou je připraven pan poslanec Jiří Bláha a s přednostním právem je přihlášen pan předseda Zbyněk Stanjura. Přeji vám dobrou chuť.

(Jednání přerušeno v 13.01 hodin.)

(Jednání pokračovalo v 14.00 hodin.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, budeme pokračovat v našem jednání. Nejprve vás seznámím s omluvami, které mezitím přišly. Pan poslanec Pavel Bělobrádek se omlouvá dnes od 14 do 17 hodin z pracovních důvodů, paní poslankyně Margita Balaščíková se omlouvá od 14 hodin do konce jednacího dne z pracovních důvodů a z důvodu návštěvy lékaře se v době od 14 do 19 hodin, nebo do konce jednacího dne, omlouvá paní poslankyně Miloslava Rutová.

Naše dopolední jednání jsem přerušil ve chvíli, kdy byl u řečnického pultu pan poslanec Dolejš, a ten bude ve svém vystoupení nyní pokračovat. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jiří Dolejš: Ještě jednou děkuji za slovo. Příjemné zažití, kolegyně a kolegové. Nebudu vám to zažití kazit dlouhými referáty, ale přesto, když dovolíte, alespoň bych dokončil to, co jsem měl v úmyslu. Začnu oslím můstkem na dobu předobědovou tím, že alespoň připomenou, že jsem se pokusil před obědem zdůvodnit, proč jsme kriticky státotvorní – nazval bych tu pozici. To znamená, že jsme sice označili uspěchaný krok vlády za chybný, ale přesto možný ho dokončit.

Za prvé, pokud jde o výhradu Národní rozpočtové rady, že je to krok nepřiměřený, tak jsem snad doložil, že to až tak dramatické není, byť samozřejmě můžeme pracovat s různými údaji. Bruegel.org uvádí nějaké srovnatelné propočty a jsou země, které dávají víc než my, a jsou země, které dávají trošičku méně, protože jsou například chudší nebo nebyly tak zasaženy, ale je to srovnatelné. Takže ta nepřiměřenost, myslím si, že není to podstatné.

Pokud jde o předčasnost, tady jsem, ano, připustil, že se můžeme dovídat ještě spoustu zajímavých věcí, které by nám tu naši práci usnadnily, ale není to drama. Zkrátka jestli bychom byli o tolik chytřejší v srpnu, než jsme teď na konci června, tak si myslím, že to není to hlavní. Takže vlastně na co je třeba se soustředit, je to doložení toho návrhu a zpracování návrhu. Tam, ano, skutečně tam jsme byli velmi kritičtí a myslíme si, že teď zejména ve druhém čtení, je naší možností tu chybu, tu nekvalitu původního vládního návrhu v podstatě upravit.

A teď druhá část mého vystoupení, které by mohlo být ještě kratší než to dopolední, a to je, že bych se rád soustředil na to, že i když se nám podaří schválit tuto novelu rozpočtu, budeme mít deficit půl bilionu a budeme čekat, jak dorazí peníze a jak zvládneme tuto fázi krize, tak musíme čím dál intenzivněji a hlavně v širších souvislostech a věcně uvažovat o strategické budoucnosti. Já si myslím, že na té strategické budoucnosti se bude lámat chleba. A nejenom kvůli volebním důsledkům, ale také kvůli tomu, jakou připravíme pozici České republiky pro další volební období, pro nějakou nejbližší budoucnost.

Proto si myslím, že tahle debata může být vhodně nastartována tím, co bychom rádi, aby si vláda vzala za svůj úkol, a to je tedy zpracovat onu koncepci konsolidace veřejných financí. Konsolidaci myšlenou tedy samozřejmě tak, že když si vytvoříme nerovnováhu, tak se té nerovnováhy zbavit tak, aby to samozřejmě nemělo negativní dopad na občany a zároveň abychom nerozjížděli určitou dluhovou spirálu. To znamená, že ta koncepce by skutečně měla mít dlouhodobější, promyšlenější charakter, čímž se jakoby zříkáme toho pragmatického kompromisu, který má v základech tato vláda, to znamená, že tyto věci jakoby vytkla před závorku. To znamená, zásadní strukturální reformy byly jenom načrtnuty a kloví jestli se podaří – narážím teď trošičku na důchodovou reformu – nesahat pokud možno na daně, a tak dále.

Jestliže vláda, když jsme projednávali zákon o rozpočtové odpovědnosti, sama uváděla ve svém komentáři, že onu neaplikovatelnost této normy řeší proto, že se domnívá, že nejde o to to zvládnout z roku na rok, ale že tam je minimálně sedmiletý časový prostor. Tak jsme si dovolili tedy chytout se toho sedmiletého termínu. Ona koneckonců i Evropská unie plánuje na sedm let a byli bychom rádi, aby vláda tu strategii, jak se dostat ze současných problémů, rovněž rozvrhla například na oněch sedm let.

Je velmi důležité si ujasnit, jestliže vnímáme rozpočet jako nástroj aktivní fiskální politiky, neboli jak se proinvestovat z krize, abychom si uvědomili, že nejde jenom o objem vládních výdajů, ale že se v těch nejzásadnějších oblastech hovoří o investicích jako celkově. To znamená, že by tam měl vznikat určitý pákový efekt, to

znamená, že jestliže vládní sektor, řekněme, vytvoří podmínky a učiní tu oblast investičně zajímavou, jakousi investiční příležitostí, tak by měl nabalit soukromý kapitál a pomocí tohoto pákového efektu aktivněji ovlivňovat budoucí strukturu české ekonomiky a modernizaci naší ekonomické základny. Tomu musí odpovídat pochopitelně celé pojetí garancí, role úvěrů, role bankovního sektoru, z kterého jsme jaksí tou dočasnou novelou zákona o ČNB vytvořili jakéhosi věřitele poslední instance, který samozřejmě s úkolem stabilizovat finanční sektor ale vstupuje i do těchto procesů. A myslím si, že toto bude významnou součástí oné fiskální strategie.

Pochopitelně že ten plán na 1,5 bilionu – tuším, jestli si to pamatují, ta původní čísla – by potřeboval konkretizovat. Nepotřebujeme ani telefonní seznamy, ani, řekl bych, nějaké příliš vizionářské sdělení, ale potřebujeme konkrétní postup, a to si myslím, že potřebujeme ujasnit budoucnost i takových věcí, jako je fond rozvoje, do jaké míry se bude na těchto věcech podílet bankovní sektor a jestli bankovní sektor se bude podílet pouze v míře nezbytné, kterou si vykoupil tím, že jsme zatím odložili zákon o bankovní dani.

No a v neposlední řadě zapojíme, nebo bychom měli zapojit, do věci peníze evropské. Současná diskuze o plánu Evropy na oživení ekonomiky, a de facto tedy i na záchranu evropské integrace, to si přiznejme, je v takovém stavu, že to zdaleka nevypadá, že by to jednomyslné rozhodnutí bylo jaksí na dohled, a musíme si uvědomit, že specifika našeho strukturálního profilu nás vedou k tomu, že některé věci bychom měli aktivněji vyjednávat, aby z těch 750 miliard eur, což je nějakých 20 bilionů korun, které potečou do Evropy, aby k nám za prvé přitékaly adekvátní peníze, za druhé aby byly cílené tak, aby nám nebránily a nekomplikovaly konkurenceschopnost našeho průmyslu a byli jsme schopni tedy, řekněme, přecházet na ty nové, budoucí, šťastnější strukturální podoby naší ekonomiky tak, abychom nebyli ještě závislejší. Ať je to závislost energetická, ať je to závislost, řekněme, našeho profilu směrem k inovacím a hledání mezer na trhu, a tak dále a tak dále.

Čili to jsou určité priority, které by se do těchto úvah měly promítnout, a troufnu si říct, že bychom měli detabuizovat, skutečně detabuizovat, i tu oblast daňovou. Já nejsem šilencec, jsem vzděláním ekonom, takže je mi jasné, že v době, kdy ekonomika jde skoro do minus 10 procent a v příštím roce se nedostaneme ani na úroveň roku 2019, by určitě nebylo tím správným sdělením pro podnikatele, že jim ještě zvedneme daně, to v žádném případě. Ale struktura toho daňového břemene je v tom období, kdy už budeme opět v konjunkturu a budeme se snažit něco, nechci říct dohnat a předehnat, to je takový trošku idiom zavádějící, ale řekněme dostat se trošku více na světlo a být moderní průmyslovou zemí, tak tam zvážit tu strukturu daní, promyšlet určité daňové inovace, myslím si, že je namístě. Není to jenom můj úmysl či jakési vizionářství, ale hovoří o tom i někteří akademici, kteří se vyhýbají být zapojování do toho či onoho politického proudu, neřkuli být populisty.

Čili téma to objektivně je. Když se podíváme po světě, ty daně jsou nastavené různě. A i to, že jsme malá a otevřená země, v tom nepochybně bude hrát roli. Ale detabuizujeme toto téma, protože si myslím, že když se budeme soustředit jenom na seškrtnání výdajů, respektive vyrovnání těch dluhů účetnickým způsobem, tak budeme mít tu fiskální strategii příliš pasivní a to by také nebylo dobře.

Takže to na doplnění toho mého dopoledního expozi. Teď už je to, myslím, prakticky všechno, co jsem v tuto chvíli chtěl říct, a budu se těšit zejména v tom druhém čtení, protože tam si myslím, že zvěcnit tu podobu návrhu je víc než namístě, a rádi se zapojíme do toho, aby prošlo to, co má konsenzuálně a i logicky největší šanci. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. S faktickou poznámkou je přihlášen pan poslanec Jiří Bláha. Prosim, máte slovo.

Poslanec Jiří Bláha: Vážené kolegyně, kolegové, já se chci pozastavit nad jednou věcí, která tady neustále zaznívá. Vy tady plísnete neuvěřitelně vládu a přesněji říkáte, dejte nám přesný rozpočet, kam co přijde. Já si myslím, že to je to nejhorší, co můžete udělat, protože v této situaci by bylo lepší ty peníze nechat na kupě a opravdu je rozdělit v okamžiku, kdy budeme vědět, kam přesně budou potřeba, protože za měsíc situace může být úplně jiná. Na investice třeba nezbude vůbec nic, protože bude více potřeba do sociální politiky nebo do jiných záležitostí.

Ale co bych chtěl říct především. Vy tady plísnete vládu, a na druhou stranu se rozplýváte nad tím, kam sáhlo to Německo, jak hluboko sáhlo do kapsy, a ono na to vlastně mělo. Ale to, že jsou o 36 % vůči HDP více zadluženi než my a že naše zadlužení vůči průměru Evropy je o 40 % nižší, na to nikdo pořád nepoukázal. Takže je potřeba se zamyslet, co tady hodnotíte. A pokud chcete hodnotit, tak opravdu přestaňte přehazovat miliardy vidlemi, když nikdo z vás není schopen určit, co vlastně bude nutné udělat. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Budou následovat další faktické poznámky. Nejprve pan poslanec Radek Koten. Prosim, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Radek Koten: Dobrý den, dámy a pánové, vážený pane předsedající. Nedá mi to a musím reagovat tady na své předřečníky, a to z jednoho prostého důvodu. Takto vysoký schodek státního rozpočtu skutečně Česká republika nepamatuje a já mám k tomu jenom jednu takovou poznámku. Budu velice krátký.

My si tady hodláme udělat schodek zhruba v objemu takové dostavby jaderné elektrárny Dukovany nebo takové jedné dostavby jaderné elektrárny Temelín. No, jsem zvědav, z jakých prostředků tedy budeme provozovat a dostavovat tyto dvě elektrárny. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Následuje faktická poznámka pana poslance Jiřího Dolejše. Prosim, máte slovo.

Poslanec Jiří Dolejš: Děkuji. Ve vsí stručnosti. Pane kolego z řad vládního ANO, že plísňme vládu. No, zvykejte si. Vláda je menšinová, vláda potřebuje toleranci, a

když některé její kroky prostě nejsou na jedničku s hvězdičkou, no tak plísňíme a plísňit budeme. Ale hlavně si všimněte, že ta státnostvornost naše, ta kritická státnostvornost míří k výsledku, k pozitivnímu výsledku.

Já myslím, že samotná vláda se zamyslela sama nad sebou, pokud k tomu bílému papíru, který vůbec nespecifikoval položky, se pokusila ty položky sepsat. My to vítáme, myslíme si, že je to třeba dovysvětlit a dotvořit. To je naprosto v pořádku. Ale za tohle bych nás neplísnil.

Mimochodem na margo té jaderné elektrárny. Pokud máme skutečně udržet pozici jádra v českém energetickém mixu, tak to zřejmě nepůjde i bez státem zajištěných levných peněz, čili také dluhopisy. Ale to je věc trošičku jiná, ta se už týká toho strategického rámce a samozřejmě i ceny peněz dluhové služby, a za jaké peníze vůbec tyto peníze pomocí státních dluhopisů v té chvíli budeme schopni vytvořit.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Vojtěch Munzar s faktickou poznámkou. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Vojtěch Munzar: Děkuji, pane předsedající. Dobrý den, kolegyně a kolegové. Já bych vám na margo té diskuze, která tady proběhla mezi panem poslancem Bláhou a panem poslancem Dolejšem, vašim prostřednictvím, přečetl dvě věty z hodnocení Nejvyššího kontrolního úřadu k hospodaření státu za rok 2018: Státní rozpočet je na případnou recesi připraven ještě hůře, než tomu bylo před deseti lety. Dokonce i mírné ekonomické oslabení může u takto nastavených rozpočtů způsobit vysoké schodky.

To řekl Nejvyšší kontrolní úřad před dvěma lety. A já musím říct, pane kolego Dolejší, vašim prostřednictvím, že kdyby ta kritika v uvozovkách, vy jste řekl státnostvorná, přišla i při schvalování předchozích rozpočtů této vlády, která nás dohnala do toho, že běžné výdaje státního rozpočtu v minulém roce rostly více než běžné příjmy, tak bychom dneska tady nemuseli schvalovat takto vysoké rozpočty. A za ty deficitní rozpočty a za ty vysoké deficity z mého pohledu vláda spíše schovává to, že v minulých letech nehosponařila efektivně s prostředky daňových poplatníků. A bohužel na základě, na margo toho jejího hospodaření, které takto popsal Nejvyšší kontrolní úřad, my dnes musíme – nebo nemusíme. Vláda chce skokově zvýšit deficit a skokově zadlužení našich daňových poplatníků.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Na řadě je faktická poznámka pana poslance Stanislava Blahy. Prosím, máte slovo.

Poslanec Stanislav Blaha: Děkuji, pane předsedající. Já jenom v reakci na pana poslance Bláhu. Vážený pane kolego prostřednictvím pana předsedajícího, to, co jste řekl, to přesně vystihuje tu podstatu. Tak to paní ministryně přesně předložila, přišla

do rozpočtového výboru, řekla: Schodek bude půl bilionu a na nic se nás neptejte. My to nějak prostě utratíme. Proč chcete znát ty detaily, za co, to vám nepřísluší.

Učíme se tady novým kouskům. A já si myslím, že tak jak jste to tady řekl, že by bylo špatně, kdyby opozice věděla, na co ty peníze konkrétně budou použity, tak já si myslím, že ve chvíli, kdyby naopak vláda věděla, na co je použít chce, tak by předstoupila před tuto Poslaneckou sněmovnu a požádala by ji o schválení tady těchto výdajů.

A v reakci na pana poslance Dolejše, opět prostřednictvím pana předsedajícího. Pane kolego, já si myslím, že tato vláda má od prvního počátku přesně definovanou většinu. Nehrajme si tady na nějakou menšinovou vládu. Vy jste ji podporovali od prvo počátku, tak tady nehrajte toto divadlo.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Dolejš s faktickou poznámkou. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Dolejš: Jistě už pustíme ty, co jsou řádně přihlášení, ale tady si neodpustím jenom stručnou repliku. Za prvé, menšinová vláda jednala o své podpoře při svém vzniku. A pak samozřejmě my hlasujeme především o těch bodech, které jsou součástí našeho tolerančního patentu.

Je pochopitelné, že když chceme něco prosadit, tak to musíme i zaplatit, tudíž věnujeme velkou pozornost rozpočtu. Ale pokud se bavíme o rozpočtové minulosti – a chápu, že opozice už z popisu své práce na to má jiný pohled, také kritičtější, my jsme říkali, že pokud jsme hlasovali o rozpočtech 2018 a 2019, tak to byl velmi pragmatický kompromis. Rovnou jsme říkali, že ta rozpočtová filozofie, která se za těmito rozpočty skrývá, není naší filozofií. My bychom ty rozpočty tvořili úplně jinak. Takže myslím si, že tyto výhrady jsou poněkud liché. A myslíme spíš na tu budoucnost. To znamená, že otevřeme konečně tedy debatu o těch rozpočtových strategiích. Možná se nám vrátí trošku pravolevý soubor, ale to není od věci, protože zatím jsme se často v této Sněmovně věnovali spíše zástupným tématům.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan místopředseda Sněmovny Tomio Okamura se omlouvá od 14 hodin do 14.30 z pracovních důvodů.

Nyní s přednostním právem vystoupí pan předseda Zbyněk Stanjura. Prosím, máte slovo.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Paní ministryně, členové vlády, kolegyně, kolegové, říká se, že rozpočet, tím pádem (nesroz.) je zákon roku. Já si to nemyslím, že by to byl zákon roku. A vaše neúčast na projednávání tomu nasvědčuje, že mám pravdu, že to není zákon roku, že jsou mnohdy důležitější zákony.

Možná bych mohl začít tím, jak hledáme přídavná jména k tomu schodku. Obří, gigantický, historicky největší, dvaapůlkrát horší než nejhorší výsledek z roku 2009, velmi často vysmíváný tzv. Kalouskův rozpočet. Najednou se to nedá použít jako výsměch, když při propadu zhruba 5 % HDP byl schodek 192 miliard. A paní ministryně tady na začátku řekla, že mimořádná situace vyžaduje mimořádné prostředky. A včera jsem viděl v televizi její vystoupení po vládě – teď nevím, jestli to bylo přerušeno vědomě, nevědomě, nebo to paní ministryně myslela vážně a říkala: Máme před sebou řadu problémů, na které potřebujeme peníze. – Já se domnívám, že na problémy nejdříve potřebujeme řešení a až ve druhé řadě jsou peníze, ale možná to bylo přerušeno. Víím, jak je to velmi těžké někdy reagovat okamžitě, ale bylo to na tiskové konferenci, myslím, vaše úvodní slovo, paní ministryně.

A já s tím vlastně souhlasím, že mimořádná situace potřebuje mimořádná řešení a mimořádné prostředky. Jaké vidíme? Jediné slovo, které podle mě, kterým se dá jednoduše – a já to říkám smutně – popsat fungování vlády v rozpočtové oblasti od 12. března, je bezradnost. Opravdu vidím absolutní bezradnost. A já pak spolu s vámi postupně projdu všechny tři novely, které jsme tady projednávali, abychom si připomněli, co vláda v rozpočtové oblasti zatím dělala a co zatím dělá.

My od prvopočátku této krize jako občanští demokraté říkáme, že pomoc státu musí být rychlá, masivní a chytrá. V první fázi, to znamená v prvních dnech a týdnech, měla být rychlá a masivní. Dneska, kdy máme 115 dnů od té doby, co byl nalezen první nemocný v České republice, a kdy máme asi 103 dnů od vyhlášení nouzového stavu a více než měsíc od ukončení toho stavu, tak si myslím, že už můžeme zhodnotit. Pomoc nebyla rychlá. Jestli je to v těchto dnech přibližně 1 % HDP, jestli je to 55 nebo 60 mld., tak to není ani rychlé, ani masivní. Takže první fázi vláda promeškala, nepřipravila ani rychlou, ani masivní pomoc.

V této chvíli, čtvrtý měsíc od začátku krize, by ta pomoc měla být především chytrá. Když se podíváte na ten materiál, sněmovní tisk 889, tak skutečně má obsahově asi dvě a půl stránky a ten původní materiál říká: dejte nám 140 mld., my si s tím nějak poradíme. To opravdu nikdo z nás nemůže považovat za chytrou pomoc státu.

Tak jsme se dostali do zcela unikátní, jedinečné historické chvíle, kdy premiér vlády k vlastnímu návrhu rozpočtu ve funkci poslance podává pozměňující návrh. No to jsme tady fakt ještě nezažili a už ten fakt sám o sobě je absurdní. A cílem toho pozměňujícího návrhu má být údajně vysvětlit ty výdaje. Já se pak k tomu dostanu, až budu komentovat tu třetí novelu. Tak musím říci, že tento cíl se nepovedlo splnit, není tam nic, co bychom mohli podpořit.

Když mluvím o té bezradnosti, tak já bych očekával nějakou hospodářskou strategii vlády, dobrou nebo špatnou, levicovou nebo pravicovou, ať se máme o co přít, ať můžeme snášet argumenty, svůj pohled na svět. A já jsem pro, ať se vrátíme k tomu levopravému střetu, protože to je motor politiky, když se střetávají levicové a pravicové koncepty a voliči jednou dají na ty levicové koncepty, jednou dají na ty pravicové a v dlouhodobém horizontu je to nějak vyrovnané. Ale tady vidíme opravdu účetní přístup. Někdo to sečte, dívá se, dostává ráno hlášení, jaké je plnění

státního rozpočtu, případně jaké byly výdaje, sečte, přijde sem a řekne: Vážení, dneska je to 500. – Ale je to jenom číslo, není za tím strategie. To číslo by mohlo být 450, 460, 470, 480, 500, 510, 520. Nic by to na obsahu tohoto projednávaného tisku vlastně nezměnilo. Možná bychom nefíkali, že je to půl bilionu, ale říkali bychom necelého půl bilionu, nebo více než půl bilionu. Ale na tom, že tam není ani náznak nějaké strategie, nějakého chytrého řešení, na tom by to jiné číslo nezměnilo vůbec nic.

Člověk by očekával, že v tak turbulentním období vláda bude něco řídit, ale vláda přepnul na autopilota a ještě se občas s tím autopilotem přetahuje o to, kam to poletí. To je největší nedostatek tohoto materiálu.

A teď pojďme prosím společně projít ty tři tisky, a co vláda vlastně od té doby dělala. Abyste si připomněli, první tisk měl číslo 789 a dostali jsme ho 23. března. To už je skoro politický pravěk. To ještě bylo období, kdy se dalo vládě tolerovat, že vlastně nepřichází s chytrým řešením. To jsme spravedlivě ani nemohli chtít, aby 23. března, jedenáct dnů poté, co vláda vyhlásila nouzový stav, přišla s nějakým chytrým řešením. Ale mohla přijít s rychlým a masivním řešením.

Zkusme si říci, co ta první novela přinesla. Snížila příjmy o 90 mld. a zvýšila výdaje o 70 mld., to znamená, že deficit se zvýšil o 160 mld. na těch 200, které naprostá většina Poslanecké sněmovny schválila, nebylo nás mnoho, kteří jsme se zdrželi. Myslím, že nebyl nikdo proti. I to zdržení – aspoň za nás – mělo symbolický efekt, že jsme chápali tu mimořádnou situaci, a mnozí z nás, když vystupovali v té době v rozpravě, tak říkali: rozumíme tomu, nejsme schopni přesně posoudit, jestli 200 je správné číslo, ale proč ne, nebraňme rychlému projednání, vláda něco dělat musí.

Vládu doběhly za ty tři měsíce všechny rozpočtové fauly, které udělala v přípravě rozpočtu, standardního rozpočtu, na rok 2020.

Sedm miliard z aukce kmitočtů. Rozhodnutím vlády. To nemá s covidem nic společného. Sedm miliard pryč, snížené příjmy.

Špatný návrh vlády, aby se prodloužila doba vratky DPH. Pod soustředěným tlakem opozice a také horní komory paní ministryně ustoupila, v zásadě připravila politický kompromis nového daňového řádu, který prošel jak nůž máslem jak dolní, tak horní komorou. Šestnáct miliard z plánovaných příjmů fuč. Stokrát si opakujeme, že rozpočet by měl obsahovat již schválené zákony a jejich dopady do rozpočtu, stokrát jsme o tom mluvili v rámci prvního, druhého i třetího čtení, když jsme projednávali návrh státního rozpočtu na rok 2020, stokrát se nám vládní poslanci vysmáli, a pravda je taková, že to bylo jenom namalované číslo v tom tisku, které nemělo žádnou hodnotu, protože jste nebyli schopni získat většinu pro tento návrh. To už máme 23 mld. minus bez covidu.

Dvě miliardy digitální daň. Stejný příběh, nakresleno do rozpočtu, dodnes jsme nerozhodli. Možná rozhodneme v červenci, nevím přesně, jak to časově vyjde. Takže už máme 25 mld. minus, aniž bychom sáhli na jakýkoliv důvod covidové krize. Jenom rozpočtové fauly vlády, o kterých tvrdila, že je to všechno fěr, že to prostě

sedí, že si opozice vymýšlí. Čas dal za pravdu nám. Těchto 25 mld. vůbec nemělo být v rozpočtu příjmů, to už by byl schodek 65 a ne 40.

V té první novele tisku 789 se zvýšila vládní rozpočtová rezerva o necelých 60 mld., 59,3 mld., takže se vlastně opakuje u tohoto tisku stejný scénář jako u té první novely z toho 23. března, kdy to přišlo do Poslanecké sněmovny.

Pamatuji si, když některé pozměňující návrhy se prohlásily nehlasovatelnými jako pozměňující ke státnímu rozpočtu, protože by zmenšily vládní rozpočtovou rezervu pod zákonnou lhůtu (výši) – která, mimochodem, abyste věděli a připomněli si, kolik je zákonem stanovená vládní rozpočtová rezerva, pod kterou nesmí klesnout: 4,86 mld. Vládní rozpočtová rezerva byla schválena ve výši 4,86 mld. a při první novele jsme ji zvedli skoro o 60, tím pádem se zvedly náklady na obsluhu státního dluhu, to znamená dluhová služba, o 5 mld.

Velký problém je taková nenápadná položka, která se jmenuje státní finanční aktiva – plus 20 mld. Kdybychom udělali test, kolik z nás ví, odkud vláda těch 20 mld. vzala, obávám se, že výsledek by nebyl příliš vysoký. Víte, odkud vzala vláda těch 20 mld.? Z přebytku důchodového účtu. Z přebytku důchodového účtu! Ta vláda, která v každém druhém vystoupení říká, jak myslí na ty důchodce. Dvacet mld. vzala z přebytku důchodového účtu, jinými slovy z toho, že v minulých dvou letech daňoví poplatníci zaplatili na důchodovém pojištění více, než kolik se na samotné důchody vyplátilo. Jen tak 20 mld. A to byla jediná změna výdajů. Ani koruna do investic, 70 mld. navíc. Ani koruna, 60 mld. z rezervy, 20 mld. vybrakovaná rezerva důchodového účtu a 5 mld. zvýšení úroků z dluhu. Abychom si představili, co to je obsluha státního dluhu – úroky, 5 mld. nahoru.

Pak vláda ušetřila – v uvozovkách – tím, že škrtna ve slevách na jízdné 1,5 mld., čím už vlastně zabránila tím, že jsme měli omezený pohyb, omezené cestování. To se vlastně ušetřilo samo. Rozumím tomu, že to vláda škrtna, ta položka by stejně nebyla vyčerpána, ale reálná úspora to není. Reakce – vždyť víte, jak jezdily vlaky a autobusy od půlky března, v dubnu a v květnu, kolik spojů muselo být zrušeno, protože prostě nebyli cestující. Já to chápu, to nekritizuji.

A pak se škrtny skoro 3 mld. z rozpočtu Ministerstva obrany.

Na straně příjmů už ta novela počítala s propadem příjmů 90 mld., 7 bylo těch nakreslených, 7 mld. z aukce kmitočtů, kdy nový ministr průmyslu zrušil dlouhodobě připravenou akci, a v této chvíli je to v nějakém mezistadiu, takže stát na těch 7 mld. vůbec nevidí. A pak se snížil odhad příjmů právnických osob o 30 mld.. O 30 mld. po třech týdnech krize. Nevím, proč vláda zrovna sáhla tady, ale budiž. Pak se snížily příjmy ze závislé činnosti od OSVČ o 1,6 mld., u srážkové daně o stejnou částku, u nabytí nemovitostí o 0,3. Snížily se samozřejmě také spotřební daně jak z tabáku, tak z minerálních olejů, logicky, byl nižší provoz, méně se jezdilo, nižší spotřeba, nižší daně.

Ta novela byla poměrně jednoduchá, nicméně obsahovala nějaké odhady ekonomiky, porovnání, že byla nějakým způsobem zdůvodněna, a říkám, zejména těch 20 mld. z důchodového účtu vlastně prošlo bez pozornosti Poslanecké sněmovny, a tím myslím nás všech. Ani my jsme o tom nemluvili v té hektické době,

kdy jsme projednávali desítky zákonů a měli jsme na přípravu řádově hodiny. To jenom na vysvětlenou.

Necelý měsíc poté, 20. dubna přišla vláda s druhou novelou, která zvedla deficit o dalších 100 mld., s tím, že se opět snížil odhad příjmů o 60 mld. a zvýšily se výdaje o 40 mld.. Když to sečtu, tak vlastně odhad – další snížení daně právnických osob o dalších 8 mld., fyzických osob o 30 mld.. Tady u toho bych se zastavil.

Když se podíváme na plnění rozpočtu za prvních pět měsíců, tak ty odhady nesedí. Proto je namístě říci, že projednáváme předčasně tuto novelu. Všechna čísla, která cituji, jsou pouze čísla Ministerstva financí, žádný jiný materiál než sněmovní tisky, tabulky a informace, které publikuje Ministerstvo financí, jsem si dneska ke svému vystoupení nepřipravil, takže mluvím jenom o číslech Ministerstva financí. Takže obrovský propad. Já vím, že tam už byl prognózován kompenzační bonus v tom dubnu, ale i tak ta částka prostě nesedí.

Došlo k odhadu i sociálního pojištění. O tom jsem nemluvil. Vlastně za tu první a druhou novelu došlo k celkovému snížení odhadu příjmů ze sociálního pojištění o 30 mld.. Víte, jaký bude rozdíl proti loňskému roku v příjmech ze sociálního pojištění? Plus 100 milionů. A to už tam byly ty vlivy toho, že byly například odpuštěny minimální zálohy po OSVČ na sociální pojištění. Přesto za prvních pět měsíců byly příjmy ze sociálního pojištění, to znamená i z důchodového pojištění, srovnatelné s rokem 2019, až mimořádně přesně, rozdíl je snad 100 milionů.

Pokud by vás to zajímalo, mám před sebou tu tabulku. Loni se za prvních pět měsíců vybralo na sociálním zabezpečení 226,24 mld., letos 226,35. Je to plnění na 100 % proti loňskému roku, u pojištění na důchody to bylo zhruba 100,2 %. Přesto prognózovaný propad u prvních dvou novel už je 30 mld., u třetí novely je to dalších takřka 18, takže do kupy je to skoro 50 mld. prognózovaný propad. Ta čísla za prvních pět měsíců tomu neodpovídají. Ano, můžeme si říct, že to, co jsme schválili jako úlevu sociálního pojištění pro firmy do 50 zaměstnanců, je to 13,5 mld. propad, předpokládám, že to číslo spočítali dobře, je to opět číslo Ministerstva financí, zhruba 4,5 mld. měsíčně. Takže to vlastně nesedí.

Takže vláda, aniž by, jak řekla paní ministryně, řešila nový makroekonomický odhad hospodaření a vývoje české ekonomiky, tak prostě snižuje razantním způsobem příjmy. Možná má vláda pravdu, ale my to prostě nevíme. Těch čísel je tak málo, že se neodvažují hodnotit z tohoto místa dnes a říct: to číslo není správně. Ale poctivě říkám, že nikdo nemůže vědět, jestli je správně, ani vláda, ani ministryně financí, ani opozice. Zcela logicky my máme pouze ta čísla, která publikuje vláda a Ministerstvo financí.

A pojďme se podívat na výdaje v té druhé novele, což bylo zhruba těch 40 mld.. Většina šla do všeobecné pokladní správy, 15 mld. šlo do vládní rozpočtové rezervy, takže z těch původních 5 mld. paní ministryně dala k dispozici, respektive vláda, ne paní ministryně, vláda dala k dispozici takřka 79 mld., a podle slov paní ministryně tam zůstalo 100 milionů. Nemám důvod nevěřit, věřím, že mi paní ministryně pošle tu tabulku, která ukáže, kam se těch 78,7 mld. podělo.

Opět se zvýšily výdaje na státní dluh, to znamená úroky, o další 3 mld., takže to už je 8 mld., jen tak, za měsíc; navíc k tomu, říkám, úroky, aniž bychom snížili dluh o jedinou korunu. Také byl ten materiál poměrně útlý.

A nejtěžší je materiál číslo tři, kdy dochází k dalšímu odhadovanému snížení příjmů, a těch 137 mld. do vládní rozpočtové rezervy. To znamená, mimo kontrolu Poslanecké sněmovny. Jsme realisté, víme, jaká je většina. Je opravdová úsměvná snaha komunistů tvářit se jako opoziční strana. Po vystoupeních pana poslance Dolejše a pana poslance Grospiče, kdybych nevěděl, jaká je politická situace v České republice, tak řeknu: Opozice útočí, ti to tedy strhali od začátku do konce, nenechali na tom materiálu niť suchou. Aby ve finále 8. července – no, vsaďme se. Ne, nebudeme se sázet, jen si řekněme, kdo bude pro ten rozpočet 8. července? Komunisté budou pro, nebo proti? Já prognózuji, nesázím se, jen prognózuji, že komunisté budou pro, protože stejné tanečky jsme zažili u rozpočtu pro rok 2019, stejné tanečky jsme zažili u roku 2020. Nevím, proč se tak stydí, prostě ta většina existuje, berme to jako fakt.

Od toho 16. června se tady objevila disciplína, která už léta v Poslanecké sněmovně nebyla. Já jsem přišel do Poslanecké sněmovny před deseti lety, v červnu roku 2010, jako čerstvě zvolený poslanec a už jsem to nezažil. Říkalo se tomu porcování medvěda. Mnozí harcovníci, myslím, že i pan poslanec Dolejš to zažil. Co vidíme v těchto dnech? Porcuje se medvěd! 500 mld. deficit, tak se občas někdo snaží z toho koláče, z toho medvěda nějakou porci utrhnout, tu pro dobré cíle, tu pro horší cíle, ale má to charakter jenom porcování medvěda. To si řekněme otevřeně. Neslyšel jsem od těch, kteří vyjednávají o potenciální podpoře toho návrhu, že by třeba chtěli snížit dluh. Jenom se bavíme, co bychom z toho ještě ukousli, když už má být dluh 500 mld. Za nás říkám, že se soutěže neúčastníme. Nebudeme porcovat medvěda. Já si myslím, že tato disciplína, že ve Sněmovně není, mně to nijak nevadí. Říkám, já jsem nikdy nezažil, nijak mě to neuráží a nebudeme navrhopvat, aby se tato disciplína vrátila.

Podívejme se, těch 25 mld., už jsem říkal, že to byly rozpočtové fauly při schvalování rozpočtu. Podívejme se na některé výdaje a sami si poctivě odpovíme, zda to má souvislost s covidovou krizí, anebo to poctivě mělo být přiznáno v návrhu rozpočtu, protože jsme o těch výdajích věděli, nebo minimálně vláda o nich měla vědět.

Někde mezi první a druhou novelou vláda uvolnila peníze na zmírnění škod způsobených kúrovcem v roce 2018. V roce 2018! Já to nezpochybňuji, tento výdaj. Měla to vláda vědět, když jsme projednávali návrh státního rozpočtu pro rok 2020? Měla. Čtyři miliardy, pokud mě paměť neklame. A v tom pozměňujícím návrhu pana poslance Babiše je necelých 8 miliard na zmírnění škod způsobených kúrovcem, tentokrát v roce 2019. Měla to vláda vědět při sestavování rozpočtu na letošní rok? No měla. Neříkejte, že jste se o kúrovci dověděli v březnu 2020. To přece není možné. Nepřiznané výdaje. Jenom ty dvě položky, 12 mld., vůbec nesouvisí s krizí.

Pani ministryně v některém z těch materiálů říká, že v rámci krize, a říká to i v dnešním úvodním slově, že oddlužili nemocnice, které byly v první linii. Musíme ale říct tu větu správně. Oddlužili některé nemocnice – některé, které byly v první

linii. Těch nemocnic v první linii přece byla celá řada. Bez ohledu na to, zda je zřizovatelem stát, kraj, město nebo soukromník. Opravdu těchto pět nebo šest fakultních nemocnic by nebylo potřeba oddlužit bez covidu? No byla by to potřeba. Takže kdyby vláda aspoň přiznala barvu a řekla: některým jsme to odpustili, ne všem – to by byl systémový přístup. Nevím, kolik by to bylo, nenavrhuji to. Jenom říkám, že tohle připočíst ke covidové krizi prostě není fér. Protože k tomu oddlužení by stejně muselo dojít.

A ptejte se zřizovatelů ostatních nemocnic nebo i ostatních státních – ti si moc nedovolí, protože se bojí, že by byli odvoláni z funkce. Ale ptejte se zřizovatelů a managementu ostatních nemocnic, jak to vnímají, tento krok. Zda to vnímají, že to je správný a fér krok. Správný asi ano, ale fér určitě ne vůči těm, kterým jste nepomohli. Takže nemůžeme těchto 6,6 mld. připočíst. A to už jsme na 20 mld. To už jsme na 20 mld. plus 25 mld. rozpočtových faultů. A už jenom tyto tři nebo čtyři položky jsou víc než plánované saldo státního rozpočtu, které vládní většina schválila v prosinci loňského roku.

Paní ministryně říkala, a já s ní souhlasím, že vlastně zveřejňuje statistiku těch různých ať už legislativních návrhů, které vedly k podpoře, případně exekutivních kroků vlády k prvnímu, já myslím, že to je rozumné, že nemá cenu dělat průběžné výsledky, jednotlivé dny. Ale vyjděme zhruba z toho čísla, že to je zatím přibližně – 1 % HDP je 62, je to 1,1 nebo 0,955. Ty zdroje se prostě liší. Když se na ně podíváme, tak jsou to kroky, které bezesporu my jako občanští demokraté jsme podporovali, podporujeme a hodnotíme jako správné. Zmínil bych minimálně dva. Pak ještě přidám asi dva.

Odpuštění minimálních záloh, odpuštění minimálních záloh pro OSVČ na sociální a zdravotní pojištění, jestli bude 15 mld., já nevím. Zatím v tom květnu to vypadá, že to bude méně podle odhadu Ministerstva financí. No dobře, bude to 14 nebo 15 mld. A určitě je dobře odpuštění sociálního pojištění alespoň pro ty firmy do 50 zaměstnanců, což je 13,5 mld. Což se ještě neprojevil. To je logické, má to být za červen, červenec, srpen. Jsou tam sice absurdní parametry, na které paní ministryně práce a sociálních věcí vlastně rezignovala, odmítla se jimi zabývat. To znamená, všechny firmy do 10 zaměstnanců, pokud by měly jednoho člověka na rodičovské, tak z toho programu prostě vypadnou, protože nesplní 90 % objemu mezd. I když zachovaly všechna pracovní místa, i když všem zaměstnancům, kteří chodili do práce, nesnížily plat ani o korunu, o tu podporu přijdou. Ale to je zodpovědnost paní ministryně práce a sociálních věcí. Včas jsme na to upozornili, ale nedala si říct, jako by vůbec nevěděla, o čem mluvíme. Jako by nikdy nepotkala někoho, kdo zaměstnává třeba pět, šest, sedm, osm nebo devět lidí. Pak nám sice řekne, že to je 88 % podniků, ale velkou skupinu těch nejmenších, pokud čerpal OČR někdo z jejich zaměstnanců, na což měl plné zákonné právo, my všichni jsme to odsouhlasili, takže nemůžeme nikoho z nich kritizovat, že zůstal doma a staral se o děti školou povinné, když školy byly zavřené, tak z toho programu takhle šmahem vyřadila. A bude fakt zajímavé, až budeme hodnotit tu vládní pomoc, abychom věděli, kolik z těch 80 % malých podniků na tu pomoc dosáhne. Třeba takových do deseti zaměstnanců, u těch padesáti tam to asi nebude tak dramatické, to by muselo být opravdu hodně lidí na

ošetřovném, těch 90 % mezd. V okamžiku, říkám, kdy nepropouštěly a nesnižovaly platy, přesto takové firmy přijdou zkrátka a té pomoci se jim nedostane. Ale to byl přístup paní ministryně Maláčové.

To byly dobré kroky, ty podporujeme. Do kupy je to asi 28 mld. K tomu se hned dostanu.

Kompenzační bonus. Paní ministryně se s ním hrozně chválí, ale nebýt nás, tak nezavnímala – abych použil její oblíbené sloveso – že ten původní návrh byl úplně špatný. Já jsem rád, že to zavnímala. Teď to neříkám ironicky. Nicméně pro nás má kompenzační bonus charakter sociální dávky. Ne skutečné podpory podnikání. Na rozdíl od úlevy ze sociálního pojištění. Protože to byli lidé, kterým vláda, to vůbec nekritizují, ze dne na den zavřela provozovny, nemohli podnikat a 15 tisíc čistého měsíčně přece není na rozvoj firmy, to máte na to, abyste nějak uživilí rodinu.

Takže byl to správný krok, uvidíme, kolik bude celkový výdaj, jestli to bude 22, 24, 25 mld. To se uvidí, až skončí druhé kompenzační období. To zatím nekončí, ještě pořád mohou žádat, takže ten účet není. Myslím, že máme účet za první kompenzační období. Ten už by měl být de facto hotový na konci června, to bylo 30. dubna, myslím, že se mohlo žádat 30 dnů, pokud mě paměť neklame. Do 8. 6. je druhý kompenzační bonus. No ale uvidíme to nejspozději v půlce července, na konci července. Ale má to charakter sociální dávky. Nijak nezpochybnuji tento výdaj.

Stejný charakter sociální dávky má druhý velký výdaj, to je ošetřovné ať už pro zaměstnance, nebo pro OSVČ. Taky uvidíme. Když se na to podíváte, tak to jsou statisíce lidí v součtu. A to jsou ti, na které pak ti majitelé a ti zaměstnavatelé v těch malých firmách nedosáhnou, protože ti lidé oprávněně čerpali ošetřovné. A říkám, paní ministryně Maláčová na to neslyšela.

To jsou kroky, za které bych vládu pochválil. První jsou skutečně podpora podnikání nebo ekonomiky, ty druhé spíš sociální dávky, ale všechny byly správně. Možná jsme se neshodli v parametrech, ale na to zapomeňme, to okamžikem schválení zákonů ukončí debatu o těch parametrech, to nemá žádnou cenu se vracet zpátky.

Ale pak už skoro nic. Pak už skoro nic. Já myslím, že my bychom byli třeba připraveni zvednout ruku pro to číslo 500 mld., kdyby ta úleva byla řádově ve stamiliardách.

Paní ministryně, zvažte jednu věc. Pro ty nejmenší firmy ať nemění parametry. Kdybychom to sociální odpustili do konce roku, tak je to 18 mld. pro 88 % zaměstnanců. To, co máme na ty tři měsíce, červen, červenec, srpen, je zhruba 4,5 mld. měsíčně. Kdybychom se shodli a odpustili jim to další čtyři měsíce samozřejmě novelou zákona a tak dále, to nejde u státního rozpočtu, tak je to pouhopouhých 18 mld. Ale pokud chceme říkat, že se má investovat třeba i do lidí, do zaměstnanců, udržet pracovní místa, tak těchto 18 mld., které stát nevybere, najde dobré hospodáře. Majitelé těch firem budou vědět mnohem lépe než kterákoli vláda, co s těmi ušetřenými penězi. Nebudou muset třeba propouštět. Budou moct vypsat nějaké odměny. Mohou něco zakoupit, a tím oživit ekonomiku. To by byl proinvestiční přístup.

A já prosím vládu, aby to ještě zvážila. V tom astronomickém navýšení třeba tady výdajů o 137 mld. je 18 mld. necelých 15 % z té částky. Pořád máte v rezervě schovaných 37 mld., to je polovina vládní rezervy. A opravdu by to pomohlo 88 % firem, pokud mám věřit vládním číslům, a já jim věřím, do 50 zaměstnanců. To by byl dobrý adresát těch 18 mld. Jednoduché, nenáročné, nemuseli by propouštět, nemuseli by snižovat platy a myslím si, že by to byl dobrý výdaj.

Když kritizujeme vládu, že nemá nějakou strategii, tak myslím, že je správné říct, jakou strategii bychom volili my, kdybychom měli tu většinu. Paní ministryně říkala, že návrhy opozice by stály 726 mld. (Ministryně financí upřesňuje od stolku zpravodajů.) 722,36 127 korun přesně. Zase, to je číslo, které spadlo z Marsu. Já nevím, jestli je správné. Já fakt nevím, jestli je správné, nebo je špatné. Pokud k tomu nemáme jednotlivé řádky a pak ten součet třeba v excelu, tak prostě nevím.

Všiml jsem si, že i odložení daní vláda počítá mezi pomoc. Ano, v cash flow to pomoc je, ale nakonec se daně budou muset zaplatit. Teď je termín posunut do 18. srpna. Já jsem si myslel, že 1. července bude jasněji, co se týče příjmu daně fyzických osob a daně z příjmu právnických osob. Nebude, nějak to respektuji. Jasně vlastně bude až na konci srpna. Ale už dneska je to uváděno jako pomoc a je to v tom sčítané. Ale to je jenom odsunutí problému. Až v srpnu, respektive ve výsledcích za srpen, budeme vědět, jaké skutečné daně byly zaplacené jak u závislé činnosti, tak u daně z příjmu právnických osob. Kdybychom my měli většinu, tak už dneska máme dvě sazby DPH: 2110 – Podpora sektoru služeb, snížení daně. Ne že by se to neprojevovalo na cenách, s tím naprosto souhlasím, nejsem naivní, abych si myslel, že když snížíš sazbu DPH, tak se to nějak výrazně projeví na koncové ceně, pokud to není mimořádně konkurenční segment trhu, ale zlepšili bychom hospodářské výsledky těch, kteří podnikají, a to zejména v oblastech, které jsou zasaženy úplně nejvíce.

Teď skočím někam jinam. Mně se dlouhodobě nelíbí benefit stravenky ne proto, že by byl špatný, ale protože to je jediný benefit, jehož všechny náklady nenese zaměstnavatel. Pokud se zaměstnavatel rozhodne například přispívat na penzijní připojištění, životní pojištění, pátý týden dovolené, třináctý plat, čtrnáctý plat, všechno platí ze svého a je to v pořádku. Je to mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci. Stravenky jsou jediný benefit, kdy část benefitu nese někdo třetí – ani zaměstnanec, ani zaměstnavatel, ale restaurace. To není spravedlivé. Měl by to stravenkové firmě platit zaměstnavatel. To by byl opravdu benefit, který dá zaměstnavatel svým zaměstnancům. Ne že část benefitu platí někdo jiný.

Určitě se shodneme, že sektor, který byl mimořádně zasažen, jsou restaurace. Vláda vymýšlí vouchery na dovolenou, a vouchery na jídlo vlastně ruší. Myslím, že jste nemohli najít horší okamžik na zrušení stravenek. Fakt si myslím, že jste nemohli najít horší okamžik. Ani já nejsem žádný příznivec stravenek, ale v téhle těžké situaci jim ještě sebrat vouchery, abyste jinde vymýšleli tu voucher na dovolenou, tu voucher na lázně, ale voucher na jídlo vláda zruší. (Ministryně financí – poznámka od stolku zpravodajů.) Já jsem to četl, paní ministryně.

Vláda se nechce proinvestovat, vláda se chce prodotovat. Nevím proč, ale tato vláda miluje dotační tituly. Jak dlouho nám trvalo, než jsme vládu přesvědčili, že má obcím poslat peníze přímo. Jak dlouho tady ministryně pro místní rozvoj říkala: proč přímo, vždyť já vymyslím skvělé dotační tituly. Tak budeme vymýšlet program pro restaurace, abychom jim v té těžké situaci ještě něco vzali, například stravenky, a současně jim pak budeme vymýšlet programy na podporu, abychom případně kompenzovali výpadek ze stravenek.

Mně to hlava nebere, paní ministryně. Dá se to vyřešit elegantněji a dá se to vyřešit tak, aby to nedopadlo ještě k tíži restaurací, které jsou velmi těžce zasaženy tím, že nemohly několik týdnů či měsíců podnikat. A teď nebudu mluvit o městech, kde je vysoký turistický ruch. Mluvíme o normálních městě, kde ti restauratěři vlastně žijí z příjmu obyvatel města. Samozřejmě ve městech, kde je turistický ruch, je problém mnohem vážnější a mnohem větší a tam ty stravenky už nehrají takovou roli. Sami vidíte, kolik turistů v Praze ubyto a kolik tržeb tím pádem v Praze ubylo.

Takže my bychom zavedli dvě sazby DPH. Snížili bychom sociální pojištění o 2 procentní body. Všem. Trvale. Aby se snížila cena práce, aby neklesal počet pracovních míst. Motivovali bychom zaměstnance (zaměstnavatele), aby podporovali částečné úvazky.

Sdílená pracovní místa, co jsme tady schválili. To nebude fungovat. Nevěřím tomu, že to bude fungovat, že se to nějak rozšíří a že vzniknou desetitisíce či statisíce sdílených pracovních míst. Je to tak nevýhodné, bez motivačního efektu pro zaměstnavatele, že si vůbec nemyslím, že by se to v praxi nějak uplatnilo. Ale paní ministryně Maláčová má splněno, udělala si fajfku: prosadila jsem sdílené pracovní místo. Ale my vůbec nemotivujeme zaměstnavatele, aby nabízeli zkrácené úvazky. Jaká je například motivace pro zaměstnavatele, aby místo osmihodinového pracovního úvazku zaměstnal dvě maminky, které chtějí chodit zatím jenom na částečný úvazek dvakrát čtyři hodiny. Nic. Platíte stejné odvody, máte dvakrát víc byrokracie, dvě pracovní smlouvy, dvakrát řešíte docházku, každý měsíc dvě hlášení místo jednoho.

Takže náš další návrh byl, abychom odměnili další slevou na sociálním pojištění například za každou hodinu sníženého úvazku o půl procentního bodu sociálního pojištění. To znamená, že v případě, že na jedno pracovní místo vytvořím dva zkrácené úvazky, mám s tím vyšší byrokracii, ale ušetřil bych 2 procentní body sociálního pojištění. To by mohla být motivace pro zaměstnavatele, aby více takových pracovních příležitostí nabízeli.

Samozřejmě zrušení superhrubé mzdy. To už vládě nabízíme opakovaně. Třetí vláda to už má ve svém programovém prohlášení a zatím jsme to neprojednali. A o tom odpuštění sociálních odvodů do konce roku jsem už mluvil.

Takže když se opravdu racionálně bez politického trička podíváte na ty tři novely, podíváte se, jak vláda pracuje s příjmy a výdaji, tak podle mě musíte potvrdit, že vláda je bezradná, že si s tím vlastně neví rady. Tu vymyslí nový dotační titul, tu jiný. A já nechci hodnotit jednotlivé dílčí programy, ale heslo "proinvestovat" je fakt jenom heslo PR, reálně nic.

No dobře, tak 8. července schválíme 20 mld. navýšení do Státního fondu dopravní infrastruktury. Kdo z nás by byl proti tomu, abychom navýšili rozpočet na dopravní infrastrukturu? Neznám takového poslance nebo poslankyni, fakt ne, ať už sedí ve vládě, nebo opoziční lavičce. Ale chtěl bych se zeptat pana ministra Havlíčka – jestli občas zajde na Ministerstvo dopravy –, ať nám 8. července přinese, na které akce se těchto 20 mld. letos utratí. Ne že se 15 převede do příštího roku. Já nevím. Je to reálné dozvědět se v půlce července, že mám plus 20 mld.? Jsou ty akce vysoutěžené? Jsou podepsané s odkladným účinkem? Skutečně? Tak proč jsme to neřešili u návrhu státního rozpočtu? To by vám opozice podpořila.

Můj kolega, pan poslanec Stanislav Bláha, který bude za chvíli vystupovat, podal k návrhu státního rozpočtu několik pozměňovacích návrhů, které přidávaly do SFDI 10, 8, 6, 5 mld. Co řekla v prosinci vláda? Ne, je tam dost, víc neutratíme, nebudeme to zvyšovat. Aby vláda po půl roce přišla a říká: ne 10, my dáme 20. Kdy neříkala vláda pravdu? V prosinci, nebo v červnu? Já nevím, já seznam těch projektů před sebou nemám. Ale mám vážné pochybnosti, že těch 20 mld. se efektivně – efektivně – nedá letos proinvestovat. Dá se to tam napsat, jsem si skoro jistý, že to zůstane do příštího roku. Ale to není to, jak vláda říká, že se chce proinvestovat. Pokud se k tomu chceme proinvestovat, chceme povzbudit spotřebu, to jsou správné cíle, tak nechme peníze daňovým poplatníkům, snižme daň, odpusťme sociální pojištění. To bude impuls pro ekonomiku mnohem silnější, než co všechno zatím vláda dělá.

Pokud se vám to zdá moc nahrubo, dobře, jsme čtyři měsíce od 1. března, tak se aspoň bavme, ve kterých sektorech odpustíme to sociální pojištění. Když nechcete plošně snížit DPH, tak se bavme aspoň, ve kterých sektorech snížíme DPH, abychom to povzbudili. Nebo si fakt myslíte, že ministři a jejich úřady vědí lépe než daňoví poplatníci, co s těmi penězi mají udělat? Já vím, že úřady milují dotační tituly, leštění klik, barevnější žádost, více příloh. Ale tudy cesta nevede.

To je hlavní důvod, proč nemůžeme podpořit tuto novelu. To číslo je sice hrozné, je gigantické, obří, největší, ale to není největší nedostatek toho materiálu. Největší nedostatek je, že ukazuje na bezradnost vlády, že si s tím vlastně neví rady a že vláda střílí naslepo. Možná se trefí. Přejme si to. Přejme si to všichni, aby se vláda trefila, aby alespoň některé z těch programů pomohly české ekonomice, aby neuškodily. My si fakt nepřejeme, aby vláda střílela vedle. A když ta čísla nemáme, tak se zvyšuje pravděpodobnost, že střílí vedle.

Když jsem tady byl při první a druhé novele, tak jsem tak paní ministryni ukazoval, že má tu křišťálovou kouli a říká 200, 300 – a v červnu řekla 500. Ale kdy to skončí? Kdy to skončí? Já vím, že vláda má předložit návrh rozpočtu do konce října. Ale je konec června. Paní ministryně, musíte mít v hlavě aspoň základní parametry rozpočtu pro příští rok. Kolik bude příští rok schodek? 400? 350? Zvětšíme zadlužení z roku na rok o 50 % proti tomu, co jsme tady měli za 30 let? Já tomu fakt nerozumím.

Kdyby tady byl nějaký plán, nějaká strategie, tak se o něm můžeme přit. Tyhle segmenty podpořím, tyhle segmenty nepodpořím. Není tady vůbec nic. Takže

bezradnost, autopilot, nevíme. Podle mě vláda neví, co se v ekonomice děje, a místo aby počkala na čísla aspoň za červen a červenec, tak říká, že jí došly peníze, že nemůže obcím poslat 13 miliard. Tak když to vynásobím tisícem, nebo desetitřicet, tak se zeptejte starosty, jestli mu v červnu dojdou peníze, že není schopen poslat někde 12 800 u malé obce, nebo 1,28 milionu u větší obce, nebo 12 milionů u velkého města. To přece není žádná pravda. Já tomu vůbec nerozumím, že nemůžete poslat obcím 13 miliard. To máte takhle vyřešené hned. K tomu nepotřebujete tento návrh v rozpočtu.

My jsme neuzavřeli dneska ráno na grémiu vlastně debatu o proceduře projednávání. Jak jsem říkal, my se určitě nepřidáme do porcování medvěda, že bychom ještě chtěli tu zvýšit výdaje, tu zvýšit výdaje a tu zvýšit výdaje. My si myslíme, a byl bych rád, aby to bylo jasné ještě před ukončením prvního čtení, jestli budou přípustné pozměňovací návrhy, které něco udělají s těmi základními parametry. Protože jediné pozměňovací návrhy, které jsme připraveni předložit, jsou ty, které buď zadresní tu pomoc – ale k tomu velmi často potřebujete změnu zákona, to znamená, je to jenom politická deklarace. Vlastně bychom udělali to samé, za co kritizují vládu, vzal digitální daň a zvýšení doby pro vratku DPH, anebo snížit to zadlužení i s tím, že se k tomu můžeme vrátit. Já jsem si skoro jistý, že když 8. července schválíme 500 miliard, tak nastanou dva scénáře, že buď vláda přijde ještě jednou, anebo použije pan premiér svoje oblíbené rčení, když mu ten rozpočet vyšel dobře, vždyť to byl jenom takový cár papíru, rozhoduje výsledek, když výsledek rozpočtu byl o 100 miliard vedle proti plánu. Obávám se, že to může nastat.

Takže já bych chtěl, aby vláda předstoupila nejpozději ve třetím čtení s nějakou jasnou hospodářskou politikou, s nějakým chytrým plánem, jak pomoci ekonomice, nejlépe tím, že ty peníze nechám daňovým poplatníkům. Aby přestala používat to prázdné heslo – my se chceme proinvestovat. Ta čísla tomu neodpovídají.

Jen tak mimochodem, kolik myslíte, že se v první novele přidalo na kapitálové výdaje v tom březnu? Nula! Kolik myslíte, že se přidalo na kapitálové výdaje při druhé novele, která byla v dubnu? Znovu nula! A kolik si myslíte, že je na kapitálové výdaje v původním návrhu bez pozměňovacího návrhu pana poslance Babiše? Nula! Třikrát nula.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Děkuji. Pokud to bylo vše, tak zde mám dvě omluvy. Pan poslanec Munzar se omlouvá od 14.30 do 16 hodin z pracovních důvodů. Pan místopředseda Okamura se omlouvá od 15 do 15.30 také z pracovních důvodů.

Nyní je zde s faktickou poznámkou pan poslanec Bláha. Prosím.

Poslanec Jiří Bláha: Vážené kolegyně a kolegové, slíbil jsem, že už nebudu vystupovat, ale na stravenky se to nedá, protože je zažívám každý den. A věřte tomu, že všechny slušné firmy, které stravenky vybírají, se těší na to, až už nebudou. Nevím, jestli byste někdo chtěl mít peníze měsíc v úschovně. Tak to je, když berete stravenky. Nevím, jestli byste chtěli přijít o 6 % své mzdy. A tak to je v rámci

stravenek. A nevím, jestli byste chtěli strávit hromadu času tím, že si budete výplatu třeba půl dne přepočítávat. To je zpracování stravenek. Je to neuvěřitelná práce, kdy na jedné straně přijímáte, razítkujete, počítáte, odvádíte tomu, kdo je bere, pak měsíc čekáte na peníze, aby vám je o 6 % pokrátili. U mě to dělá zhruba 700–800 tisíc měsíčně na stravenkách vybraných a zhruba přicházíme o 40 tisíc měsíčně. Ale plus neuvěřitelné množství času. A hlavně měsíc ty peníze nevidíte. Neznám firmu, která pracuje v sektoru pohostinství, která by s tím souhlasila, které by to nevadilo. Ano, jsou firmy, které s nimi načerno obchodují, které jimi platí další služby. Ale tyto firmy ani nepřiznají, co udělaly. A věřte, že jich je opravdu velké procento v rámci pohostinství. A je to zase jenom z toho důvodu, v jakém stavu naše pohostinství a stravování je. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Děkuji. Na faktickou poznámku bude reagovat pan poslanec Stanjura. Prosím.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Paní ministryně říká, že to bude za měsíc. A já s tím souhlasím. Ale pane poslanče Bláho prostřednictvím pana předsedajícího, my vlastně spolu souhlasíme. Já jsem přece kritizoval, že to je benefit, jehož náklady nese někdo jiný. Nejsme v rozporu v hodnocení toho, zda je to vhodné, nebo nevhodné. Já znám na druhou stranu moře slušných majitelů restaurací, kteří se toho bojí v této době, že přijdou o další tržby. Tak já jsem říkal, že je lepší řešení, aby ten benefit platil skutečně ten zaměstnavatel, aby (nesrozumitelné) neplatili nic, žádných 6 %. To se dá vyřešit.

Ale nechci dneska vést polemiku, to si necháme na daňový balíček číslo osm, nebo kolik, už jsem se ztratil, kolik těch daňových balíčků bylo v tomto volebním... (Od stolku zpravodajů reaguje ministryně.) Ale pozdě, zase budeme pod tlakem, protože začneme někdy v červenci nebo v září, takže budeme pod tlakem.

Já jsem vlastně kritizoval ty podmínky. Tak jenom abychom si rozuměli. Pokud jste měl pocit, že hájím stávající podmínky, tak ne. Mám stejné výhrady, jaké jste tady uvedl vy. Ale pro dnešek bych s těmi stravenkami prosím skončil. To byl skutečně detail z toho vystoupení, o kterém jsem mluvil.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Děkuji. A ještě pan poslanec Bláha s faktickou poznámkou. Prosím.

Poslanec Jiří Bláha: Poprosil bych prostřednictvím pana předsedajícího, zamyslete se nad jednou záležitostí. Vy chcete po zaměstnavatelích, aby benefit, který dávají svému zaměstnanci, snížili o 10 %? To je cena zhruba toho všeho. 10 % jde pryč. 2 % v nákupu, 6 až 8 % v příjmu. To už jsme na osmi. Plus ta práce, která jde kolem. Takže opravdu věřte mi, neznám zaměstnavatele, který by chtěl dávat benefit s tím, že přijde o 10 % toho benefitu. Prostě neznám.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Děkuji. Budeme pokračovat v obecné rozpravě, do které je přihlášen pan poslanec Bauer. Připraví se pan poslanec Stanislav Blaha. Prosím.

Poslanec Jan Bauer: Vážený pane místopředsedo Poslanecké sněmovny, pane premiére, vážení členové vlády, kolegyně, kolegové, dovoluji mi pár poznámek k novele zákona o státním rozpočtu.

Před dvěma měsíci Sněmovna odhlasovala změny v zákoně o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, a tím v podstatě rozvolnila pro sebe, ale i pro všechny vlády rozpočtová pravidla. Já si dobře pamatuji, že tehdy paní ministryně financí opakovaně ujišťovala, že změny jsou vzhledem k mimořádné situaci nutné a že je vláda v žádném případě nezneužije. A mimo jiné tehdy paní ministryně uvedla – teď cituji: Je evidentní, že vláda nechce žádný bílko šek. – A také mimo jiné uvedla: A už vůbec nehrozí eroze důsledné kontroly nad veřejnými výdaji v České republice. – Od té doby uplynulo jen několik týdnů a už se ukazuje, jak fatální chybou bylo na něco takového vládě Andreje Babiše podle mého názoru kývnout.

Nyní vláda žádá deficit státního rozpočtu na – ono už tady bylo dneska řečeno mnoho přívlastků – neuvěřitelných půl bilionu korun, aniž by to vůbec řádně zdůvodnila. Chybí jakékoli vyhodnocení dosavadních dopadů pandemie covidu na ekonomiku, když se podíváte na ty materiály, chybí jakékoli vyčíslení dosavadní vládní pomoci a její efekt, pokud se začnete do těch podkladů, chybí jakákoli relevantní ekonomická prognóza, co vlastně bude s touto zemí, a chybí jakékoli rozklíčování základních položek, jako je třeba pokles daňových příjmů. Proto se ptám, co jiného než bílko šek toto vlastně, vážená paní ministryně financí, je.

Pokud se zastavím u kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí, tak tam se vláda omezila pouze na konstatování, že se snižují příjmy v oblasti pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, což je podle toho materiálu dáno zhoršeným ekonomickým vývojem a zavedením nové podpory Antivirus typu C. Z návrhu a důvodové zprávy neplyne nic bližšího o tom, jak tedy bude v příštích měsících resort Ministerstva práce a sociálních věcí hospodařit a s jakým výhledem je třeba do budoucna počítat.

S tímto pamfletem ale vláda nepřišla jenom za námi, za poslanci Parlamentu České republiky, protože – už to tady také dnes padlo – ty peníze nechce od nás, od poslanců. Vláda dnes přišla požádat všechny občany České republiky o svolení, zda si může půjčit dalších 200 miliard korun. Strohá důvodová zpráva ale připomíná spíše situaci, kdy si, podle mého názoru, dospívající syn přijde říci tatínkovi o dvě stovky na pivo, možná to znáte ze života ve svých rodinách: Tati, půjč mi prosím dvě stovky. – Tatínek odpoví: A na co? – No někam jdeme s klukama. – A kam? – To já ještě nevím. – Tak na co potřebuješ dvě stovky? – No prostě někam jdeme s klukama... No prostě potřebujeme dluh 500 miliard korun a basta.

Také se musím usmát, že vám to vyšlo tak přesně na korunu, že jste už baťovskými třeba nevyužili 499 miliard, možná že by to mohlo vypadat lépe.

Anebo uvedu jiný příklad, který možná bude bližší panu premiérovi Babišovi. On od začátku lidem slibuje, že bude řídit tuto zemi jako firmu. A nesporně má s tím své zkušenosti, protože to je významný podnikatel, a tak nám určitě může přiblížit, jak to vypadá, když si jde taková firma do banky žádat o úvěr. To by mě strašně zajímalo, já s tím mám také své zkušenosti. Nebo když jde představenstvo firmy za jejími vlastníky a žádá pro úvěr souhlas, to je taky zajímavá zkušenost: kolik lejster potřebujete doložit, kolik podkladů musíte předložit, kolik tabulek musíte v obou dvou těch případech předložit, odhadů a dalších materiálů, co jste povinni většinou předložit. Opravdu máme věřit, že Andrej Babiš řídí stát jako firmu, když po nás chce odklepnout 200 miliard na základě několika děravých stran formátu A4?

A skutečně když jsem dneska poslouchal tu rozpravu... Ta kritika z mé strany není pouze o tom – a jsem si dobře vědom toho, že mnohá ta opatření, která jsme tady v minulosti odsouhlasili, stojí nějaké finance. Ale pokud se podíváte na každého člověka v této zemi, když si žádá o milion korun hypotéky, podnikatelé, kteří tady vystupovali, kteří žádají o jeden milion korun půjčky na své podnikání, co všechno musí doložit, co všechno musí připravit, aby ten úvěr byl poskytnut, a vy si tady žádáte 200 miliard, a prakticky k tomu nemáme vůbec nic.

Závěrem, milé dámy a pánové. Tady na plénu často zaznívají od poslanců i ministrů slova o zodpovědnosti. To slovo zodpovědnost tady je velmi časté. Občané mají být zodpovědní, aby nekončili na sociálních dávkách, jim tady často povídáme. Občané mají být zodpovědní, aby se nezadlužovali nad svoje možnosti a nepadali do dluhových pastí – také tady velmi často zaznívá. Pokud chce ale vláda zodpovědné občany, měla by se v první řadě chovat zodpovědně především ona sama. A to podle mého názoru právě teď nedělá. To, co po nás vláda chce nyní, a hlavně jakou formou to žádá, je pro mě nepřijatelné, přijde mi to mimořádně neslušné a ruku pro to v žádném případě zvednout nemohu.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Děkuji. Nyní bude vystupovat pan poslanec Blaha, připraví se pan poslanec Kupka. Než pan poslanec Blaha dostane slovo, ještě vás seznámím s omluvou. Pan poslanec Schwarzenberg se omlouvá mezi 17. a 23. hodinou z pracovních důvodů. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Stanislav Blaha: (Z mobilu pouští do mikrofonu u řečniště zvuk budíku.)

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Poprosím o menší množství zvukových efektů. Děkuji.

Poslanec Stanislav Blaha: Vážený pane premiére, vážená vládo, kolegyně, kolegové, promiňte mi ten nepříjemný zvuk budíku, ale nemohl jsem si odpustit tu příležitost, abych pana premiéra a celou vládu neprobudil. A definitivně neprobudil

z toho nicnedělání, letargie, chaosu a blábolení, které hnutí ANO vneslo do resortu dopravy.

Již druhé volební období je tento resort v kompetenci ministrů, kteří jsou postupně jmenováni a odvoláváni Andrejem Babišem, a trochu mi to už připomíná tu pohádku o dědečkovi, který měnil, až vyměnil. Fakticky to není o těch věcech, ale o konkrétních lidech, v tomto případě o ministrech. Výsledný efekt je ovšem stejný.

Ministerstvo dopravy se momentálně fakticky nachází bez ministra. Formálně jej sice vede pan ministr Havlíček, ale při vši účtě k jeho schopnostem, myslím si, že resort průmyslu a obchodu ho zaměstnává natolik, že na dopravu mu opravdu nezbyvá čas. A jiná otázka, kterou bych mu v tuto chvíli chtěl položit, kolik v posledních měsících fakticky strávil času na Ministerstvu dopravy. Myslím si, že ta odpověď se dá tušit –

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Pane poslanče, já si dovoluji vás požádat, abyste zamířil k tématu postupně. Děkuji.

Poslanec Stanislav Blaha: Ale já právě směřuji k tématu, protože se chci zabývat navrhovanou změnou rozpočtu právě ve vztahu k Ministerstvu dopravy.

Rychlá rekapitulace. Hnutí ANO drží všechny klíčové resorty, které jsou naprosto nezbytné pro dopravní infrastrukturu už od roku 2013, tzn. dlouhých sedm let. Dlouhých sedm let ministři za ANO vládou resortu financí, resortu místního rozvoje, samozřejmě resortu dopravy a v neposlední řadě i resortu životního prostředí. Navíc si troufnu tvrdit, že má v opozici a v ODS tedy určitě partnera, který víceméně podpoří jakýkoli návrh na legislativu, která má urychlit výstavbu, a samozřejmě v neposlední řadě i návrh finančních prostředků, které by se do toho následně zapojily tak, aby v České republice infrastruktura postupovala mílovými kroky, abychom dokázali dohnat všechny ty země okolní, které jsou na tom např. v dálniční síti mnohem lépe než my.

No a jaké jsou při krátké rekapitulaci výsledky? Jak říkám, dlouhých sedm let ministři ANO na klíčových ministerstvech. A za tu dobu se postavilo v České republice 38 kilometrů nových dálnic. 38 kilometrů nových dálnic. D1 do toho opravdu nepočítám, protože tady se jedná o modernizaci, která byla nastartována už před touto érou a fakticky běží a nelze ji zastavit.

Zároveň se podařilo prodloužit lhůtu, která při povolování dopravních staveb běží od momentu, kdy je schválena EIA, do vydání stavebního povolení na 13 let. To je neskutečné číslo. Představte si dlouhých 13 let, kdy si někdo vůbec pomyslí, že by chtěl tu či onu stavbu uvést do provozu, a než se k ní prokouše, tak tady projde několik vlád, které samozřejmě můžou mít jiné priority. No a za třetí, a v tom asi máme primát, podařilo se zvýšit počet různých povolení, která jsou potřeba pro vydání stavebního povolení, na 21, čímž se řadíme opravdu na špičku, nechvalně řadíme na špičku v rámci Evropy. Za námi jsou v podstatě Rumunsko a Moldavsko.

A když se podívám na dnešní pozměňovací návrh pana premiéra, který se týká kapitoly dopravy, tak samozřejmě pokud bych to chtěl hodnotit s velkou nadsázkou, tak musím konstatovat, že to, že pan premiér přednáší vlastní pozměňovací návrhy, je fakticky obstrukce. Ale pojďme k věci.

Co ten návrh přináší? Samozřejmě 20miliardové navýšení Státního fondu dopravní infrastruktury, to by asi nepodporoval jenom blázen. Já si myslím, že jsme o to usilovali už při schvalování letošního státního rozpočtu. Sám jsem podával několik pozměňovacích návrhů, které do Státního fondu dopravní infrastruktury chtěly peníze přilít. Jaká byla reakce? Samozřejmě návrhy byly zamítnuty s odůvodněním, že SFDI má peněz dost. Navíc, že v České republice fakticky chybí stavební kapacita, která by ty peníze dokázala zkonsumovat a něco smysluplného za ně postavit.

Takže moje první otázka zní: Jak je možné, že najednou tady ta kapacita je? A samozřejmě mě zajímá, jestli vůbec existují stavby, které by do konce roku mohly být proinvestovány. To znamená stavby, které jsou připraveny k realizaci, měly by mít stavební povolení, měly by být pokud možno už v tuto chvíli vysoutěženy tak, aby se daly realizovat. Dvacet miliard do Státního fondu dopravní infrastruktury jsou opravdu velké peníze. A já jsem si v první chvíli myslel, že mají být použity na všechny projekty, které skončily při momentálním hodnocení projektů měst, obcí a krajů, ze státního rozpočtu, ze Státního fondu dopravní infrastruktury a skončily pod čarou, ale jsou připraveny a mohou být do konce letošního roku zrealizovány. Ale když budu citovat z návrhu pana premiéra, tak je tady zdůvodňováno, že posílení zdrojů o 20 mld. na výstavbu a modernizaci železnic, silnic a dálnic, uvedené kroky budou zajištěny Ředitelstvím silnic a dálnic a Správou železnic. A v tomto případě se nejedná o ty již připravené projekty měst, obcí a krajů.

Ptám se proto pana premiéra, kdy dostaneme seznam všech těch připravených akcí, na které dokážeme do konce roku utratit 20 mld. korun. Já se obávám, že to dopadne tak jako vždycky. Je to smysluplná položka, o které nelze pochybovat, měla by se schválit, a do konce roku proinvestována nebude a potom se prostě projí. Kdybych chtěl být vulgární, tak bych použil jadrnější výraz prožere.

Co se týče čtyřmiliardové podpory silnic II. a III. třídy, které vlastní a spravují kraje, tam samozřejmě taky nelze než souhlasit, a dokonce zatleskat. Problém je ale zase v tom detailu. Každý projekt se musí připravit. Aby kraje mohly počítat s tím, že ty akce uskuteční, a zapojit třeba i vlastní prostředky, tzn. dosáhlo by se jakési synergie a znásobení peněz na takovéto investice, musí o tom zase vědět dopředu. Tady se to děje z roku na rok, fakticky jsou to milodary vlády, chcete-li milodary pana premiéra. Kdybych zase to chtěl parafrázovat, je to jakási hozená kobliha, pro kterou se ten hejtman nejprve musí hluboce uklonit, a následně, jak mi tady bylo vysvětlováno panem premiérem, taky poděkovat. Uctivě poděkovat. Jako by to pan premiér dával ze svého. Ale já nevím, co to je ze svého, když vlastně veškerý majetek vložil do svěrenských fondů, které už mu dávno nepatří. Ty firmy už zkrátka nemá, jak tady s radostí často opakuje.

Na závěr chci říct, existují dvě varianty. Buď skutečně existují projekty, které mají být financovány ze Státního fondu dopravní infrastruktury, v tom případě chci vidět jejich seznam. Anebo to dopadne tak, jak jsem to řekl, to je to B – peníze tam zůstanou, neutratí se a následně se projedí. Abych použil tu slušnější fondu. Já se obávám, že B je správně. Samozřejmě všem občanům České republiky a daňovým poplatníkům bych přál, aby správně bylo to A. Zkušenosti mě ale vedou k opatrnosti a obezřetnosti.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Děkuji a nyní pan poslanec Kupka v obecné rozpravě. Přípraven je pan poslanec Skopec. Prosím.

Poslanec Martin Kupka: Vážený pane předsedající, vážení členové vlády, vážená kolegyně, vážení kolegové, já se chci také pozastavit u toho, co se nám v tuto chvíli předkládá ke schválení jako návrh rozpočtu. Člověk by očekával v takové situaci po zkušenosti se schvalováním všech předchozích rozpočtů, že bude pečlivě zhodnoceno, jaký je očekávaný daňový příjem, že proběhne analýza těch opravdu realizovatelných výdajů, že v situaci, která je naléhavější než jindy, tomu bude věnována také adekvátně větší pozornost. Místo toho se setkáváme s něčím, co se vlastně vznáší ve vzduchu, nevíme úplně přesně, co budou jednotlivé položky znamenat. A co mě děsí, je vlastně obrovská nejistota v poročích.

V polovině dubna letošního roku v reakci na to, co se odehrávalo v České republice a stále ještě odehrává, jsme přišli s návrhem, aby se podařilo, aby se co nejrychleji posílily rozpočty obcí a měst, protože tam je možné okamžitě investovat. A pokud vláda myslí vážně svůj příslib o tom, že se z krize máme proinvestovat, tak tohle byl konkrétní, zcela přirozeně podstatný návrh, jak to udělat. A vláda nad tím přešlapovala na místě. Říkala: To přece nemůžeme. Přitom se jednalo o 12,8 mld. korun. Co to je v porovnání s půlbilionem? Co to je v porovnání s půlbilionem? Jak malá část! Přesto to tehdy nešlo. Až jsme se museli dobrat po mnoha nátlakových akcích k tomu, že je to správný krok a že tak vláda vlastně učiní.

Co to ale vypovídá o tom, za jakých okolností se ten rozpočet skládá? Že vláda vlastně pevně neřídí to, kam se vydává Česká republika? Protože kdyby to věděla, tak ve vazbě na tu proporcí okamžitá pomoc, která se přímo promítne do realizovatelných investic. Vedle toho je tady příslib 20 mld. korun pro SFDI ještě v letošním roce. Jak by se finanční prostředky mohly proinvestovat? Kde jsou ty akce, které se teprve teď začnou realizovat, soutěžit? To není reálné. To by bylo reálné a je to reálné tam, kde jako v případě krajů jsou ty aktivity nachystané, kde akce jsou vysoutěženy, kde je možné to rovnou spustit. Tak jako je to možné rovnou spustit na obcích a městech. Tam ta podpora je nepochybně namístě. Ale co si myslet o tom, kdy vláda tenhle návrh od prvopočátku brzdí, aby to nakonec realizovala, a přidává k tomu další body. To přece vypovídá něco o způsobu přípravy rozpočtu. A já se tady obávám, že místo opravdu reálných sum, reálných částek, se pracuje s něčím, co opravdu se jako balon vznáší nad námi, nebo jako bublina, aniž bychom vlastně dokázali, aniž by vláda

dokázala přesně pojmenovat, jaký bude výsledek, co to bude znamenat, za jakých okolností se to naplní a kdo a za jakých okolností bude schopen splácet tak obrovský deficit.

Další otázka, která by se přirozeně nabízela, a to nejenom v té výjimečné situaci, ale za jakých okolností, kde na druhou stranu vláda bude schopna šetřit. A kdy třeba už vlivem aktuálních opatření také ušetřila, protože některé výdaje v tom předchozím období zkrátka nenastaly. To se nedozvídáme. Nic se nepíše o tom, jakým způsobem se bude zacházet s veřejnou správou a s úředníky, které vláda v posledních letech nabrala. Patnáct tisíc úřednických míst. A tomu odpovídající miliardy peněz. Jakým způsobem se zhodnotí snaha digitalizovat Českou republiku? Kde jsou úspory, které ta digitalizace má reálně přinést? Nic z toho v tom návrhu nefiguruje. Místo toho se předkládá návrh, který je netransparentní, neprůhledný, nejistý.

Je jasné, že kromě toho, že slibuje, tak vytváří také rezervu – ano, rezervu na předvolební dárky. Přesně to, co naplňuje předpoklady levicového rozpočtu. Mě tady napadá bonmot: když něco vypadá jako kachna, chodí to jako kachna, kejhá to jako kachna, tak to nejspíše také kachna bude. Pan premiér by se asi bránil tomu a bránil tomu, aby kdokoli označoval jeho vládu za levicovou, ale je to přesně jako s tou kachnou. V okamžiku, kdy předkládá rozpočet, který chodí jako levicový, kejhá jako levicový, tak pravděpodobně také levicový bude. A levicový v tomto směru opravdu je.

Proto ho v žádném případě nejsem schopen podpořit. Přidám se k těm, kteří zvednou ruku pro to, aby se vrátil zpět a aby byl přepracován, protože Česká republika pro východisko z krize potřebuje reálné, dobře propočítané a argumenty podložené kroky. Ne jakousi bublinu, která se nad námi vznáší a která má zakrýt to, že už v únoru vláda vykazovala dramatický schodek, historicky největší. A tohle je další argument, proč bychom měli být velmi obezřetní k tomu, o co se teď vláda vlastně snaží.

Prosím, ještě je čas zatáhnout za záchrannou brzdu a najít lepší z té současné situace. Pečlivě probrat to, co opravdu je možné nastavit jako cestu k proinvestování se z krize, ne jakési neuchopitelné sliby odkazující na investiční plány, o kterých třeba ani starostové nevědí, že se v jejich místě mají stavět haly. Tak prosím volám po tom, abychom vyhodnotili pečlivě všichni, kudy opravdu Česká republika se má vydat, co je reálně udělat a k čemu se jako Sněmovna vůbec můžeme zavázat ve vztahu k příštím generacím, ale i ve vztahu k té aktuální krizi, ze které máme najít východisko.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Děkuji. Další bude vystupovat pan poslanec Skopeček, připraví se pan poslanec Holomčík. Ještě vás seznámím s omluvou. Pan poslanec Juříček se omlouvá dnes mezi 15.30 a 19.00, tedy do konce jednání, a to z pracovních důvodů. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jan Skopeczek: Já děkuji za slovo. Budu se snažit být stručný, přesto pár poznámek si neodpustím. To by ani paní ministryně neměla pocit, že tu byla dneska odvedena dobře práce, kdyby nečelila mým poznámkám, nemohla na ně reagovat. Nicméně já si skutečně myslím, že projednávat vlastně historicky nejvyšší návrh na zvýšení státního dluhu v roce si zaslouží pečlivou debatu. Zaslouží si pečlivou parlamentní debatu a myslím si, že je velmi dobře, že se nakonec státní rozpočet, nebo novela státního rozpočtu bude projednávat standardně ve třech čteních. Že by bylo nepatřičné, abychom historicky nejvyšší nárůst dluhu absolvovali tady v nějakém zkráceném čtení.

Pro mnohé občany České republiky, možná i pro mnohé z nás je částka 500 miliard těžko představitelné číslo, těžko si umíme něco pod tím ilustrativně představit, nicméně je dobré si to číslo rozpočítat na něco mnohem ilustrativnějšího. Tak jenom, dneska projednáváme návrh na to, že zadlužíme během roku každého občana České republiky, včetně nemluvňat, o 50 tisíc korun. Za jeden pouhý rok zvýšíme dluh na občana České republiky, včetně kojenců, včetně seniorů, o 50 tisíc korun. Ta částka 500 milionů, na kterou má být novelizován státní rozpočet pro letošní rok, je také 10 % hrubého domácího produktu minulého roku, tedy celý objem toho, co ekonomika v loňském roce vyprodukovala, resp. co vyprodukovali občané a firmy, tak 10 % z toho celkového objemu, se vláda rozhodla, že nás, republiku, občany, zadluží. Je to také celá jedna třetina příjmů státního rozpočtu, tak jak byl schválen.

Samozřejmě ten obrovský deficit snižuje manévrovací prostor pro tuto vládu, ale i pro jakoukoliv vládu v budoucnu, ať už se bude jednat o jakoukoliv budoucí krizi, protože zkrátka žijeme v tržní ekonomice, která je cyklická, kde se občas krize objevují, jak toho ekonomického charakteru, tak mohou přijít i krize zdravotního charakteru, které zažíváme dneska. Zkrátka pravděpodobnost toho, že se objeví krize, nemůžeme snížit na nulu a lze očekávat, že někdy v budoucnu, doufejme, že v daleké budoucnosti, nějaká krize přijde. A v takové chvíli ať už tato vláda, nebo já doufám, že vláda jiná, bude mít samozřejmě daleko menší manévrovací prostor pro to, aby si stejně tak jako stávající vláda mohla půjčit na řešení ať už jakékoliv ekonomické krize, nebo jakékoliv krize, která vznikla z nějakého jiného problému, nějakého třeba jiného viru, jakkoliv si nepřeji, aby nějaký další do České republiky přišel.

Problém toho deficitu a vysokého růstu zadlužení je i ten, že samozřejmě zkracujeme dobu, ve které můžeme považovat náš penzijní systém za udržitelný. Dobře víte, že největší problém, nejpálčivější problém udržitelnosti veřejných financí v České republice je stárnutí obyvatel, demografická křivka. Demografie je poměrně exaktní věda a demografové spolu s ekonomy umějí vypočítat, dokdy bude Česká republika schopna financovat průběžný penzijní systém. Koneckonců i v Poslanecké sněmovně na rozpočtovém výboru jsme takové predikce, takové odhady, projednávali v souvislosti s tím, co počítala Národní rozpočtová rada.

Ve chvíli, kdy schválíme bezprecedentní schodek ve výši půl bilionu korun, tak samozřejmě dramaticky zkracujeme to období, kdy penzijní systém v České republice bude udržitelný. Jinými slovy zkracujeme dobu, kdy ještě stát bude mít na to financovat našim seniorům penze. Samozřejmě se to týká už dnešní střední generace,

už lidí, kteří jsou dneska aktivní a půjdou do důchodu, tak ve chvíli, kdy se veřejné finance vydají na trajektorii, kterou narýsovala vláda tímto deficitem, tak jejich důchody jsou ohrožené. Čili nebavíme se jenom o ročním deficitu, bavíme se o tom, že tento roční deficit bude mít dalekosáhlé důsledky do mnoha let dopředu, ať už se týká prostoru, který vláda bude mít k dispozici pro řešení jakékoliv krize, nebo pro to, aby financovala důchody.

Proto já jsem v nadsázce, ale myslím si, že to zase tak velká nadsázka není, dnešní den označil za černé úterý veřejných financí České republiky. My známe nejruznější černé čtvrtky, pátky z doby, kdy padaly akciové trhy a nastávala krize, ale já myslím, že lze označit buď dnešek, nebo někdy za pár týdnů, kdy budeme hlasovat definitivně o tom schodku, tak ten den, pokud to bude úterý jako dneska, tak ho bude možné označit za černý den pro naše veřejné finance a za začátek jejich rozvratu. (Hluk v sále.)

Vláda, paní ministryně argumentuje ve prospěch tohoto schodku s tím, že se chce z té krize proinvestovat, že ten schodek tu máme proto, aby se zvýšily investice a ekonomika se rozběhla.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Pane poslanče, já si vás dovoluji přerušit a požádám o větší klid v sále. Děkuji. Prosím, pokračujte.

Poslanec Jan Skopeček: Děkuji pěkně. Vláda argumentuje pro tento schodek... (Odminka.) Pane předsedající, příliš to nepomohlo.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Já to slyším. Já vyzvu tedy kolegy jak po pravé straně zejména...

Poslanec Jan Skopeček: A musím kriticky říci, že to je na pravé části politického spektra.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Vážené kolegyně, vážení kolegové, je zde žádost o klid v sále, a to zejména doprava, pravděpodobně tedy zejména do klubu... (Poslanec Skopeček: TOP 09 zlobí nejvíc.) To bych netvrdil.

Poslanec Jan Skopeček: Děkuji pěkně. Děkuji pěkně za klid.

Tak potřetí a naposledy. Vláda argumentuje ve prospěch tohoto schodku tím, že se chce z krize proinvestovat. Je to často opakováno. Kdybych si chtěl vypůjčit slovník pana premiéra, tak bych musel říct, že jsou to kecy. Jsou to vládní kecy, protože mnohem přílehavější označení by bylo, že vláda se chce k růstu prodloužit. Protože my tu nikterak dramaticky nezvyšujeme investice, my tu velmi dramaticky zvyšujeme dluh. Čili neplatí, že se vláda chce proinvestovat z této krize, ale vláda se chce

prodloužit z této krize. A dluh – pan kolega z topky mě začal dnes... (S úsměvem reaguje na poznámku z pléna.)

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Prosím, abychom spolu nekomunikovali přímo, ale přes mikrofon potom. Děkuji.

Poslanec Jan Skopeček: Bezvadný. Vláda investovat zkrátka neumí. Stačí se podívat na čísla, na fakta a na data. Jestliže za pravicové vlády, za vlády, kdy Ministerstvo financí řídila TOP 09, abych se jí teď naopak zastal, pane kolego, tak za této krize v roce 2009 dokázala vláda investovat celkem 11,4 % z celkových výdajů, a to byla poměrně hluboká krize, která po roce 2008 přišla, současná vláda, přestože měla mnohem lepší ekonomické počasí a poměrně silný ekonomický růst, se nikdy k této hodnotě proinvestovaných prostředků nedostala. V tom stávajícím rozpočtu, v tom, který jsme novelizovali naposledy, kde je ten schodek ještě nižší, by to číslo mělo být 10,7 %. Čili ještě jsme se nedostali ani na tu relativní hladinu toho, kdy tu vlády ty škrtaující pravicové vlády. Takže vy je na jedné straně označujete jako škrtaující, že prodloužili ekonomickou recesi, na straně druhé, když se podíváte na investiční aktivitu, tak relativně vůči výdajům státního rozpočtu byla ta vláda mnohem úspěšnější.

Ten obří deficit bije do očí ve srovnání nejenom s investicemi, nejenom s výší investic, ale bije do očí i s tím, kolik se ve skutečnosti dostalo do ekonomiky reálné pomoci. My jsme v těch prvních týdnech a měsících viděli spoustu piárových tiskových konferencí, kde paní ministryně, premiér, ministr dopravy, průmyslu, a já nevím čeho ještě všeho je pan Havlíček ministrem, představovali pomoc ve výši více jak bilionu korun. To je opravdu obří číslo, a člověku by pak přišlo logické, že tu paní ministryně chce navýšit schodek rozpočtu na 500 miliard, ale z té více jak bilionové pomoci české ekonomice se ve skutečnosti, v reálu, jako pomoc podnikatelům a dalším skupinám dostaly do dnešního dne maximálně desítky miliard korun. Takže na jedné straně tu máme desítky miliard korun reálné pomoci české ekonomice, na straně druhé tu máme během několika měsíců vlastně opakovaně nárůst schodku v rozsahu více jak stovek miliard korun.

Každá krize, byť je bolestivá, tak je bezesporu příležitostí k tomu, abychom se z ní poučili, abychom odstranili to, co v systému bylo špatné, co nefungovalo, abychom ekonomiku v naší zemi připravili na to budoucí období tak, aby příští krize ji zasáhly třeba o něco méně nebo abychom jakoukoliv pravděpodobnost krizí minimalizovali. Nicméně tento rozpočet takovou ambici vůbec nemá. To není žádný modernizační rozpočet, který by chtěl rozpohybovat ekonomiku, který by chtěl přispět na to, co česká ekonomika a Česká republika potřebují, a naopak seškrтал to, co českou ekonomiku brzdilo ještě předtím, než se jakýkoliv koronavirus objevil.

Je nutné zdůraznit, že i před tím koronavirem česká ekonomika se v posledních měsících pohybovala za svým vrcholem, byli jsme na sestupné fázi ekonomického cyklu. Koneckonců když se podíváme na plnění státního rozpočtu za leden a únor, tedy ještě předtím, než se koronavirus objevil, tak už tam jsme mohli vidět poměrně

nedobré zprávy o tom, jak se česká ekonomika a zvláště český rozpočet vyvíjejí špatně. Únorové pokladní plnění bylo vlastně nejhorší za novodobou historii České republiky a jasně to ukazovalo, že rozpočet na letošní rok nebyl sestaven a schválen v odpovídající optimální formě. A i bez toho koronaviru bychom tu pravděpodobně dneska měli situaci, kdy bychom jako opozice tlačili na vládu v tom směru, že se rozpočet propadá do stále hlubšího deficitu, mnohem většího, než který byl schválen, a že chceme po vládě nějakou reakci ve smyslu toho, co s tím udělá. Nicméně ta reakce ze strany vlády nepřišla ani po těch prvních měsících, kdy se ten rozpočet nevyvíjel dobře, nepřichází bohužel ani dneska.

To, co vláda přináší, co předložila Poslanecké sněmovně, to není odpověď národohospodáře, ekonomů, na probíhající nebo začínající krizi, který by chtěl říct: chci podpořit toto, dělám takováto opatření na straně výdajové, na straně příjmové, o tolik snižuji nebo zvyšuji daně, o tolik snižuji nebo zvyšuji výdaje v tomto a v tomto, protože si myslím, že to české ekonomice pomůže v tom směru, aby se rychle zvedla, aby ta recese byla co nejkratší. Takový charakter tento návrh vůbec nemá. Tento návrh má charakter toho – a já už jsem to říkal na rozpočtovém výboru a paní ministryně se za to označení nezlobila – nazval jsem to, že paní ministryně k nám přišla, vlastně přichází už potřetí v roli jakési paní účetní, která zase po pár týdnech sečetla ztráty, načetla nové výdaje, podtrhla to, sečetla to a jako v té hospodě číšník nám přinesla další účet. Takhle se ale podle mého názoru fiskální rozpočtová ani hospodářská politika nedá dělat.

Když se podíváme do zahraničí a vezmeme si příklad od našich sousedů, tak ti po těch prvních týdnech a měsících, kdy stejně jako Česká republika pomáhali ekonomice přímou pomocí – a dokázali to dělat rychleji, s menšími administrativními bariérami a ta pomoc se skutečně těm skupinám dostala rychleji než v České republice, kde jsme si zjistili, že máme poměrně nefunkční rigidní a zkonstatěly veřejný sektor, který zkrátka není schopen zadministrovat a pomocí podnikatelům, trvá mu to příliš dlouho, vytváří zbytečné překážky a bariéry podnikatelům. Tak když se podíváme třeba na Německo nebo na Rakousko, tak zjistíme, že tyto země se začínají vydávat jinou cestou, a sice cestou snižování daní. Rakousko snižuje daně na restaurace a věci příbuzné s cestovním ruchem, Německo dokonce snižuje jak svoji základní, tak svoji sníženou DPH na časově omezené období do konce roku. Samozřejmě s tím cílem, aby podpořilo spotřebu domácností.

A já jsem přesvědčen, že i v České republice po těch prvních týdnech a měsících, kdy jsme schvalovali – koneckonců i hlasy z opozice – kdy jsme schvalovali přímé podpory a přímé subvence podnikatelům a ekonomice, které se ukázaly, že ne úplně k těm podnikatelům dorazily, viz covidové úvěry a podobně, tak si myslím, že jsme se z toho měli poučit. Neměli bychom vymýšlet další výdajové dotační subvenční programy, protože zkrátka nedokážeme, nebo vláda je nedokáže vytvořit tak, aby rychle tomu podnikání pomohly, a daleko rychlejší a účinnější cesta by byla cesta snížení daňové zátěže. Protože, a také jsem to tady říkal, paní ministryně není jenom rekordmankou a nestane se jenom rekordmankou ve výši růstu zadlužení během jednoho roku za novodobou historii České republiky, ale vedle tohoto rekordu, který teprve čeká, až tuto novelu odhlasujeme, tak už je dávno rekordmankou v tom, že

díky této vládě máme historicky nejvyšší daně, nejvyšší daňové břemeno, od roku 1993. Tak já myslím, že tohoto rekordu by se paní ministryně mohla vzdát, že by jí mohl stačit ten rekord ve smyslu toho, že bude ministryní, která nejvíce zadluží Českou republiku, a ty daně by mohla snížit. Jak to DPH, tak aby podpořila spotřebu, tak příjmové daně, aby podpořila jak fyzické osoby, tak firmy.

Diskutujeme-li dneska zvýšení schodku státního rozpočtu na skutečně obřích 500 miliard korun, tak to podle mého názoru nelze dělat, aniž bychom se alespoň nezmínili o dalším nárůstu dluhu, a sice ze strany Evropské unie, respektive dneska Evropské komise, která navrhuje takzvaný fond obnovy, který přejmenovala na fond pro budoucí generace, kde si Evropská komise – a pan premiér to nijak na poslední Evropské radě nevetoval – kde si Evropská unie plánuje půjčit na tento program 750 miliard eur a ty peníze vezme tím, že si půjčí na finančních trzích. A co je novinkou ze strany Evropské unie, tak tou novinkou je, že za těchto 750 miliard korun, které mají primárně sloužit k financování již tak zadlužené jižní části eurozóny, tak za těchto 750 miliard eur budou ručit členské země EU, tedy bude ručit i Česká republika. Takže my na jedné straně se zadlužíme přímo ve formě toho, že zvýšíme schodek na rekordních 500 miliard korun, a ještě nás zadluží Evropská komise, resp. EU, která si půjčí balík 750 miliard eur na třicet let, a my budeme ručit i za tyto dluhy. Takže to je také potřeba říci a potřeba při tom schvalování vnímat.

Já bych tady chtěl vyzvat Komunistickou stranu Čech a Moravy – já jsem měl příležitost poslední den být v několika televizních a rozhlasových pořadech se zástupci Komunistické strany Čech a Moravy, kde jsme diskutovali právě to plánované zvýšení schodku českého státního rozpočtu, a při té diskuzi jsem zaznamenal od Komunistické strany Čech a Moravy rétoriku velmi kritickou, rétoriku, která byla vůči vládě velmi, velmi kritická, vyčítala vládě jak tu výši zadlužení, tak i způsob, jakým nám poslancům tento návrh předkládá. Nicméně asi všem je dneska jasné, jak se nakonec komunisté při tom závěrečném hlasování zachovají. Já bych je chtěl vyzvat, aby se zamysleli nad tím, jestli ten půlbilion českých korun a ty stamiliardy, které si chce půjčovat Evropská komise – já to označuji za to, že si v tom součtu nasazujeme dluhovou oprátku na krk, která nás může velmi přidusit, ne-li zadusit – tak já bych chtěl Komunistickou stranu Čech a Moravy přece jenom vyzvat, aby zkusila o tom zapřemýšlet a popřemýšlet, jestli chce nutně také za tu dluhovou oprátku, kterou nám hnutí ANO nasazuje na krk, jestli chce i komunistická strana za tu oprátku zatáhnout a Českou republiku přidusit.

Já si myslím, že česká ekonomika je přešněrovaná nejrůznějšími regulacemi, velkou administrativní zátěží velmi, že ta krize byla příležitost, abychom ty regulace rozvolnili, abychom to sešněrování rozvolnili, aby se v České republice díky tomu dýchalo, nejenom podnikatelům, ale nám všem lépe, abychom měli funkčnější, efektivnější, menší stát. K tomu slušnějším, menšímu, efektivnějším státu určitě nepovede to, že se budeme zadlužovat takto vysokým tempem. Určitě tomu nepomůže to, že budeme o investicích jenom mluvit, ale ve finále se bude investovat méně než za poslední krize.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Děkuji. A nyní pan poslanec Holomčík a připraví se paní poslankyně Valachová v obecné rozpravě. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Radek Holomčík: Děkuji za slovo. Vážené dámy, vážení pánové, já bych se chtěl v dnešní diskuzi o schodku 500 mld. korun zaměřit na jeden detail, který ale považuji za velmi důležitý. V tom návrhu změny státního rozpočtu se objevila položka 3 mld. korun určených jako dotace pro státní lesy. A já vůbec nijak nezpochybňuji potřebu tady těch peněz pro státní lesy. Nejsou v moc dobré kondici, navíc čelíme poměrně velké kůrovcové kalamitě. Ale mrzí mě, jak jsme se do toho stavu dostali.

Já tady řeknu několik čísel. Ono se totiž stalo to, že od roku 2014, v době hospodářského růstu, bylo ze státního podniku vyvedeno téměř 26 mld. korun. Řeknu několik čísel jenom pro představu, jak to fungovalo. V roce 2014 se převedlo do státního rozpočtu ze státních lesů 6,5 mld. korun – a bylo to za stavu růstu HDP 2,7 %. V roce 2015 to bylo 8,2 mld. korun za růstu HDP 5,3 %. V roce 2016 to bylo 5,6 mld. za růstu HDP 2,5 %. V roce 2017 to byly 3 mld. za růstu 4,4 % HDP a v roce 2018 to bylo 2,5 mld. za růstu 2,8 % HDP. Naštěstí pan ministr Toman už od roku 2009 (2019) do této praxe takřkajíc hodil vidle a už se v loňském roce ani v letošním roce s těmi odvody nepočítá.

Potud by to byl jenom příklad podivného chování, kdyby tady ale nebyla ta druhá stránka věci, a to je právě ta zmiňovaná kůrovcová kalamita, respektive to, odkdy se o ní vědělo. Když v letech 2013 až 2015 uložily Lesy ČR pokuty v řádech milionů korun za nejméně 90 tis. metrů kubických včas neasanovaného kůrovcem napadeného dřeva, z něhož se kůrovec šířil do okolních stromů a porostů. Nejvyšší kontrolní úřad v kontrole, jejíž závěry představil v minulých týdnech, konstatoval, že kůrovcová kalamita gradovala už v roce 2016, tedy od té doby včetně roku 2016 ze státního podniku odešlo téměř 10 mld. korun.

V roce 2017, pravděpodobně to bylo v roce 2017, byl rozpuštěn téměř úplně i rezervní fond na pěstební práce, na obnovu lesa. V době, kdy ta kalamita byla prokazatelná, kdy ta kalamita byla velká a kdy všichni věděli, že to bude průšvih celostátního významu. Ostatně v roce 2017 proběhla kontrola České inspekce životního prostředí, která poukázala kromě jiného i na to, jak lesy, jak podnik, tak Ministerstvo zemědělství prostě zanedbaly ty kroky, které měly dělat k tomu, aby kůrovcové kalamitě zabránily, nebo aby aspoň zmenšily její dopady. Dokonce se ukázalo, že probíhala praxe, kdy tzv. metodou asanace odvozem, tedy odvozem nezpracovaného napadeného dřeva, se ta kalamita šířila po celé republice.

A co to tedy znamená? Znamená to, že vlády, v nichž hnutí ANO drží a drželo Ministerstvo financí v době hospodářského růstu, vytahalo ze státního podniku 26 mld. korun a v době hospodářské krize budeme dotovat podnik třemi miliardami, a to jenom v letošním roce. Na příští a na další roky se počítá s dalšími dotacemi.

A proč to říkám? Ze dvou důvodů. Za prvé, tohle je tak zásadní průšvih, že by se to mělo říkat vždycky na každé schůzi, obzvláště když se bavíme o státním rozpočtu. A za druhé to podle mě ukazuje na naprosto absurdní praxi rezortu financí, potažmo

jejich politických představitelů v době sedm let trvajících hospodářského růstu. Znamená to, že těch 500 mld., o kterých se dneska bavíme, ty nejsou způsobeny jenom epidemií, a to já nezpochybňuji, že prostě ta přinesla poměrně velké náklady, ale není to jenom tím. Je to prostě tím, že jsme v době hospodářského růstu ten růst prožrali, a to i v oblastech, kde to absolutně nedávalo žádný smysl a nebylo to třeba. A to jsem chtěl, aby tady dneska zaznělo.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Děkuji. Pan poslanec Blažek ruší svou dnešní omluvu z odpoledního jednání. A nyní je tedy přihlášena v rozpravě paní poslankyně Valachová a poté pan poslanec Blažek. Prosím.

Poslankyně Kateřina Valachová: Vážený pane předsedající, kolegové, kolegyně, vážená vládo, Já chci plně naopak podpořit návrh rozpočtu, tak jak ho vláda podpořila. Ty důvody jsou tři.

První důvod. Díky vládě a naší rychlé reakci není nezaměstnáno 350 tisíc lidí. 350 tisíc lidí nepřišlo o práci, může do své práci chodit, nepřišlo o mzdu, může normálně žít svou rodinu. 700 tisíc rodin naopak muselo být postiženo tím, že nyní berou šedesátiprocentní mzdu. Nicméně ani oni nepřišli o práci. To je dalších takřka 700 tisíc rodin, které mohou normálně fungovat, žít svoje děti, platit svoje složenky. Tohle byla obrovská věc, kterou jsme museli udělat v návaznosti na koronavirovou krizi, kdy se vypnula ekonomika, a díky vládě a podpoře skrze Antivirus máme situaci takovou, že tito lidé nejsou na úřadech práce, tito lidé si udrželi práci a také samozřejmě firmy a naše české společnosti si udržely svoje zaměstnance tak, aby pokud se stabilizují, mohly pokračovat dál. Takže to je první důvod, co financujeme schodkem a co je rozhodně přínos pro republiku.

Druhá věc, kterou financujeme schodkem, je to, aby se naše firmy nebály investovat, expandovat, aby si udržely zahraniční zakázky, aby mohly úvěrovat, aby u bank využívaly bankovní záruky. To je druhá věc, která je financována schodkem rozpočtu. Takže to také stojí za to.

Co se týká třetí věci, proč podpořím schodek, tak jak je navrhován, tak samozřejmě schodek rozpočtu také umožňuje našim občanům a naší republice udržet úroveň a kvalitu zdravotní péče, sociální péče a také vzdělávání, jak jsou na to lidé zvyklí. Také to schodek financuje. To je třetí důvod, proč podpořím rozpočet.

Zásadně odmítám, že by to byl prodlužní schodek, a zásadně odmítám, že vláda něco prožrala. Naopak, vláda zachránila pracovní místa, zachránila v tuto chvíli lidem životní úroveň, a samozřejmě nekončíme. A co se týká hospodářské politiky a návrhu hospodářské politiky, ty představíme.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Přeji hezké odpoledne. Nyní v obecné rozpravě vystoupí zatím jako poslední pan poslanec Pavel Blažek. Prosím, máte slovo.

Poslanec Pavel Blažek: Dobrý den, děkuji za slovo. Já překvapuji sám sebe, že vystupuji k rozpočtu. To normálně nedělám. Pokusím se mluvit o trošku jiných věcech, než jsou čísla, investice a taková ta ekonomická slova.

Víte, v tom roce 1989 došlo k převratu, tak se zase lidé začali ptát a mluvit normálním jazykem a kladli si úplně normální otázky. Například že si něco koupí, jestli se mohou zadlužit, jestli na to mají, jestli mají z čeho to splatit, a úplně stejně v Parlamentu lidé sledovali debaty, kdy se poslanci přeli tu o 5 milionů, tu o 10 milionů a třeba o 100 milionů. Z toho všeho vyplývalo, že si i ti poslanci tehdy – a vlastně občané to sledovali – byli vědomi toho, že ani ten stát není bezedný, že zkrátka nemůže mít tolik peněz, aby zaplatil a postaral se o všechno. Když k tomu vezmu tu dnešní debatu, tak vlastně ten, kdo to sleduje, musí dojít k úplně jinému závěru. Musí dojít k závěru, že stát, to už dnes není o stovkách milionů, dokonce ani o miliardách, prostě nějakým zázračným způsobem, když se mu to hodí, tak najde neuvěřitelné množství peněz.

Tady dnes často padá, že ta debata je bezprecedentní. Já myslím, že není. Máme za sebou sedmdesátá a osmdesátá léta, kterým se říkalo normalizace, a říká se tomu někdy bezčasí. Tak já teď navrhnu jiný termín. To bylo takové období falešné bezstarostnosti. Ta vlastně spočívala v tom, že se nějakým způsobem žilo, konaly se v nějakých cyklech sjezdy tehdy vládnoucí strany a ta strana vlastním jazykem, kterému podle mě nemohli rozumět ani samotní členové té strany, vlastně sdělovala: budujeme, o nic se nestarejte, o všechny se postaráme, na všechno máme. A zajímavé je, že i v dějinách této strany, která byla mocná a ovládala celý stát, to vždycky dopadlo jinak. Dopadlo to jinak v šedesátých letech, kdy najednou to období skončilo a začalo se zjišťovat, že na to ten stát prostě nemá ani při té diktatuře tehdejší, a úplně stejná situace nastala v těch letech osmdesátých, kdy se opět najednou zjistilo, že to není tak, že ten stát má peněz, kudy se podívá, a není potřeba se o to starat. Že je to přesně naopak.

A já mám velkou obavu z toho, co se tady dnes předvádí a s čím přichází vláda, že se vlastně dostáváme do takové nebezpečné situace, že naši občané se zase dostanou do takového toho povědomí, že vlastně peněz je dost, že když se dostanou do nějakých problémů, no tak stát určitě nějaké ty zdroje najde, že to prostě není žádný problém, a tak zatímco kdysi sledoval, jak tady byly hádky o to, jestli půjde miliarda na to či ono, tak dnes se najednou bavíme o bilionech jakoby mávnutím kouzelného proutku.

A tady bych, prosím vás, před tímto velice varoval jak tuhle vládu, tak nás všechny, protože je absolutně vyloučeno, aby se vláda dokázala postarat o všechno a o všechny, a je strašně nebezpečné, pokud si občané začnou myslet, že když se dostanou do nějakých problémů, tak že vždycky vláda najde nějaké peníze na to, aby je řešila.

Mám velkou obavu z toho, že schválením tohoto dluhu a dluhů dalších nám bohužel ještě nebezpečně vzroste to, čemu se říká nároková společnost. Ta vlastně spočívá v tom, že čím dál tím více lidí si myslí, že má na to či ono nárok, a mám obavu z toho, že ti, kteří zatím ty nároky neuplatňovali, kdy si sami říkali, že na to

vlastně ten stát nemůže mít, tak o to ani nebudeme žádat, tak teď se náhle probudí a budou opakovat: No tak když byla tehdy nějaká krize a najednou se našly biliony, tak se stoprocentně najdou znovu i na naše problémy jiného charakteru.

Já s tímto rozpočtem mám tedy problém tento, nazval bych to spíše sociálně psychologický. Myslím si, že nejdeme dobrou cestou a že vláda tím, že vlastně neříká, kdo kdy jak to splatí, kde se ty peníze vezmou, tak vlastně naše občany – začíná to zase, začíná takové to spoléhání se, že se to nějak vyřeší. Kdybych měl citovat klasika: Nedá se nic dělat, život je řešení problémů. Pánbůh nás stvořil tak, jak nás stvořil, na zemi takové, jaká je, a holt jsou pandemie, bývají různé jiné katastrofy. Ale není možné a nikdy v historii nebylo, aby se všechny tyto záležitosti vyřešily nějakými financemi a nějakými zásahy vlády. Tenhle cíl je nedosažitelný a myslím si, že to vláda brzy pozná.

Já jsem si dnes vzpomněl, to mi říkali v minulém období takovou historiku o panu Babišovi, a protože je milá – pane předsedo vlády –, tak já ji řeknu, i když třeba není pravdivá. Ta vlastně spočívala v tom, že když byl ministrem financí, tak byl viděn v budově této Sněmovny, jak v noci běhá a s klením, řekl bych, typickým pro něho zhasíná žárovky, protože se mu zdá, že se v budově moc svítí. A obrácená poloha pana Babiše spočívá v tom, že najednou miliarda, biliony sem, biliony tam.

Takže já bych chtěl poprosit pana předsedu vlády, aby se zase vrátil k těm žárovkám v tom smyslu, ať ten lustr opravdu nesvítí, kdy nemá, a současně abychom nerozhazovali peníze způsobem, kdy opravdu bude už úplně jedno, jestli ta žárovka svítí, nebo nesvítí, a možná ani nebude na to, aby ještě někdy svítila.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní mám jednu faktickou poznámku – pan poslanec Leo Luzar. Připraví se s přednostním právem zpravodaj poslanec Jan Volný. Prosím.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji za slovo. Vážený pane premiére, dámy a pánové, já si dovoluji na ctihodného kolegu vašim prostřednictvím, pane předsedající, zareagovat. Ten exkurz, který tady provedl, byl velice milý. Já jsem tady poctivě poslouchal debatu týkající se rozpočtu a návrhů, které zde zaznívaly, zvláště pak od kolegů z pravice, kteří to jako opozice, taková ta jasná, tvrdá a výrazná, vnímají jako svoji určitou povinnost.

Já si tady ale vypomůžu slovy své babičky, která vždycky říkala: a chleba stejně levnější nebude. Určitě toto říkadlo znáte všichni od svých rodičů a prarodičů. A chleba stejně levnější nebude. Tak zkusme se zamyslet, aby ten chleba levnější byl, protože my v KSČM si opravdu nemyslíme, že tady jsou lidé, kteří tady žijí nad poměry, že tu jsou zaměstnanci, kteří mají těch peněz hromady a můžou si klidně spořit a můžou si užívat toho, co vydělali. Ale myslím, že tady jsou všichni občané České republiky, nejenom podnikatelé, kteří teď cítí určité problémy, ale hlavně zaměstnanci, ale také všichni ti, kteří mají nějaké omezení v rámci práce a mají

hluboko do kapsy. Proto bych byl velice rád, kdyby tato Sněmovna v rámci tohoto rozpočtu, který již tady byl zmiňován ať již katastrofický, nebo naopak umírněný, anebo nadnesený, nebo nafouklý, opravdu myslela na to, abychom si třeba jednou konečně po těch letech mohli říct: a chleba opravdu levnější bude. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Miroslav Kalousek, zatím poslední přihláška. Prosím sněmovnu o klid. Pane poslanče, prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Miroslav Kalousek: Děkuji za slovo, pane předsedající. Těm všem, kterým můj předřečník vzkazoval, že mají hluboko do kapsy a on pro ně chce něco udělat, tak těm všem chci říct, že pro ně chce udělat to, že si od každého z nich, kojencem počínaje, stoletým důchodcem konče, chce půjčit 50 tisíc korun, kde minimálně v polovině případů nám není schopen říci, na co si je půjčuje.

Opravdu si myslíte, pane poslanče Luzare prostřednictvím pana předsedajícího, že ti nejchudší a nejslabší mají chuť půjčit 50 tisíc korun na účely, které nedokáže rozklíčovat ani ministryně financí, protože sama říkala, že to prostě neumí? Já jsem to slyšel na tyhle uši.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak, nyní faktická poznámka – pan poslanec Leo Luzar. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji. Já bych jenom připomněl, jelikož jsem také už věkově pamětník, svému kolegovi vašim prostřednictvím, že si vzpomínám, jak jsem do schránky dostal takovou poukázku, jak jsme zadluženi a jak to hodlá napravit. A jaký byl výsledek, všichni pamatujeme. Ono to prostě není jenom o tom, říkat co bude, ale také co bylo. A je třeba se na to také podívat, jak z toho ven. A znovu opakují, snažme se všichni, aby ten chleba opravdu byl levnější pro 10 milionů občanů a ne jenom pro někoho. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak, nyní faktická poznámka pan Miroslav Kalousek. Prosím, vaše dvě minuty. (V sále je velmi hlučno.)

Poslanec Miroslav Kalousek: Na tu složenku si pamatujeme všichni, po vašem hlasování bude to číslo o 80 tisíc vyšší. Tohle chcete nadělit občanům České republiky.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak, nyní vystoupí ještě v obecné rozpravě zpravodaj pan poslanec Jan Volný, zatím poslední přihláška. Prosím sněmovnu o klid. Prosím.

Poslanec Jan Volný: Srdečně vás zdravím, kolegové a kolegyně, pane předsedající. Já vás tímto chci požádat o to, abychom po dohodě klubů z grémia zkrátili čas na projednání mezi prvním a druhým čtením na šest dnů. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Na šest dnů, tedy zkrácení o 54 dnů. Chápu to dobře? (Souhlas.) Takže o 54 dnů, abychom se dopočetili správně potom.

Já se rozhlédnu po sále, zdali je ještě zájem o vystoupení v obecné rozpravě. Nikoho nevidím, takže obecnou rozpravu končím. Táži se, zdali je zájem o závěrečná slova. Ano, paní ministryně má zájem. Pan zpravodaj bude mít také zájem? Pane poslanče Volný, vy zájem nebudete mít asi. Budete mít zájem o závěrečné slovo? (Ne.) Tak paní ministryně, prosím.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí ČR Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Slibuji všem, že budu stručná.

Já jsem nejdříve začala tím celý den, že jsem si dělala poznámky –

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak, já vás poprosím o klid, paní ministryně je dáma, tak ať ji slyšíme. Prosím.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí ČR Alena Schillerová: Děkuji, pane místopředsedo. Dělal jsem si poznámky ke každému řečníkovi s tím, že budu reagovat, pak jsem se v tom trochu ztratila, protože se ta témata opakovala a byli bychom tady dlouho. Takže nebudu reagovat na každého z vás, nikoho oslovovat. (Hluk v sále neustává.)

Já oceňuji tu debatu, že byla poměrně, až na drobné výjimky, konstruktivní, věcná. Samozřejmě nesouhlasím s celou řadou věcí, které tady byly řečeny. Nebyla ani nijak účinná, jsem zvyklá na víc, asi už vypadám hodně sešle, takže to bude ten důvod. No, já bych –

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Já vás poprosím ještě jednou o klid. Prosím.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí ČR Alena Schillerová: Já bych chtěla říct, že ten schodek 500 miliard je nutné vnímat optikou toho, co všechno státní rozpočet sanuje. To znamená, že on sanuje nejen to, o čem tady dnes byla těch několik hodin řeč, ale sanuje propad příjmů a zvýšené výdaje ve zdravotnictví. Vezměte si, že platba za státního pojištěnce byla rekordně navýšena, tento rok jde o platbu, která bude větší o 26,5 miliardy, a rozhodla o tom tato Sněmovna. Pokrývá také část poklesu příjmů územně samosprávných celků, ať už je to ta plánovaná kompenzace obcím, současně plánované zvýšení výdajů na silnice II. a III. třídy, ale i nepřímo, pomoc zaměstnavatelům, OSVČ v regionech, podpora lázeňství a další programy, na kterých vláda na různých resortech pracuje, čímž udržuje samozřejmě

zaměstnanost a spotřebu v daném regionu. A tím samozřejmě se zvyšuje i RUD a vyšší příjmy z RUD, které jdou i do sdílených daní. Stejně tak je to u podnikatelů, OSVČ, domácností. To znamená, že ten schodek 500 miliard pravděpodobně bude odpovídat nakonec celkovému schodku veřejných financí, ale toto v tuto chvíli nejspíše ani potvrdit, ani vyvrátit.

Bylo tady hodně řečeno o veřejných financích. My jsme nedělali tentokrát makroekonomickou prognózu. Já jsem to několikrát vysvětlovala, my ji uděláme 10. srpna, potom tu poslední začátkem září, a bude probíhat standardní legislativní proces a standardní proces schvalování rozpočtu 2021. Bude tady několik týdnů debata. Já jsem ráda a děkuji této Poslanecké sněmovně, že schválila posunutí harmonogramu, ale v tuto chvíli to skutečně možné není.

Když se vrátím k veřejným financím, tak... (Odmilka pro trvalý hluk.)

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak, já vás požádám ještě jednou o klid, protože paní ministryně už asi neslyší ani sebe sama, takže prosím vás, umožňme paní ministryni, ať se v klidu vyjádří na závěr.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí ČR Alena Schillerová: OECD vydala před týdnem, nebo před 14 dny několik grafů. První z nich mě nepotěšil, protože odhadla propad růstu HDP v České republice jako pátý nejhorší, na minus 9,6 % HDP. To samozřejmě není potěšující zpráva, i když současně druhým dechem řekla, že růst v roce 2021 bude 7,1 plus, což samozřejmě – kéž by. Obojí, jak to jedno se nám zdá velmi negativní, tak to druhé zase velmi pozitivní. Ale současně vydala tři grafy, kde odhadla pro rok 2020 stav veřejných financí v České republice a úroveň zadlužení. A odhadla to – přesto, že ta míra zadlužení u nás roste, tak pořád nám přiznává třetí nejnižší zadlužení v rámci toho grafu, který předložila, což odpovídá tomu, že bychom měli třetí nejnižší zadlužení v EU, a zůstává nám i po tom navýšení, což je jasný znak toho, že všechny země jdou touto cestou. Jdou cestou toho si půjčit, zadlužit se. Ale my tím, že jsme vycházeli z velmi zdravých veřejných financí, z velmi dobrého strukturálního salda, tam jsme si vytvořili ty strukturální přebytky a díky tomu si tu pozici pořád udržujeme. Ten třetí graf nesouvisí přímo s rozpočtem, i když nepřímo ano, uznává nám nejnižší nezaměstnanost v rámci Evropské unie.

To, že jsme řekli, že se chceme proinvestovat, to není prázdné slovo. My jsme to konzultovali s kolegy, konzultovali jsme to s ministrem dopravy atd., panem vicepremiérem Havlíčkem, to znamená, to navýšení odpovídá reálnému stavu. Uvědomme si, že došlo k propadu soukromých investic. To znamená, je potřeba, aby zabral více veřejný sektor, aby pomohly kraje, města, obce. A to číslo – pane poslanče Skopečku – pro rok 2020 po zvýšení na téměř 200 miliard je 10,6 % celkových výdajů, což je zatím nejvyšší číslo od roku, tak jak se rychle dívám na svoje tabulky, od roku 2027.

Já jsem to skutečně už několikrát opakovala, ale neumím z té utracené vládní rozpočtové rezervy říct, a nevím, jestli vy byste toho byli schopni, co podle vás je špatně. Ta vládní rozpočtová rezerva, která čítala 78,8 miliardy, tak je to cílený

program podpory zaměstnanosti, Antivirus, MPSV – 22,9 miliardy, nebo ochranné pomůcky – necelých 12 miliard, které šly samozřejmě i do krajů i do soukromého sektoru v té době, nikomu jsme to neúčtovali, dofinancování sociálních služeb – přes 5 miliard, COVID, nájemné atd. Prostě není tam položka, za kterou by si tato vláda nestála. I to oddlužení státních nemocnic. Protože kdy jindy ho udělat než teď? A určitě si vydechly tyto státní nemocnice a můžou se zaměřit na jiné věci.

Byl tady kritizován pozměňovací návrh. My jsme vyhověli té kritice, která zazněla na jednání poslaneckých stran, a po jednání s kolegy ministry jsme se snažili prostě maximálně rozepsat částky, samozřejmě zůstávají tam částky, my pracujeme na celé řadě dotačních programů. Ať už to byla podpora cestovního ruchu, podpora ubytovacích kapacit. Včera schválila vláda podporu kreativnímu průmyslu, samozřejmě čeká se na peníze. A celá řada dalších programů v oblasti podnikání, ale samozřejmě i v oblasti veřejného sektoru, kde počítáme s podporou zdravotníků, počítáme s podporou těchto oblastí a musíme tam mít dostatečnou rezervu. Ona nakonec ta rezerva 36 mld. je otázkou, jestli bude tak vysoká, protože ten propad příjmů je prostě odhadem.

A poslední moje poznámka, ať nezdržuji. Zaujal mě pan předseda Stanjura. Řekl, že ta pomoc má být rychlá, má být masivní a má být chytrá. Já netvrdím, že všechno bylo nejchytřejší, co jsme udělali. Určitě ne. To by bylo bez pokory a bez přiznání jakýchkoli chyb, a to by nebylo správné. Určitě byly věci, které jsme mohli udělat lépe. Mohli jsme je více promyslet. Omluvou nechť nám je to, že jsme to dělali ve velice krátkém čase. Ale stojím si za tím, že podpora byla rychlá, je rychlá a je masivní. A na to potřebujeme peníze.

Děkuji vám.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Pan zpravodaj má zájem o závěrečné slovo? Nemáte. (Hlásí se poslanec Kalousek.) Pane poslanče, vy se hlásíte na faktickou, ale s přednostním právem tím pádem, protože už jsme ukončili obecnou rozpravu.

Takže já nejdřív přečtu omluvy, protože se blížíme k závěru, a pak dostanete slovo s přednostním právem. Takže mezi 16.00 a 23.00 se do konce jednání z pracovních důvodů omlouvá poslanec Jan Richter. Paní poslankyně Jana Mračková Vildumetzová se omlouvá mezi 16.10 a 23.00 z rodinných důvodů. Pan poslanec Zdeněk Podal se omlouvá od 16.00 hodin do konce zasedání z pracovních důvodů.

Tak a nyní tedy s přednostním právem pan poslanec Miroslav Kalousek. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Miroslav Kalousek: Promiňte, že jsem nejprve zmáčkl tu faktickou, protože já časově nechci překročit ten limit pro faktickou poznámku. Jenom reakci na paní ministryni.

Kdyby ta reakce byla skutečně rychlá a masivní, tak v ekonomice bylo dnes víc aktivní pomoci než 51 mld., což je tak asi 17 % slibu, který vláda učinila. Takže ta reakce nebyla ani rychlá, ani masivní. A kdyby byla rychlá a masivní, tak bych

skutečně pro tu rychlou, masivní a jednorázovou pomoc možná zvedl ruku i pro deficit ve výši 500 mld. korun. Kdyby bylo zřejmé, na co to je, že je to rychlé, že je to masivní a především že je to jednorázové. Jenže vy ten deficit rozpouštíte do dlouhodobých závazků. Takže paní ministryně, příjemně nás překvapíte, když v srpnu neřeknete 400, ale jenom 300. A i těch 300 bude zločin. A miň jak 300 v tom srpnu neřeknete. A to, co dnes budete schvalovat, není jenom o dnešku a o deficitu roku 2020, ale o deficitech 2021 a 2022!

A já znovu opakuji, jsem přesvědčen, že paní ministryně v srpnu řekne 400. Když neřekne 400, budu příjemně překvapen. (Hovoří důrazně, emotivně.) Ale i když řekne 300, bude to zločin! A tohoto zločinu se vláda dopouští už tímto deficitem! A prostě vy, vy nemáte... Promiňte, já nechci říct, že nemáte, protože jste ještě nehlasovali. Ale vyzývám vás k elementární odpovědnosti k dětem. Prostě tahle země si může dovolit 500 miliard deficitu v letošním roce, ale nemůže si dovolit 500, 400 a 300. Vy tu zemi chcete zničit, pokud na tuhle trajektorii chcete jít! A já vás prosím, abyste to nedělali.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní tedy proběhla závěrečná slova, takže budeme hlasovat o prvním z návrhů. Já zagonguji. (Žádost o odhlášení.) Tak, ano. Já vás odhlásím, přihlaste se znovu svými hlasovacími kartami... Myslím, že jsme se všichni přihlásili, kdo mohl.

Takže já tedy sdělím, o čem budeme hlasovat. Máme tady návrh pana poslance Kalouska na vrácení předloženého návrhu, navrhl tedy dopracování. Stejný návrh v podstatě přednesl také pan poslanec Bartošek a pan poslanec Klaus. Pan poslanec Kalousek ho ještě doplnil návrhem usnesení, o kterém však nelze hlasovat, protože v tomto bodě nemůžeme o usnesení hlasovat. Nicméně jsem byl požádán, takže ho jenom přečtu: Takže Poslanecká... aby to tady proběhlo nějak v klidu bez nějakých... Poslanecká sněmovna vládě vrací vládní návrh novely zákona o státním rozpočtu na rok 2020 k přepracování – s nějakým doporučením. Je to krátké, taky jsem k tomu přihlédl. Výdaje snížit o 80 mld. korun, saldo snížit o 80 mld. korun, příjmy ponechat v navržené výši, návrh doplnit o makroekonomický rámec, termín 20 dnů. Podepsán M. Kalousek.

Takže všichni víme, o čem budeme hlasovat. Jo, bylo to přesný. Takže já myslím, že mohu zahájit hlasování.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro vrácení předloženého návrhu navrhovateli k dopracování? Kdo je proti?

Hlasování číslo 4, přihlášeno 160 poslanců, pro 50, proti 86. Návrh na vrácení byl zamítnut.

Nyní se budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Předseda Poslanecké sněmovny navrhl přikázat předložený návrh k projednání rozpočtovému výboru jako garančnímu. A já se táži – navrhuje někdo přikázání jinému výboru jako garančnímu? Žádný návrh nevidím, takže přistoupíme k hlasování.

Kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání rozpočtovému výboru jako garančnímu výboru?

Zahajují hlasování teď. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 5, přihlášeno 161 poslanců, pro 161, proti žádný. Konstatují, že tento návrh byl přikázán k projednání rozpočtovému výboru jako garančnímu výboru.

Předseda Poslanecké sněmovny nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru. Má někdo návrh na přikázání dalšímu výboru či výborům k projednání? Tak, žádný návrh nevidím.

Takže nyní tedy přistoupíme k posledním dvěma hlasováním. Za prvé je to, jsou to oba dva návrhy na zkrácení lhůty k projednání podle § 91 odst. 2 a 3.

A nejprve tady zazněl návrh pana poslance Bartoška, abychom zkrátili lhůtu o 50 dní.

Takže já zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 6, přihlášeno 161 poslanců, pro 28, proti 16. Návrh byl zamítnut.

A teď tady máme druhý návrh a to je návrh pana poslance Jana Volného, abychom zkrátili dobu na projednání o 54 dnů.

Zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 7, přihlášeno 161 poslanců, pro 127, proti 28. Návrh na zkrácení o 54 dnů byl přijat.

A nyní jsme tedy projednali, vážené paní poslankyně, páni poslanci, stanovený pořad 52. schůze Poslanecké sněmovny, kterou tímto končím, a uvidíme se tedy příští týden.

(Schůze skončila v 16.29 hodin.)